

Årsredovisning

3

2

0

2

Arbetsförmedlingen
Författare: Arbetsförmedlingen
Datum: 2024-02-21
Diarienummer: Af-2023/0054 8720

Innehåll

GD har ordet.....	4
Arbetsförmedlingens uppgifter.....	6
Om resultatredovisningen.....	7
1 Arbetsförmedlingen under 2023.....	9
2 Sammanfattande resultatbedömning.....	12
3 Matchning samt prioritera dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden.....	16
4 Arbetsförmedlingens uppdrag inom arbetslöshetsförsäkring, aktivitetsstöd, utvecklingsersättning och etableringsersättning.....	50
5 Arbetsförmedlingens arbete mot felaktiga utbetalningar.....	59
6 Internationell verksamhet och tjänsteexport.....	69
7 Mål: En tillitsfull, inkluderande och utvecklande arbetsplats.....	73
8 Ekonomi.....	79
9 Sammanställning väsentliga uppgifter.....	86
10 Styrelse och organisation.....	87
11 Appendix.....	89
12 Finansiell redovisning.....	97
13 Resultaträkning.....	101
14 Balansräkning.....	102
15 Finansieringsanalys.....	104
16 Anslagsredovisning.....	106
17 Noter och tilläggsupplysningar.....	109
18 Intern styrning och kontroll.....	123
Styrelsens underskrifter.....	126

GD har ordet

Det har varit ett händelserikt 2023. Till vissa delar också motsägelsefullt. Trots ett osäkert världsläge – krig, höga energipriser, inflation och en vikande konjunktur – har den svenska arbetsmarknaden visat sig överraskande motståndskraftig.

Under året hade Arbetsförmedlingen 17 000 färre inskrivna arbetssökande än året innan och 141 000 färre än under 2021. Arbetslösheten minskade. Det skedde på bred front och med liknande mönster för kvinnor och män. Framför allt har långtidsarbetslösheten vikt nedåt.

Det har rått en till stora delar positiv utveckling på den svenska arbetsmarknaden och först mot slutet av året bröts trenden och arbetslösheten vände uppåt igen. Framför allt drabbades byggbranschen, men vi såg också hur konjunkturen satt spår i branscher som handel, hotell och restaurang.

Trots avmattningen i ekonomin fanns dock fortfarande många arbetsgivare med behov av att anställa, men likväl hade svårt att hitta personal. Förklaringen var ett kompetensglapp. Alltför många arbetssökande hade helt enkelt inte de kunskaper och förutsättningar som krävdes för att ta de lediga jobben. Här har Arbetsförmedlingen en viktig uppgift att rusta till jobb och studier, men samtidigt är problematiken större än vad vi som enskild myndighet klarar av att lösa. Utbildning och kompetens är en samhällsfråga, som kräver breda insatser från många delar av samhället.

Arbetskraftsbristen var heller inte bara kunskapsmässig utan också geografisk. Expansion och nya företagsetableringar i norra Sverige pekade på behovet av att fler behövde flytta till de lediga jobben. Det här är fortfarande ett arbetsmarknadspolitiskt dilemma som kommer att kräva insatser från flera aktörer på en mängd politikområden för att lösa.

Året har för Arbetsförmedlingens del också präglats av besparingar. Ett minskat förvaltningsanslag 2024 och framåt gjorde att vi redan under 2023 behövde ta mått och steg för att skapa en mjukare övergång till en minskad budgettilldelning. Besparingarna har skett genom återhållsamhet av förvaltningsutgifter och rekrytering, samt att vissa provanställningar, visstidsanställningar och konsulttjänster avslutats. Antalet anställda har minskat och kommer så även ske under 2024.

Det här har naturligtvis påverkat myndighetens resultat och fortsätter att vara en utmaning. Vi är beroende av våra medarbetare för ett ofta personalkrävande arbete. Att stödja arbetssökande och arbetsgivare handlar inte bara om pengar till insatser och subventionerade anställningar, utan också om medarbetarresurser som kan göra kvalificerade behovsbedömningar. Vår inriktning är dock tydlig. Det är genom fortsatt effektivisering och utveckling som vi kan åstadkomma goda resultat framöver och ge det stöd vi har i uppdrag att ge.

I enlighet med målen i regleringsbrevet har vårt fokus varit att motverka en ökad långtidsarbetslöshet, särskilt bland arbets sökande som varit utan arbete i mer än två år. Vi har också fokuserat på att förbättra kvaliteten i myndighetens ärendehandläggning och att minska felaktiga utbetalningar. Här kommer vi också fortsätta våra ansträngningar framöver.

I det sammanhanget, liksom för övrig verksamhetsutveckling, vill jag framhålla just ordet "fortsätta". För vi är mitt inne i en utvecklingsresa och har redan en lång tid av sådant arbete bakom oss. Trots stora utmaningar har myndigheten lyckats genomföra många förändringar och förbättringar, inte minst tack vare goda arbetsinsatser från alla hängivna och kunniga medarbetare. Därmed är myndigheten väl rustad för framtiden och för att ta fortsatta steg i den riktningen.

Avslutningsvis vill jag rikta ett stort tack till tidigare generaldirektör Maria Mindhammar, som lämnade myndigheten under hösten för nytt jobb som generaldirektör på Migrationsverket. Likaså ett stort tack till styrelseordförande Anders Ferbe, som lämnade sitt uppdrag under året. Och naturligtvis ett stort tack till alla andra i styrelsen, arbetstagarorganisationerna, skyddsombuden på myndigheten och inte minst alla fantastiska medarbetare och chefer.

Lars Lööv

Vikarierande generaldirektör

Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingens uppgifter

Av Arbetsförmedlingens instruktion (2022:811) framgår att Arbetsförmedlingen är förvaltningsmyndighet för arbetsmarknadspolitiska frågor. Myndigheten ansvarar för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, utom i de delar där annat är särskilt föreskrivet.

Av instruktionen framgår bland annat att myndigheten ska verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att

- inhämta och tillgängliggöra information om lediga arbeten
- effektivt sammanföra arbetssökande med de arbetsgivare som söker arbetskraft
- verka för att förkorta arbetslöshetstider hos arbetssökande och vakanstider hos arbetsgivare
- när så är motiverat ge stöd och insatser för att stärka en arbetssökandes möjligheter att få ett arbete
- med hjälp av anställningsfrämjande åtgärder stimulera arbetsgivare att anställa arbetssökande som inte kan få arbete utan stöd.

Vidare ska Arbetsförmedlingen bland annat stödja kompetensförsörjningen på arbetsmarknaden och verka för att upprätthålla arbetslöshetsförsäkringens funktion som omställningsförsäkring samt legitimiteten i de arbetsmarknadspolitiska ersättningssystemen. Myndigheten ska delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot den grova och organiserade brottsligheten. Myndigheten ska också verka för att förbättra arbetsmarknadssituationen för personer som har en funktionsnedsättning och upprätthålla egen kompetens och verksamhet för att stödja personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga att få eller behålla ett arbete. Myndigheten har inom arbetsmarknadspolitiken ett samlat ansvar, sektorsansvar, för frågor som rör möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att få och behålla ett arbete. Myndigheten ska också jämställdhetsintegrera och inom sitt verksamhetsområde främja mångfald och jämställdhet. Från och med den 1 oktober 2022 har Arbetsförmedlingen också ett utpekad ansvar som beredskapsmyndighet.

De mål som finns uttryckta i regleringsbrevet för 2023 avseende Arbetsförmedlingen redovisas i kapitlet *Om resultatredovisningen*, avsnittet *Läsanvisningar*.

Om resultatredovisningen

Principer för resultatredovisningen 2023

Arbetsförmedlingens resultatredovisning ska ge regeringen underlag för uppföljning av myndigheten genom att ge en rättvisande bild av resultatet. Uppgifter i tabeller redovisas normalt i treårsserier. Individbaserad statistik i resultatredovisningen delas upp efter kön i den utsträckning det är praktiskt möjligt, då så inte är fallet finns en förklaring i not.

Resultatredovisningen ska utformas så att den kan utgöra ett underlag för regeringens bedömning av myndighetens resultat och genomförande av verksamheten.^{1 2} Utgångspunkt för bedömningarna är uppgifter och mål för Arbetsförmedlingen i instruktion och regleringsbrev. Av regleringsbrevet framgår att myndighetens huvudsakliga uppgifter framgår av instruktionen. Arbetsförmedlingens bedömer och analyserar verksamhetens huvudresultat utifrån en sammanvägning av nivå och utveckling för valda indikatorer.³ Resultatbedömningen görs utifrån en tregradig skala.

Över myndighetens förväntan

Vi använder bedömningen över myndighetens förväntan om resultatet avviker väsentligt positivt från den nivå som jämförelser görs med.

I enlighet med myndighetens förväntan

Vi använder bedömningen i enlighet med myndighetens förväntan om resultatet inte avviker väsentligt från den nivå som jämförelser görs med.

Under myndighetens förväntan

Vi använder bedömningen under myndighetens förväntan om resultatet avviker väsentligt negativt från den nivå som jämförelser görs med.

Läsanvisningar

I kapitel 1 redovisas väsentliga förutsättningar för myndigheten, de övergripande prioriteringar som myndigheten har gjort utifrån detta samt myndighetens strategiska inriktning. I kapitel 2 redovisas Arbetsförmedlingens övergripande resultat och sammanfattande resultatbedömning. I kapitel 3 redovisas myndighetens

¹ Eftersom de tjänster som Arbetsförmedlingen erbjuder till arbetsgivare och arbetssökande är beroende av varandra redovisas resultatet under en gemensam verksamhetsgren. Myndigheten har valt att redovisa verksamhetens kostnader fördelade på sju ärendeslag inom tre ärenden. Arbetsförmedlingen bedömer att ärenden avseende program med aktivitetsstöd, subventionerade anställningar samt att säkerställa arbetslöshetsförsäkringen är ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden. Det är nytt för årsredovisningen 2023 att säkerställa arbetslöshetsförsäkringen bedöms omfatta ett stort antal ärenden. Redovisning av dessa ärenden, ärendeslag samt styckkostnader sker i kapitel 3, kapitel 4 samt i kapitel 8. Se även appendix 11.3.3.

² Arbetsförmedlingens uppföljning av hur myndigheten använder sin personella resurs följs i första hand upp genom tidredovisningssystemet Tajma. Mot bakgrund av den stora variationen i användning av Tajma mellan olika verksamhetsområden och avdelningar redovisas viktade värden för myndighetens tidredovisning. Viktade värden bedöms ge den mest rättvisande bilden av hur myndigheten fördelar sin tid mellan olika aktiviteter, men är behäftade med osäkerhet. Under 2023 har även en riktad insats gjorts för att få upp svarsfrekvensen, vilket medför att förändringar mellan åren ska tolkas med försiktighet. Se appendix 11.3.3 för mer information.

³ Jämförelse görs med föregående år och myndighetens interna målnivåer i myndighetens verksamhetsplan för 2023: Af-2022/0029 2963. Se appendix 11.2 för mer information.

arbete för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt utifrån matchning samt prioritering av de som befinner sig långt från arbetsmarknaden⁴. Arbetsförmedlingens verksamhet för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt redovisas även i kapitel 4 utifrån Arbetsförmedlingens uppdrag inom arbetslöshetsförsäkringen. Myndighetens arbete mot felaktiga utbetalningar redovisas i kapitel 5. Vidare redovisas myndighetens internationella verksamhet och tjänsteexport i kapitel 6. Arbetsförmedlingens kompetensförsörjning redovisas i kapitel 7. I kapitel 8 Ekonomi redovisas myndighetens intäkter och kostnader. Intern styrning och kontroll redovisas i kapitel 18. Kapitlet är placerat efter den finansiella redovisningen, i direkt anslutning till styrelsens underskrift.

Åtterrapporering av målen i regleringsbrevet för 2023 redovisas enligt nedan.

Mål	Avsnitt där åiterrapporering sker
Arbetsförmedlingen ska i sin verksamhet prioritera arbetet med personer som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa i syfte att dessa personer ska övergå till arbete eller utbildning. Arbetsförmedlingen ska särskilt prioritera personer som varit utan arbete i mer än två år.	3.1 Övergripande resultat
Arbetsförmedlingen ska bidra till det övergripande målet att utbetalningarna från välfärdssystemen ska vara korrekta, andelen felaktiga utbetalningar ska minska och fel ska motverkas. Andelen felaktiga utbetalningar från de ersättningar som Arbetsförmedlingen hanterar ska därför minska.	5.1 Arbetsförmedlingens arbete mot felaktiga utbetalningar
Arbetsförmedlingens arbete med en effektiv och rättssäker ärendehandläggning inklusive beslutsmotiveringar, dokumentation och uppföljning ska stärkas.	3.4 Arbetsförmedlingens arbete med att stärka en effektiv och rättssäker ärendehandläggning

⁴ Begreppen matchning samt prioritering av de som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden bedöms motsvara de uppgifter som framgår av 2 § i förordning (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

1 Arbetsförmedlingen under 2023

Kapitlet beskriver väsentliga förutsättningar för myndigheten i form av läget på arbetsmarknaden, regeringens mål och krav på verksamheten. Därefter beskrivs myndighetens inriktning 2023 utifrån detta samt den strategiska inriktningen.

1.1 Läget på arbetsmarknaden

Efterfrågan på arbetskraft var mycket stark under stora delar av 2022. Trots ett försvagat ekonomiskt läge var arbetsmarknaden oväntad motståndskraftig första halvåret 2023, även om efterfrågan på arbetskraft dämpades under andra halvåret. Efterfrågan på arbetskraft bidrog till att dämpa uppgången av arbetslöshet. Arbetsgivarna upplevde också en hög brist på personal med efterfrågade kompetenser. Såväl antalet sysselsatta som sysselsättningsgraden steg under 2023.⁵ Sysselsättningsstillväxten skedde främst bland utrikes födda personer. Cirka 85 000 fler utrikes födda var sysselsatta 2023 jämfört med 2022, vilket innebär en rekordhög sysselsättningsgrad (67,1 procent).⁶

Färre var inskrivna på Arbetsförmedlingen 2023 jämfört med 2022. I genomsnitt var cirka 530 000 personer inskrivna per månad 2023 (2022: 547 000 personer, 2021: 637 000), varav cirka 334 000 personer var inskrivna som arbetslösa⁷ (2022: 343 000, 2021: 410 000). Sammantaget under 2023 var cirka 849 000 personer inskrivna, en minskning med cirka 17 000 personer jämfört med året innan. Minskningen skedde brett och med liknande mönster för kvinnor och män. Både antalet inrikes och utrikes födda minskade.⁸ Störst var minskningen bland långtidsarbetslösa⁹, särskilt bland de som varit utan arbete i 12–24 månader. Däremot var antalet personer som varit utan arbete kortare tid än 12 månader i princip oförändrat. Se närmare beskrivning i avsnitt 3.1.1.

1.2 Mål i regleringsbrevet

Regeringen uttryckte nedanstående mål för myndigheten i regleringsbrevet för 2023:

- Arbetsförmedlingen ska i sin verksamhet prioritera arbetet med personer som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa i syfte att dessa personer ska övergå till arbete eller utbildning. Arbetsförmedlingen ska särskilt prioritera personer som varit utan arbete i mer än två år.
- Arbetsförmedlingen ska bidra till det övergripande målet att utbetalningarna från välfärdssystemen ska vara korrekta, andelen felaktiga utbetalningar ska minska och fel ska motverkas. Andelen felaktiga utbetalningar från de ersättningar som Arbetsförmedlingen hanterar ska därför minska.

⁵ Jämfört med 2022 steg sysselsättningsgraden med 0,6 procentenheter, motsvarande omkring 71 000 personer. Sammantaget uppgick sysselsättningsgraden till 69,4 procent 2023.

⁶ SCB, Arbetskraftsundersökningarna.

⁷ Öppet arbetslösa eller arbetslösa i program.

⁸ Med undantag för personer födda i Europa exklusive Sverige, den gruppen ökade.

⁹ Långtidsarbetslösa i årsredovisningen avser personer som är öppet arbetslösa eller arbetslösa som deltar i program och varit sammanhängande utan arbete i mer än 12 månader.

- Arbetsförmedlingens arbete med en effektiv och rättssäker ärendehandläggning inklusive beslutsmotiveringar, dokumentation och uppföljning ska stärkas.

1.3 Nya regelverk

År 2023 var Arbetsförmedlingens första verksamhetsår med ett nytt regelverk utifrån det reformerade systemet. Den 1 december 2022 började ett flertal lag- och förordningsförändringar gälla som innebär förändrade förutsättningar för Arbetsförmedlingen. Nya uppgifter har tillkommit och andra uppgifter kräver nya arbetssätt.¹⁰

Den 1 december 2022 infördes ett nytt arbetsmarknadspolitiskt program, förmedlingsinsatser¹¹. Myndigheten fick också i uppdrag att vidareutveckla befintliga matchningstjänster med grund i programmet. Under 2023 införde myndigheten tjänsten rusta och matcha 2 som den matchningstjänst som tillhandahålls inom programmet.¹²

1.4 Arbetsförmedlingens inriktning 2023

I enlighet med målen i regleringsbrevet har myndighetens fokus varit att motverka en ökad långtidsarbetslöshet, särskilt bland arbetsökande som varit utan arbete i mer än två år. Vi har också fokuserat på att förbättra kvaliteten i myndighetens ärendehandläggning och att minska felaktiga utbetalningar. Utvecklingsarbetet mot myndighetens målbild för 2026 har fortsatt för att skapa förutsättningar för att på sikt effektivisera verksamheten och nå förbättrade resultat.¹³

Myndighetens bedömning av de ekonomiska förutsättningarna förändrades under våren 2023 och planeringen anpassades i större utsträckning än tidigare till de av regeringen föreslagna anslagsnivåerna avseende förvaltningsmedel. Parallellt med arbetet för att klara mål och uppdrag för 2023 arbetade myndigheten med att skapa förutsättningar för en bättre övergång till 2024 års lägre förvaltningsanslag. Anpassningen innebar återhållsamhet i personalrekrytering och övriga förvaltningskostnader samt avslutande av provanställningar.

Myndigheten bedömer att förändringarna påverkar myndighetens förmåga att utföra sitt uppdrag. I juni beslutade därför myndighetens styrelse om en reviderad verksamhetsplan för 2023 med hänsyn tagen till detta. Revideringen innebar också att de interna målnivåer sänktes för antal deltagare i nystartsjobb, särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga,

¹⁰ Flera av förändringarna innebär att uppdrag som Arbetsförmedlingen de senaste åren återkommande haft i regleringsbrevet, numera återfinns bland annat i förordning (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen och förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Detta innebär att Arbetsförmedlingen ges bättre förutsättningar för en mer långsiktig utveckling av myndighetens verksamhet.

¹¹ Regleras i förordningen (2022:812) om förmedlingsinsatser.

¹² Se Arbetsförmedlingen (2023), *Uppdrag till Arbetsförmedlingen med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet – Slutrapport enligt regleringsuppdrag 2022 och regleringsbrev 2023*, Af-2023/0095 4346.

¹³ Arbetsförmedlingen (2023), *Arbetsförmedlingens verksamhetsplan 2023 version 1.1*, Af-2022/0029 2963 och Arbetsförmedlingen (2020), *Arbetsförmedlingen – Arbetsmarknadsmyndigheten i samtid och framtid*, Af-2020/0012 1748. Senast den 28 februari 2024 ska myndigheten redovisa vilka effektiviseringar som uppnåtts, inklusive nyttorealiserings, utifrån de effektiviseringsinsatser som genomförts de senaste tre åren.

arbetsmarknadsutbildning och matchningstjänster. De interna målnivåerna sänktes även för omsättning till arbete och studier för arbets sökande med funktionsnedsättning och de som riskerar långtidsarbetslöshet samt för kvalitet i ärendehandläggningen. Revideringen gjordes utifrån en helhetsbedömning av vad som var realistiska målnivåer att uppnå för resterande del av året.¹⁴ I myndighetens resultatbedömningar i årsredovisningen används de reviderade interna målnivåerna.¹⁵

Myndigheten har sedan tidigare i uppgift att kunna anvisa arbetskraft inför och under höjd beredskap enligt lagen och förordningen om totalförsvarsplikt. Utifrån rådande säkerhetspolitiska läget har denna uppgift blivit än viktigare och Arbetsförmedlingen bedömer att den har behövts prioriteras i högre utsträckning än tidigare.

1.5 Arbetsförmedlingens strategiska inriktning

Arbetsförmedlingen har sedan tidigare formulerat en sammanhållen och långsiktig strategisk inriktning för verksamhetens genomförande och utveckling.¹⁶ Syftet är att utveckla myndigheten för att möta de förändringar i omvärlden som kan påverka vår förmåga att fullgöra uppdraget och uppnå målen med verksamheten. Inom ramen för utvecklingsarbetet har myndigheten under året bland annat genomfört ett arbete för att ta fram en mer sammanhållen modell för styrning och ledning av hela myndighetens utvecklingsarbete. Arbetet ledde till att beslut togs i september om att genomföra förändringar och justeringar av myndighetens styrning av utvecklingsverksamheten.¹⁷

¹⁴ I revideringen av verksamhetsplanen vägdes både nya förutsättningar med anledning av ny intern budget, andra förändrade förutsättningar som skett under våren och aktuellt utfall in. Givet de förändrade ekonomiska förutsättningar för myndighetens verksamhetsområden och avdelningar genomfördes en revidering av målnivåer för att ha realistiska och av verksamhetens accepterade målnivåer att arbeta mot för resterande del av verksamhetsåret.

¹⁵ För beskrivning av ursprungliga samt reviderade målnivåer se appendix 11.2.

¹⁶ Arbetsförmedlingen (2020), *Arbetsförmedlingen – Arbetsmarknadsmyndigheten i samtid och framtid*, Af-2020/0012 1748.

¹⁷ Beslut Af-2023/0025 1329.

2 Sammanfattande resultatbedömning

Flera faktorer påverkar utvecklingen på arbetsmarknaden och det är svårt att avgränsa och mäta Arbetsförmedlingens bidrag i förhållande till andra påverkansfaktorer såsom efterfrågan på arbetskraft och anställningsbarheten hos de arbetssökande.

Myndighetens resultat och prestationer utgör grunden för de analyser och resultatbedömningar som görs. Fördjupade redovisningar och kommentarer till resultaten återfinns i nästföljande verksamhetskapitel.

Arbetsförmedlingen bedömer att myndigheten har klarat flera mål och delar av myndighetens uppdrag i enlighet med myndighetens förväntan. Det gäller hur vi utfört uppgiften att verka för att upprätthålla arbetslöshetsförsäkringens funktion som omställningsförsäkring samt legitimiteten i de arbetsmarknadspolitiska ersättningsystemen, även om det finns behov av att ytterligare utveckla myndighetens metod för att fånga upp och bedöma lämpligheten i sökta arbeten. Målet att stärka arbetet med en effektiv och rättssäker ärendehandläggning inklusive beslutsmotiveringar, dokumentation och uppföljning bedöms ha uppnåtts. Det gäller även målet att bidra till det övergripande målet att utbetalningarna från välfärdssystemen ska vara korrekta, andelen felaktiga utbetalningar ska minska och fel ska motverkas. Myndigheten har också klarat uppdraget att minst hälften av rekryteringen till skyddat arbete hos Samhall Aktiebolag ska komma från prioriterade grupper.

Samtidigt bedömer myndigheten att det finns andra mål och uppdrag som inte uppnåtts i enlighet med myndighetens förväntan. Myndigheten har inte till sin helhet uppnått målet att prioritera arbetet med personer som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa i syfte att dessa personer ska övergå till arbete eller utbildning och då särskilt prioritera personer som varit utan arbete i mer än två år. Arbetsförmedlingen har under flera års tid haft en vikande trend i omfattningen av arbetssökande som får del av prioriterade insatser såsom subventionerade anställningar, arbetsmarknadsutbildning och arbetspraktik. En orsak till att antalet deltagare i dessa insatser minskade under 2023 bedöms vara de åtgärder myndigheten vidtog för att anpassa verksamheten inför 2024. Myndigheten har inte heller anvisat tillräckligt många personer med långa tider utan arbete till lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall Aktiebolag för att bedöma att denna del av uppdraget i regeringsbrevet är uppnått. Myndigheten bedömer också att resultaten av myndighetens jämställdhetsintegrering är under myndighetens förväntan.

Sammantaget bedömer Arbetsförmedlingen att myndigheten inte har utfört uppdrag och mål för 2023 i enlighet myndighetens förväntan.¹⁸ Anpassningen av verksamheten inför 2024 har varit nödvändig, men myndigheten konstaterar

¹⁸ Arbetsförmedlingens sammantagna resultatbedömning tar hänsyn till utvecklingen och resultaten inom de tre huvudområdena matchning samt prioritering av dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden (kapitel 3), Arbetsförmedlingens uppdrag inom arbetslöshetsförsäkringen (kapitel 4) och Arbetsförmedlingens arbete mot felaktiga utbetalningar (kapitel 5). Områden speglar myndighetens huvudsakliga uppdrag. I den sammanvägda resultatbedömningen ges resultaten kopplat till det första området en tyngre vikt än resultaten kopplat till de två andra områdena. Se mer i appendix 11.2 om vad som ligger till grund för de enskilda resultatbedömningarna.

samtidigt att förutsättningarna att klara mål och uppdrag hade kunnat vara bättre om myndigheten påbörjat anpassningen tidigare.

2.1 Matchning samt prioritera dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden

Inom området bedöms resultatet av målen i regleringsbrevet om att prioritera arbetet med personer som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa samt stärka arbete med en effektiv och rättssäker ärendehandläggning, uppdraget i regleringsbrevet om personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga i anställning hos Samhall samt jämställdhet och jämlikhet i tillgång i användningen av insatser.

2.1.1 Prioritera arbetet med personer som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa, särskilt personer som varit utan arbete i mer än två år

Arbetsförmedlingen bedömer att detta mål inte har uppnåtts i sin helhet och att resultatet är under myndighetens förväntan. En viktig orsak till bedömningen är att antalet deltagare i flera av myndighetens prioriterade insatser inte har nått upp till myndighetens interna målnivåer. Det gäller insatserna arbetsmarknadsutbildning, arbetspraktik, nystartsjobb, särskilda insatser för personer med en funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga och matchningstjänster. Jämfört med 2022 har antalet deltagare också minskat inom flertalet av dessa prioriterade insatser. Utvecklingen av andelen övergångar till studier bland arbetssökande är oförändrad jämfört med 2022 och Arbetsförmedlingens interna målnivå uppnås inte.

Samtidigt har antalet deltagare i introduktionsjobb ökat och är över myndighetens interna målnivå. Även andelen arbetssökande som står längst ifrån arbetsmarknaden som tar del av en insats har ökat. Andelen övergångar till arbete och/eller studier för arbetslösa som är eller riskerar långtidsarbetslöshet är oförändrad 2023 jämfört med 2022 för de med arbetslöshetstider mellan 6–12 månader och har minskat något för de med arbetslöshetstider mellan 12–24 månader och för de med arbetslöshetstider på 24 mån eller mer, men resultaten är över myndighetens interna målnivåer. Även andelen övergångar till arbete och/eller studier för personer med en funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga har minskat jämfört med 2022, men är i nivå med myndighetens interna målnivå. Arbetsförmedlingen bedömer att andelen övergångar till arbete för de med längre arbetslöshetstider och för personer med funktionsnedsättning skulle varit högre om vi också nått de planerade volymerna för lönebidrag och nystartsjobb. Resultaten avseende övergångar till arbete bedöms dock inte som tillräckligt för att målet i regleringsbrevet i sin helhet ska kunna betraktas som uppnått. Sammantaget har det varit fortsatt stora utmaningar, framför allt när det gäller arbetet med vissa insatser och stöd till de arbetssökande som står längre ifrån arbetsmarknaden.

2.1.2 Personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga i anställning hos Samhall Aktiebolag

Arbetsförmedlingen bedömer att uppdraget om att anvisa personer med långa tider utan arbete till lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall Aktiebolag inte har uppnåtts och är under myndighetens förväntan. Under 2023 uppgick antalet till 1 762 i genomsnitt, vilket understiger uppdraget om 1 800 personer i genomsnitt.

Uppdraget att minst hälften av rekryteringen till skyddat arbete hos Samhall Aktiebolag ska komma från prioriterade grupper har uppnåtts och är över myndighetens förväntan. Andelen från prioriterade grupper var 57 procent 2023.

2.1.3 Stärka arbete med en effektiv och rättssäker ärendehandläggning

Arbetsförmedlingen bedömer att målet i regleringsbrevet om att myndigheten ska stärka sitt arbete med en effektiv och rättssäker ärendehandläggning inklusive beslutsmotiveringar, dokumentation och uppföljning har uppnåtts och resultatet är i enlighet med myndighetens förväntan. Myndigheten har arbetat vidare med att stärka förutsättningarna för en effektiv och rättssäker ärendehandläggning med fokus på beslutsmotiveringar, dokumentation, uppföljning och digitalisering. Interna granskningar visar att resultatförbättringar har skett i ärendehandläggningen. Myndighetens interna mål uppnås genom att andelen granskade ärenden utan avvikelser har ökat sedan föregående år.

Det finns dock fortsatta utmaningar. Kritik från Justitieombudsmannen visar att det förekommer allvarliga brister i delar av handläggningen samt återkommande brister vad gäller service och tillgänglighet. Dessutom har Justitiekanslern under året uttryckt kritik mot Arbetsförmedlingen för att fatta beslut med retroaktiv verkan för tid då den enskilde inte deltagit i programmet.

2.1.4 Jämställdhet

Myndigheten bedömer att resultaten av myndighetens jämställdhetsintegrering är under myndighetens förväntan. Myndigheten har haft interna målnivåer för fem jämställdhetsmått. Andelen nya beslut som går till kvinnor har varit över eller i nivå med målnivån för introduktionsjobb och nystartsjobb, men under målnivåerna för arbetsmarknadsutbildning, matchningstjänster och särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning och arbetsmarknadsutbildning.

2.2 Arbetsförmedlingens uppdrag inom arbetslöshetsförsäkring, aktivitetsstöd och etableringsersättning

Arbetsförmedlingen bedömer att myndigheten har utfört uppgiften i enlighet med myndighetens förväntan. Arbetssökande har i ökad utsträckning vidtagit åtgärder för att ta sig ur sin arbetslöshet då sökaktiviteten bland de arbetssökande har ökat. Samtidigt ser myndigheten behov av att ytterligare utveckla metoden för att fånga upp och bedöma lämpligheten i sökta arbeten. Myndigheten bedömer att arbetet med att granska inkomna aktivitetsrapporter har utvecklats positivt under året. Exempelvis granskades närmare 100 procent av inkomna aktivitetsrapporter inom 14 dagar.

Arbetsförmedlingen bedömer att vidtagna utvecklingsinsatser för att tydliggöra kraven på de arbetssökande, samt kontrollen av att de arbetssökande efterlever kraven, har resulterat i att arbetssökande i högre grad agerar rätt från början. Det har inneburit att det under 2023 inte funnits skäl att i lika hög utsträckning som tidigare skicka meddelanden till a-kassorna för arbetssökande med arbetslöshetsersättning eller till den enhet inom myndigheten som beslutar om sanktioner för deltagare i program som berättigar till ersättning.

2.3 Arbetsförmedlingens arbete mot felaktiga utbetalningar

Arbetsförmedlingen bedömer att målet att bidra till det övergripande målet att utbetalningarna från välfärdssystemen ska vara korrekta, andelen felaktiga utbetalningar ska minska och fel ska motverkas har uppnåtts och att utfallet är i enlighet med myndighetens förväntan. I takt med ett mer utvecklat kontrollarbete och en ökad myndighetssamverkan ökar komplexiteten och omfattningen i varje ärende. Det har lett till färre antal utredda ärenden men avsevärt högre återkravsbelopp per ärende.

3 Matchning samt prioritera dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden

I kapitlet redovisas myndighetens arbete för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt utifrån matchning samt prioritering av de som befinner sig långt från arbetsmarknaden¹⁹.

3.1 Övergripande resultat

Mål i regleringsbrev: Arbetsförmedlingen ska i sin verksamhet prioritera arbetet med personer som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa i syfte att dessa personer ska övergå till arbete eller utbildning. Arbetsförmedlingen ska särskilt prioritera personer som varit utan arbete i mer än två år.

Sammanfattande bedömning: Målet har inte uppnåtts i sin helhet och resultatet är under myndighetens förväntan. En viktig orsak till bedömningen är att antalet deltagare i flera av myndighetens prioriterade insatser inte har nått upp till myndighetens interna målnivåer. Det gäller insatserna arbetsmarknadsutbildning, arbetspraktik, nystartsjobb, matchningstjänster och särskilda insatser för personer med en funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga. Jämfört med 2022 har antalet deltagare också minskat inom flertalet prioriterande insatser. Andelen övergångar till studier bland arbetssökande är oförändrad jämfört med 2022 och myndighetens interna målnivå uppnås inte.

Samtidigt har antalet deltagare i introduktionsjobb ökat och är över myndighetens interna målnivå. Även andelen arbetssökande som står längst ifrån arbetsmarknaden som tar del av en insats har ökat. Andelen övergångar till arbete och/eller studier för arbetslösa som är eller riskerar långtidsarbetslöshet är oförändrad 2023 jämfört med 2022 för de med arbetslöshetstider mellan 6–12 månader och har minskat något för de med arbetslöshetstider mellan 12–24 månader och för de med arbetslöshetstider på 24 mån eller mer, men resultaten är över myndighetens interna målnivåer. Även andelen övergångar till arbete och/eller studier för personer med en funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga har minskat jämfört med 2022, men är i nivå med myndighetens interna målnivå. Arbetsförmedlingen bedömer att andelen övergångar till arbete för de med längre arbetslöshetstider och för personer med funktionsnedsättning skulle varit högre om vi också nått de planerade volymerna för lönebidrag och nystartsjobb. Resultaten avseende övergångar till arbete bedöms dock inte som tillräckligt för att målet i regleringsbrevet i sin helhet ska kunna betraktas som uppnått. Sammantaget har det varit fortsatt stora utmaningar, framför allt när det gäller arbetet med vissa insatser och stöd till de arbetssökande som står längre ifrån arbetsmarknaden.

¹⁹ Begreppen matchning samt prioritering av de som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden bedöms motsvara de uppgifter som framgår av 2 § i förordning (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

3.1.1 Arbetslöshetens utveckling

Tabell 3.1 Inskrivna personer vid Arbetsförmedlingen (antal unika individer)²⁰

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Totalt*	480 319	427 097	416 209	510 286	439 681	433 182	990 605	866 778	849 391
Utan arbete 0–6 månader	416 378	371 028	365 734	445 731	388 024	387 263	862 109	759 052	752 997
Utan arbete 6–12 månader	139 290	103 459	102 878	162 341	110 486	112 131	301 631	213 945	215 009
Utan arbete 12–24 månader	102 015	84 509	71 699	118 009	88 372	71 760	220 024	172 881	143 459
Utan arbete 24 månader eller mer	76 101	78 501	69 149	73 564	74 134	60 794	149 665	152 635	129 943
Arbetslösa med funktions- nedsättning	76 562	74 095	73 874	93 617	90 044	88 835	170 179	164 139	162 709

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. * En individ kan ingå i en eller flera arbetslöshetsgrupper under året men i totalen förekommer en individ enbart en gång.

Trots ett högre inflöde av nya arbetslösa och färre övergångar till arbete under 2023 än 2022 var det sammantaget färre antal inskrivna vid Arbetsförmedlingen 2023, se tabell 3.1. Det hänger i hög grad samman med att antalet inskrivna arbetslösa var högre vid inledningen av 2022 än vid inledningen av 2023.

3.1.2 Övergångar till arbete och studier

Totalt gick cirka 322 000 inskrivna till arbete eller studier under 2023, vilket är en minskning jämfört med året innan (2022: 351 000, 2021: 412 000).

²⁰ Utfallet för antalet inskrivna skiljer sig från redovisat utfall i Arbetsförmedlingens årsredovisningar 2021 och 2022. Skillnaden beror på förändringar i redovisat åldersintervall, se appendix 11.1 och 11.3.1. Förändringen påverkar därmed även resultatmåten och statistiken över antal deltagare i olika program och insatser som redovisas senare i kapitlet.

Tabell 3.2 Övergångar till arbete eller studier per år (procent)²¹

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Totalt*	41,2	40,0	38,0	42,1	40,9	37,7	41,6	40,5	37,9
- varav arbete	34,7	34,3	32,3	38,0	37,6	34,4	36,4	36,0	33,4
- varav studier	7,3	6,4	6,4	4,6	3,8	3,8	5,9	5,1	5,1
Utan arbete i 0–6 månader	46,3	44,7	42,0	47,6	45,7	41,6	47,0	45,2	41,8
- varav arbete	40,0	39,5	36,8	43,5	42,6	38,5	41,8	41,1	37,6
- varav studier	7,1	5,9	5,9	4,6	3,5	3,5	5,8	4,7	4,7
Utan arbete i 6–12 månader	24,1	19,9	20,1	25,0	22,1	21,2	24,5	21,0	20,7
- varav arbete	19,9	16,4	16,4	22,3	19,8	18,9	21,2	18,2	17,7
- varav studier	4,2	3,5	3,8	2,7	2,3	2,4	3,4	2,9	3,1
Utan arbete i 12–24 månader	24,2	24,6	22,9	28,2	28,0	24,8	26,3	26,3	23,9
- varav arbete	18,7	19,1	17,0	24,7	25,1	21,5	21,9	22,1	19,3
- varav studier	5,6	5,7	6,1	3,6	3,1	3,5	4,5	4,4	4,8
Utan arbete i 24 månader eller mer	22,3	26,0	25,0	24,5	28,9	25,4	23,4	27,4	25,2
- varav arbete	15,1	18,5	17,5	20,6	25,2	21,5	17,8	21,8	19,4
- varav studier	7,5	7,8	7,8	4,2	4,0	4,2	5,9	6,0	6,1
Arbetslösa som har en funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga	24,3	25,4	22,5	26,2	27,8	24,8	25,3	26,7	23,7
- varav arbete	21,8	23,4	20,4	24,7	26,5	23,4	23,4	25,1	22,1
- varav studier	2,7	2,2	2,3	1,6	1,5	1,5	2,1	1,8	1,9
Övergång till studier bland inskrivna arbetslösa med kort utbildning	7,4	7,7	7,6	4,4	3,9	3,8	5,7	5,7	5,5

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. * Det totala antalet i målgrupperna redovisas i tabell 3.1.

Även andelen övergångar till arbete och studier minskade, se tabell 3.2. Minskningen skedde både bland personer med kortare och längre tider utan arbete och även bland personer med funktionsnedsättning. Övergångarna till arbete eller studier är dock över myndighetens interna målnivåer för personer som riskerar långtidsarbetslöshet eller är långtidsarbetslösa samt för personer med funktionsnedsättning.²²

Bland personer som varit utan arbete i 12–24 månader samt i mer än 24 månader minskade övergångarna till arbete utan stöd i större utsträckning än övergångar till arbete med stöd. För personer med en funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga minskade däremot övergångarna till arbete med stöd i större utsträckning än övergångarna till arbete utan stöd.

²¹ Övergångsmåttet redovisar antal unika individer i målgruppen som haft en övergång till arbete/studier under året. Har en individ haft två övergångar till arbete under perioden kommer den individen endast räknas med en gång i resultatet och ingår även endast en gång i målgruppen. Uppgifterna över andelen övergångar till arbete respektive andelen övergångar till studier summerar inte till den totala andelen övergångar då en individ kan ha haft en övergång till arbete respektive till studier under året. Se vidare i appendix 11.2.2.

²² Resultaten i tabell 3.2 jämförs med följande målnivåer för övergångar till arbete eller studier: utan arbete 6-12 månader (19,7 procent), utan arbete 12-24 månader (20,7 procent), utan arbete i 24 månader eller mer (23,8 procent) och arbetssökande med en funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga (23,2 procent). Läs mer om myndighetens interna målnivåer i appendix 11.2.1.

Myndigheten når inte det interna målet²³ för övergångar till studier. Arbetsförmedlingen bedömer, i likhet med tidigare år, att utmaningarna med att öka andelen som övergår till reguljära studier (särskilt bland kortutbildade) kan kopplas till svårigheter med att motivera arbetssökande att delta i utbildning. Svårigheterna med att motivera arbetssökande att delta i studier kan exempelvis handla om att arbetssökande föredrar att söka jobb, att det är svårt att försörja under studierna eller att det inte finns någon utbildning som arbetssökande kan delta i.

3.1.3 Arbetslöshets- och rekryteringstider

Rekryterings- och arbetslöshetstider är mått på arbetsmarknadens matchningseffektivitet. I allmänhet implicerar kortare rekryterings- och arbetslöshetstider en bättre matchning på arbetsmarknaden. Samtidigt varierar de med konjunkturen. Arbetslöshetstiderna tenderar att förlängas vid lågkonjunktur samtidigt som rekryteringstiderna förkortas. Det förklaras av att antalet lediga jobb minskar samtidigt som antalet arbetslösa ökar. Även om konjunkturen började vika under 2023 var den genomsnittliga rekryteringstiden oförändrad mellan 2022 och 2023 (4,2 veckor).²⁴ Samtidigt minskade den genomsnittliga arbetslöshetstiden, från 62 veckor till cirka 55 veckor. Detta förklaras av att antalet långtidsarbetslösa minskade, se avsnitt 3.1.

3.2 Sammanföra arbetsgivare med arbetssökande inklusive anställningsfrämjande åtgärder

Avsnittet beskriver hur myndigheten inhämtar och tillgängliggör information om lediga arbeten och sammanför arbetssökande med de arbetsgivare som söker arbetskraft och myndighetens arbete med program och upphandlade tjänster för att sammanföra arbetsgivare med arbetssökande samt subventionerade anställningar.

3.2.1 Infrastruktur för matchning

Arbetsförmedlingen bidrar till en effektivare matchning på arbetsmarknaden genom att underlätta mötet mellan arbetssökande och arbetsgivare. På så sätt skapas förutsättningar för att nya anställningar ska uppstå. Arbetsförmedlingen tillhandahåller bland annat en digital infrastruktur där arbetssökande och arbetsgivare enkelt kan hitta varandra. Myndigheten skapar också arenor och anordnar fysiska möten där arbetssökande och arbetsgivare kan träffa varandra.

²³ Resultaten i tabell 3.2 jämförs med följande målnivå för övergångar till studier: 5,8 procent. Läs mer om myndighetens interna målnivåer i appendix 11.2.1.

²⁴ Arbetslöshets- och rekryteringstider redovisas som genomsnitt per veckor. Statistiken utgår från myndighetens data över inskrivna arbetslösa och lediga platser i platsbanken.

Tabell 3.3 Tillhandahålla infrastruktur för matchning²⁵

	2021	2022	2023
Nedlagd tid i förhållande till total disponibel arbetstid (procent)	4,3	4,7	4,6
Förvaltningskostnad (i miljoner kronor)	380	421	419

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager, Tajma och Raindance.

Under 2023 fortsatte myndigheten att styra i stort sett lika mycket av sina resurser mot utveckling av digitala lösningar. Det återspeglas i att tiden som ägnats åt infrastruktur för matchning ligger på samma nivå 2023 jämfört med 2022, se tabell 3.3. Under 2023 lade myndigheten resurser för att implementera tjänster såsom steg till arbete, förmedlingsinsats, rusta och matcha 2 samt etableringsjobb. Förutom utveckling av externa tjänster så lade myndigheten även resurser för att förbättra arbetet med handläggningen av handlingsplan, verksamhetsuppföljning och myndighetens interaktioner med arbetssökande.

3.2.2 Arbetsförmedlingens arbete med arbetsgivare

Myndighetens arbetsgivararbete omfattar olika typer av kontakter mellan arbetsgivare och arbetssökande där myndigheten, främst genom digitala självservicetjänster, bidrar till att underlätta arbetsgivarnas rekryteringsarbete. Även fristående aktörer kan bidra med att skapa kontakter mellan arbetsgivare och arbetssökande.

Tabell 3.4 Rekryteringstjänster för arbetsgivare²⁶

	2021	2022	2023
Nedlagd tid i förhållande till total disponibel arbetstid (procent)	9,3	12,0	12,4
Förvaltningskostnad (i miljoner kronor)	833	1 083	1 130
Antal nyanmälda lediga platser (i 1000-tal)	1 340	2 011	1 736
Andel arbetsgivare som fått tillräckligt med sökande via Arbetsförmedlingen för att kunna anställa (i procent)	78	72	77

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager och arbetsgivarundersökningen.

Arbetsförmedlingen lade i princip lika mycket tid på arbetsgivararbete under 2023 jämfört med föregående år. I rekryteringstjänster för arbetsgivare ingår bland annat hantering av lediga tjänster, arbetsgivarkontakter som till exempel ackvirering²⁷ och

²⁵ Här ingår bland annat arbete med att tillhandahålla nuvarande och kommande matchningsinstrument. Tillgängliga personalresurser och förvaltningskostnad skiljer sig jämfört med förra året. Förändringar har gjorts i ärendestrukturen jämfört med årsredovisningen 2022 för att anpassa redovisning mot intentionerna i 3 kap. 1§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Mot bakgrund av den stora variationen i användning av Tajma mellan olika verksamhetsområden och avdelningar redovisas viktade värden för myndighetens tidredovisning. Viktade värden bedöms ge den mest rättvisande bilden av hur myndigheten fördelar sin tid mellan olika aktiviteter, men är behäftade med osäkerhet. Under 2023 har även en riktad insats gjorts för att få upp svarsfrekvensen, vilket medför att förändringar mellan åren ska tolkas med försiktighet. Se appendix 11.3.3 för mer information.

²⁶ Tillgängliga personalresurser och förvaltningskostnad skiljer sig jämfört med förra året. Förändringar har gjorts i ärendestrukturen jämfört med årsredovisningen 2022 för att anpassa redovisning mot intentionerna i 3 kap. 1§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Mot bakgrund av den stora variationen i användning av Tajma mellan olika verksamhetsområden och avdelningar redovisas viktade värden för myndighetens tidredovisning. Viktade värden bedöms ge den mest rättvisande bilden av hur myndigheten fördelar sin tid mellan olika aktiviteter, men är behäftade med osäkerhet. Under 2023 har även en riktad insats gjorts för att få upp svarsfrekvensen, vilket medför att förändringar mellan åren ska tolkas med försiktighet. Se appendix 11.3.3 för mer information.

²⁷ När myndigheten identifierar och ordnar plats hos lämplig arbetsgivare utifrån analys av den arbetssökande.

införskaffning av information om rekryteringsbehov. En stor del av myndighetens arbete med arbetsgivare och kompetensförsörjning är också kopplat till arbetet med subventionerade anställningar, se tabell 3.11.

Platsbanken är myndighetens mest använda digitala tjänst av såväl arbetssökande som arbetsgivare. På platsbanken kan arbetsgivare via automatiserade system publicera sina egna rekryteringsannonser. Årligen anmäls över en miljon lediga platser till myndigheten och platsbanken, se tabell 3.4. Antalet nyanmälda lediga platser i platsbanken minskade jämfört med 2022.²⁸ En högre andel av de arbetsgivare som använt Arbetsförmedlingen vid rekrytering fick tillräckligt med sökande för att kunna anställa, vilket är positivt.

En viktig del av arbetsgivararbetet är att öka arbetsgivares intresse för att anställa arbetslösa med en lönesubvention.²⁹ Ett nära samarbete mellan Arbetsförmedlingen och arbetsgivare samt proaktiva och ackvirerande insatser krävs för att fler arbetslösa ska få del av subventionerade anställningar. Myndigheten arbetade därför med att stärka arbetsgivararbetet under 2023. Bland annat genom att förbättra processerna för att omhänderta när arbetsgivare anmält intresse att anställa med stöd. Syftet är att korta tiden från anmälan om intresse till ett faktiskt beslut om ett anställningsstöd och på så sätt öka andelen som leder till en anställning. Stickprov visar att en hög andel av arbetsgivarna som lämnat in intresseanmälan får kontakt inom 3 arbetsdagar. Av samtliga 19 300 order som inkom under 2023 (2022: 18 100, 2021: 15 600) ledde 64 procent till en anställning 2023 (2022: 62 procent, 2021: 47 procent). Ökningen av intresseanmälningar skulle också delvis kunna kopplas till myndighetens informationskampanj ”Hitta rätt”. Kampanjen inleddes hösten 2022 och avslutades i februari 2023 i syfte att öka arbetsgivarnas intresse för subventionerade anställningar.³⁰ Kampanjen fortsatte igen under hösten 2023, men mer begränsat.

3.2.3 Arbetsförmedlingens arbete med arbetssökande vid inskrivning

Inskrivning vid Arbetsförmedlingen är obligatorisk för att arbetssökande ska kunna ta del av myndighetens fulla utbud av tjänster och få arbetslöshetsersättning. I samband med inskrivningen ska myndigheten kartlägga arbetssökandes kompetens och erfarenheter och identifiera eventuella behov av stöd. Tillsammans med den arbetssökande ska en individuell handlingsplan upprättas som anger stödbehov, planerade aktiviteter, skyldigheter och inriktning på arbetssökande. Handlingsplanen ska upprättas senast 30 dagar från det att en person anmäler sig som arbetssökande.

²⁸ Statistik över lediga platser ska användas med försiktighet då myndigheten har identifierat problem med överannonsering och felaktigt användande av platsbanken. Samtidigt återspeglar siffrorna de omfattande rekryteringsbehov som har funnits (och delvis kvarstår) på arbetsmarknaden och det är en hög korrelation med SCB:s vakansstatistik.

²⁹ Av instruktion (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen framgår att Arbetsförmedlingen med hjälp av anställningsfrämjande åtgärder ska stimulera arbetsgivare att anställa arbetssökande som inte kan få arbete utan stöd. Arbetsförmedlingen (2023) *Kompetensförsörjning, arbetsgivarkontakter och arbetsinriktade insatser*, Af-2023/0025 6765.

³⁰ Under perioden gjordes cirka 99 000 besök på landningssidan varav 72 000 kan härledas från kampanjen vilket var över det mål som myndigheten hade satt upp (50 000 besök), se Arbetsförmedlingen (2023), *Fördjupad uppföljningsrapport 2*, Af-2023/0002 0013–7.

Tabell 3.5 Tjänster för att söka arbete³¹

	2021	2022	2023
Nedlagd tid i förhållande till total disponibel arbetstid (procent)	35,4	34,2	39,4
Förvaltningskostnad (i miljoner kronor)	3 166	3 094	3 599
Antal ny- och återinskrivna (i 1000-tal) fördelat på kön	333	293	331
- Kvinnor	160	144	156
- Män	173	149	175
Andel som fått handlingsplan inom 30 dagar (i procent) totalt	83	79	79
- Kvinnor	83	78	79
- Män	83	79	80

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager, Tajma och Raindance.

Arbetsförmedlingens lade mer tid på tjänster till arbetssökande att söka arbete under 2023 jämfört tidigare år. Det påverkas dels av antalet nyinskrivna, dels av att arbetet med att uppdatera handlingsplaner har varit en betydande arbetsuppgift för myndigheten under året. Sedan 1 december 2022 styrs frekvensen för uppdatering av handlingsplaner i förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Handlingsplanen ska förnyas vid behov, dock senast sex månader från det att den upprättades eller senast förnyades. Under 2023 uppdaterade myndigheten i genomsnitt 95 000 handlingsplaner varje månad.³²

Andelen av de inskrivna som fick en upprättad handlingsplan inom 30 dagar var oförändrad jämfört med föregående år.³³ Stickprov visar att majoriteten av de som inte har en upprättad handlingsplan inom 30 dagar saknar det på grund av att arbetssökande inte svarar vid uppringning enligt överenskommelse. Andra skäl var att den arbetssökande redan fått arbete, hade förhinder eller att sökande bokade om planeringssamtalet till en tidpunkt efter 30 dagar.

3.2.4 Program och upphandlade tjänster för att sammanföra arbetsgivare med arbetssökande, volymer och resultat

Arbetsförmedlingens arbete med arbetsmarknadspolitiska program och insatser utgår från att myndighetens uppdrag att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att, när så är motiverat, ge stöd och insatser för att stärka en arbetssökandes möjligheter att få ett arbete.

³¹ Här ingår bland annat arbete med att tillhandahålla nuvarande och kommande matchningsinstrument. Tillgängliga personalresurser och förvaltningskostnad skiljer sig jämfört med förra året. Förändringar har gjorts i ärendestrukturen jämfört med årsredovisningen 2022 för att anpassa redovisning mot intentionerna i 3 kap. 1§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Mot bakgrund av den stora variationen i användning av Tajma mellan olika verksamhetsområden och avdelningar redovisas viktade värden för myndighetens tidredovisning. Viktade värden bedöms ge den mest rättvisande bilden av hur myndigheten fördelar sin tid mellan olika aktiviteter, men är behäftade med osäkerhet. Under 2023 har även en riktad insats gjorts för att få upp svarsfrekvensen, vilket medför att förändringar mellan åren ska tolkas med försiktighet. Se appendix 11.3.3 för mer information.

³² På grund av att handlingsplanerna tidigare upprättades i ett annat ärendehanteringssystem än dagens BÅR är det inte möjligt att jämföra antalet över tid.

³³ Begränsningar finns i statistiken då de arbetssökande som är inskrivna i det så kallade självserviceflödet och får en automatiskt genererad handlingsplan inte räknas in i andelen som har en handlingsplan och således inte heller i andelen som har en handlingsplan inom 30 dagar.

Tabell 3.6 Program och aktiviteter med aktivitetsstöd eller etableringsersättning³⁴

	2021	2022	2023
Nedlagd tid i förhållande till total disponibel arbetstid (procent)	14,6	12,0	13,5
Förvaltningskostnad (miljoner kronor)	1 302	1 086	1 232
Styckkostnad handlägga program (kronor per beslut)	1 714	1 776	2 144
Ersättning till deltagare (miljoner kronor)	20 913	17 544	17 525
Ersättning till leverantörer (miljoner kronor)	5 955	4 700	4 704
Beslut om program med aktivitetsstöd eller etableringsersättning^{35 36}	760 037	611 698	574 696
- Kvinnor	360 727	297 039	280 883
- Män	399 364	314 660	293 814

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager, Tajma och Raindance.

Arbetsförmedlingen lade sammantaget något mer tid på att hantera program och aktiviteter 2023 jämfört med 2022. Samtidigt sjönk antalet programbeslut vilket medför en ökad genomsnittlig styckkostnad (tid) för hantering och handläggning per programbeslut.

I följande avsnitt redovisas utvecklingen för arbetsmarknadsutbildning, arbetspraktik och matchningstjänster. Övriga program och tjänster redovisas i avsnitt 3.3.1.

Arbetsmarknadsutbildning

Tabell 3.7 Deltagare i arbetsmarknadsutbildning (antal unika individer med nya och pågående beslut) och andel i arbete 90 dagar efter avslut (procent)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Deltagare	6 152	5 853	5 594	14 080	12 686	12 174	20 232	18 539	17 768
Resultat	32	33	28	38	41	35	36	39	33

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Färre tog del av arbetsmarknadsutbildning 2023 jämfört med föregående år, se tabell 3.7. Myndigheten hade som internt mål att i genomsnitt minst 6 500 arbetssökande per månad skulle ta del av arbetsmarknadsutbildning.³⁷ Myndigheten nådde inte målet då i genomsnitt 6 200 arbetssökande per månad deltog (2022: 6 400, 2021: 7 900). Myndigheten bedömer att en viktig delförklaring är att det fortsatt varit svårt

³⁴ I program och aktiviteter med aktivitetsstöd/etableringsersättning ingår handläggning och hantering av exempelvis arbetsmarknadsutbildning, matchningstjänster samt arbetspraktik. Här ingår även handläggning och hantering av bland annat jobb- och utvecklingsgarantin, jobbgarantin för ungdomar samt etableringsprogrammet. Här ingår bland annat arbete med att tillhandahålla nuvarande och kommande matchningsinstrument. Tillgängliga personalresurser och förvaltningskostnad skiljer sig jämfört med förra året. Förändringar har gjorts i ärendestrukturen jämfört med årsredovisningen 2022 för att anpassa redovisning mot intentionerna i 3 kap. 1§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Mot bakgrund av den stora variationen i användning av Tajma mellan olika verksamhetsområden och avdelningar redovisas viktade värden för myndighetens tidredovisning. Viktade värden bedöms ge den mest rättvisande bilden av hur myndigheten fördelar sin tid mellan olika aktiviteter, men är behäftade med osäkerhet. Under 2023 har även en riktad insats gjorts för att få upp svarsfrekvensen, vilket medför att förändringar mellan åren ska tolkas med försiktighet. Se appendix 11.3.3 för mer information.

³⁵ Beslut om program redovisas generellt utifrån antal nya och pågående programbeslut. Det nya programmet förmedlingsinsats mäts dock genom antal nya och pågående beslut om rusta och matcha 2 för individer i sökandekategori 74 förmedlingsinsats. Detta kan innebära en viss skillnad från beslutsstatistiken.

³⁶ Antalet beslut för kvinnor och män summerar inte till det totala antalet beslut. För enstaka individer har uppgift om kön saknats för enstaka månader, vilket har lett till att de i statistikuttaget felaktigt har kunnat redovisas som både kvinna och man.

³⁷ Läs mer om myndighetens interna målnivåer i appendix 11.2.1.

att hitta kandidater som har förutsättningar och intresse av att delta i arbetsmarknadsutbildning.

En ytterligare delförklaring är att en utbildningsleverantör sa upp 29 avtal (omfattande cirka 700 deltagare) i september 2023 i samband med att leverantören hamnade i rekonstruktion. Myndigheten arbetade intensivt med att omplacera deltagare till andra utbildningar samt med att få till stånd direktupphandlingar. Omkring hälften av deltagarna uppskattas ha kunnat omplaceras.

Myndigheten har arbetat för att öka intresset för utbildningarna bland arbetsökande. Bland annat genom olika marknadsföringsinsatser. Under våren tog myndigheten fram en plan att få en mer effektiv arbetsmarknadsutbildning. Myndigheten bedömer dock att det kommer krävas flera aktiviteter på såväl kort, medellång som lång sikt för att uppnå förflyttningen.³⁸

Resultaten efter arbetsmarknadsutbildning i termer av övergångar till arbete minskade, se tabell 3.7. Möjliga förklaringar kan vara att bristen på arbetskraft minskade och att konjunkturläget försvagades under året.³⁹ Kvinnor fortsatte att gå till arbete i lägre grad efter avslutad arbetsmarknadsutbildning än män. Detta är ett mönster som är bestående över tid och som delvis kan förklaras av att kvinnor och män deltar i olika typer av arbetsmarknadsutbildningar.⁴⁰

Arbetspraktik

Tabell 3.8 Deltagare i arbetspraktik (antal unika individer med nya och pågående beslut) och andel i arbete 90 dagar efter avslut (procent)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Deltagare	10 491	9 309	9 295	14 022	10 832	9 720	24 513	20 141	19 015
Resultat	36	38	35	41	44	42	39	41	38

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Såväl antalet deltagare i som nya beslut om arbetspraktik minskade under 2023 jämfört med 2022. Myndigheten hade som internt mål att i genomsnitt fatta minst 1 800 nya beslut om arbetspraktik per månad. Målet nåddes inte då antalet nya beslut uppgick till cirka 1 500 per månad (2022: 1 600, 2021: 2 000).⁴¹

Andelen som gick till arbete efter arbetspraktik var något lägre 2023 än 2022. Det kan delvis förklaras av att arbetsgivarnas efterfrågan på arbetskraft var jämförelsevis svagare under 2023 än tidigare år.

Matchningstjänster

I mitten av april 2023 införde myndigheten, på uppdrag av regeringen, matchningstjänsten rusta och matcha 2. Den ersatte den tidigare matchningstjänsten

³⁸ Arbetsförmedlingen (2023), *Inriktning för en effektiv arbetsmarknadsutbildning*, Af-2022/0090 8224.

³⁹ Arbetsförmedlingen (2023), *Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2023*, Af-2023/0117 0172.

⁴⁰ Effekten av arbetsmarknadsutbildning är generellt högre för grupper som i genomsnitt har en relativt lägre jobbchans än för grupper som i genomsnitt har en relativt högre jobbchans. Se Arbetsförmedlingen (2023) *Effekter av tre arbetsmarknadspolitiska program 2010–2020*, Af-2023/0003 2435.

⁴¹ Läs mer om myndighetens interna målnivåer i appendix 11.2.1.

rusta och matcha, vilken fasades ut parallellt med införandet av den nya tjänsten.⁴² Rusta och matcha 2 är en vidareutveckling av rusta och matcha. Förändringar innebär bland annat krav på mer omfattande stöd till personer längre ifrån arbetsmarknaden. Även ersättningsmodellen ändrades i syfte att främja längre varaktighet i arbete och studier.

Tabell 3.9 Deltagare i upphandlade tjänster (antal unika individer med nya och pågående beslut)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Rusta och matcha	21 684	66 691	50 200	27 292	76 033	53 929	48 976	142 724	104 129
Rusta och matcha 2*	-	-	35 566	-	-	44 846	-	-	80 412
Stöd och matchning*	75 839	7 199	-	89 920	8 199	-	165 759	15 398	-
Yrkesvenska B	1 412	1 196	1 425	1 783	1 065	1 112	3 195	2 261	2 537

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. * Rusta och matcha 2 infördes i april 2023. De sista deltagarna i stöd och matchning lämnade tjänsten i mars 2022.

Sammantaget deltog cirka 149 500 personer i någon av matchningstjänsterna under 2023 (2022: 150 100, 2021: 196 300)⁴³. Myndigheten nådde inte sitt interna mål för 2023 om 64 000 deltagare i genomsnitt per månad i matchningstjänster.⁴⁴ I genomsnitt uppgick antalet deltagare i matchningstjänster till cirka 56 500 personer per månad (2022: 66 000, 2021: 63 800).

Bakom nedgången i antalet deltagare finns flera förklaringar. Det statistiska bedömningsstödet som ligger till grund för deltagande i matchningstjänster justerades i samband med införandet av rusta och matcha 2. Justeringen gjordes för att få en ökad effektivitet i tjänsten. Gränserna som sattes för respektive spår i det nya bedömningsstödet innebar att färre bedömdes aktuella för matchningstjänst⁴⁵.

Även resursåtgången för själva införandet i kombination med att befattningen beslutshandläggare avvecklades (se avsnitt 7.2.3) bedöms ha bidragit till nedgången i antal deltagare i matchningstjänst. Växlingen till den nya tjänsten innebar att de som redan deltagit i en första period i rusta och matcha inte kunde få ett förlängningsbeslut utan att ett nytt beslut behövde fattas, vilket är mer resurskrävande. Utöver detta kan förändringar i tjänsterna för målgrupper ha påverkat negativt, detta då bland annat arbetsökande med tim- och deltidsanställning inte kan anvisas till den nya tjänsten. Vidare ökade inte arbetslösheten lika mycket som förväntades under 2023. Det innebar att målgruppen

⁴² När den nya matchningstjänsten togs fram utvecklades handläggningssystemet för handläggare. Det resulterade bland annat i att den manuella hanteringen av fakturor kopplade till matchningstjänster har minskat från 40 procent till 15 procent. Utvecklingen omfattade även andra delar kopplat till myndighetens hantering av matchningstjänsterna samt den digitala infrastrukturen för leverantörer.

⁴³ Till matchningstjänster räknas här rusta och matcha, rusta och matcha 2 samt stöd och matchning. Det går dock inte att summera antalet deltagare i tabell 3.9 då en individ kan ha tagit del av flera tjänster under året.

⁴⁴ Observera att det totala antalet unika deltagare i någon matchningstjänst inte kan beräknas genom att summera antalet deltagare i respektive tjänst i tabell 3.9 Det beror på att en individ kan ha tagit del av flera tjänster under året. Läs mer om myndighetens interna målnivåer i appendix 11.2.1.

⁴⁵ Gränserna sätts utifrån en bedömning av vilken målgrupp som tjänsten är lämplig för. Samtidigt finns möjlighet att ge insatsen även när bedömningsstödet ger utfall "nej" och arbetsförmedlaren bedömer att det ändå är en lämplig insats.

och därmed inflödet till matchningstjänster var lägre än vad som förväntades under 2023.

Tabell 3.10 Andel i arbete eller studier inom sex månader efter påbörjat deltagande i rusta och matcha och rusta och matcha 2 (procent)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Rusta och matcha*	31	34	36	32	36	37	32	35	37
- varav till arbete	24	27	29	28	32	33	26	30	31
- varav till reguljära studier	7	7	7	5	5	5	6	6	6
Rusta och matcha 2*	-	-	33	-	-	32	-	-	32
- varav till arbete	-	-	23	-	-	26	-	-	25
- varav till reguljära studier	-	-	10	-	-	6	-	-	7

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. *Notera att delsummorna gällande andelen till arbete och studier inte alltid summerar till totalen på grund av avrundning.

För rusta och matcha samt rusta och matcha 2 redovisas resultatet som andelen som är i arbete (med eller utan stöd) eller studier inom sex månader efter att en deltagare påbörjat en av dessa tjänster, se tabell 3.10. Detta är en skillnad från övriga insatser där resultat redovisas 90 dagar efter avslutad insats.⁴⁶

En högre andel gick till arbete eller studier i rusta och matcha jämfört med den nya tjänsten rusta och matcha 2. En förklaring är troligen av att konjunkturen successivt försvagades under 2023. Rusta och matcha 2 infördes i april 2023 och resultaten till arbete eller studier, till skillnad från rusta och matcha, uppnåddes framför allt under andra halvåret 2023 då arbetsmarknaden försvagades mer påtagligt. För bägge tjänster gäller att män i högre grad än kvinnor gick till arbete, medan kvinnor i högre grad påbörjade studier. Vidare var övergångar till arbete eller studier lägre bland personer som står längre ifrån arbetsmarknaden, personer som är 60 år och äldre samt för de med kort utbildningsbakgrund.

3.2.5 Subventionerade anställningar

Subventionerade anställningar ska underlätta varaktigt sysselsättning för deltagarna och därmed på längre sikt öka möjligheten att få arbete utan stöd.

⁴⁶ I tidigare årsredovisningar har även matchningstjänster redovisats enligt principen 90 dagar efter avslutad insats. Läs mer orsaker och förklaringar till varför matchningstjänster ej längre redovisas enligt denna princip i appendix 11.2.3.

Tabell 3.11 Subventionerade anställningar⁴⁷

	2021	2022	2023
Nedlagd tid i förhållande till total disponibel arbetstid (procent)	15,3	17,5	11,9
Förvaltningskostnad (miljoner kronor)	1 365	1 582	1 090
Styckkostnad handlägga subventionerad anställning (kronor per beslut)	5 753	6 926	5 412
Ersättning till arbetsgivare (miljoner kronor)	19 975	18 407	17 690
Beslut om subventionerade anställningar^{*48}	237 343	228 483	201 361
- varav kvinnor	94 272	91 881	83 216
- varav män	143 074	136 602	118 146

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager, Tajma och Raindance. * Beslut avser antal nya och pågående beslut.

Arbetsförmedlingen lade sammantaget mindre tid på att hantera subventionerade anställningar 2023 jämfört med 2022. Även antalet beslut om subventionerade anställningar var lägre än föregående år. Minskningar skedde inom samtliga typer av lönebidragsanställningar, extratjänst och nystartsjobb. Nedgången omfattade både kvinnor och män, men var något större bland männen. Kvinnor har dock fortsatt sammantaget ett lägre deltagande i subventionerade anställningar än män. Även styckkostnaden för att handlägga besluten minskade.

Anställningsstöd, nystartsjobb och yrkesintroduktionsanställning

Under 2023 minskade det totala antalet personer som tog del av någon form av anställningsstöd⁴⁹, nystartsjobb eller yrkesintroduktionsanställning.

Tabell 3.12 Deltagare i anställningsstöd, nystartsjobb eller yrkesintroduktionsanställning (antal unika individer med nya och pågående beslut)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Extratjänst*	9 911	5 785	150	6 779	3 869	72	16 689	9 654	222
Introduktionsjobb	3 538	5 792	7 249	5 721	6 467	6 174	9 259	12 259	13 423
Nystartsjobb	16 771	21 188	20 024	34 516	37 617	32 024	51 287	58 805	52 048
Yrkesintroduktions- anställning	84	128	103	588	733	675	672	861	778

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. *Extratjänst har fasats ut, från och med den 1 januari 2022 har inga nya beslut om extratjänst fattats och inga pågående har beslut förlängts.

Färre personer tog del av nystartsjobb, både sett till unika individer, se tabell 3.12, och genomsnittligt antal per månad (2023: cirka 27 700 personer, 2022: 29 500,

⁴⁷ I subventionerade anställningar ingår arbete med att förbereda, fatta beslut, anvisa och följa upp anställningar med stöd. Tillgängliga personalresurser och förvaltningskostnad skiljer sig jämfört med förra året. Förändringar har gjorts i ärendestrukturen jämfört med årsredovisningen 2022 för att anpassa redovisning mot intentionerna i 3 kap. 1§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Mot bakgrund av den stora variationen i användning av Tajma mellan olika verksamhetsområden och avdelningar redovisas viktade värden för myndighetens tidredovisning. Viktade värden bedöms ge den mest rättvisande bilden av hur myndigheten fördelar sin tid mellan olika aktiviteter, men är behäftade med osäkerhet. Under 2023 har även en riktad insats gjorts för att få upp svarsfrekvensen, vilket medför att förändringar mellan åren ska tolkas med försiktighet. Se appendix 11.3.3 för mer information.

⁴⁸ Antalet beslut för kvinnor och män summerar inte till det totala antalet beslut. För enstaka individer har uppgift om kön saknats för enstaka månader, vilket har lett till att de i statistikuttaget felaktigt har kunnat redovisas som både kvinna och man.

⁴⁹ Avser extratjänst och introduktionsjobb. Inga nya beslut om extratjänst har fattats efter 1 januari 2022.

2021: 26 200). Myndigheten nådde därmed inte sitt interna mål om minst 29 000 deltagare i genomsnitt per månad.⁵⁰ Minskningen syns bland annat i branscher där nystartsjobb är mer vanligt förekommande, till exempel inom hotell och restaurang, uthyrning, fastighetsservice med mera, offentlig förvaltning, tillverkning och byggverksamhet. Den konjunkturförsvagning som skedde under året kan ha bidragit till minskad vilja att anställa med stöd inom dessa (och andra) branscher. Ett tecken på det är att antalet inkomna ansökningar om nystartsjobb från arbetsgivare minskade jämfört med 2022. Myndigheten upprätthöll dock en hög andel som får beslut innan önskat startdatum bland de arbetsgivare som ansöker om nystartsjobb via den digitala ansökan. Korta handläggningstider minskar risken för att arbetsgivaren tappar intresset för att anställa med stöd. Möjligheten att fatta beslut innan önskat startdatum påverkas av hur nära innan startdatum som ansökan inkommer.⁵¹

Fler tog del av introduktionsjobb, se tabell 3.12. Kvinnor stod för hela ökningen. Myndigheten nådde sitt interna mål för introduktionsjobb om minst 7 000 deltagare i genomsnitt per månad då antalet var cirka 7 600 i genomsnitt per månad (2022: 6 000, 2021: 5 200).⁵² Ökningen av antalet deltagare kan kopplas till växlingen från extratjänster till introduktionsjobb och till att Arbetsförmedlingen har utvecklat en fungerande samverkan med många kommuner och övriga delar av den offentliga sektorn där introduktionsjobben är vanligt förekommande. I princip skedde hela ökningen av introduktionsjobb under 2023 inom den kommunala sektorn.

Tabell 3.13 Andel i arbete (med eller utan stöd) 90 dagar efter avslutat anställningsstöd, nystartsjobb och yrkesintroduktion av samtliga som avslutat (procent)⁵³

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Extratjänst⁵⁴	20	35	47	31	46	51	25	39	48
Introduktionsjobb	35	41	37	42	51	43	40	47	41
Nystartsjobb	26	29	25	31	33	28	29	32	27
Yrkesintroduktions- anställning	64	59	58	75	68	66	73	67	65

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Övergångar till arbete (med eller utan stöd) minskade för introduktionsjobb, nystartsjobb och yrkesintroduktionsanställning, se tabell 3.13. Nedgången var något större gällande arbete utan stöd, än med stöd. Resultatnedgången hänger sannolikt i hög grad samman med att konjunkturen försvagades under 2023. Män fortsatte att gå till arbete i högre grad än kvinnor.

⁵⁰ Läs mer om myndighetens interna målnivåer i appendix 11.2.1.

⁵¹ Mäts genom stickprov två gånger per år.

⁵² Läs mer om myndighetens interna målnivåer i appendix 11.2.1.

⁵³ Det finns mindre skillnader i resultat för extratjänst, introduktionsjobb och nystartsjobb jämfört med vad som redovisades i Arbetsförmedlingens årsredovisning 2022, se appendix 11.3.

⁵⁴ En förklaring bakom resultatökningen för extratjänst är att mycket få personer avslutade insatsen under 2023. Inga nya beslut om extratjänster har fattats sedan 2022. En annan viktig förklaring är myndigheten under 2023 jobbat för att växla över extratjänster till introduktionsjobb.

Skillnader i resultat mellan olika subventionerade anställningar beror bland annat på skillnader i målgrupp och vilka arbetsgivare som tar del av stöden. Exempelvis gick fler till arbete med stöd efter introduktionsjobb än efter nystartsjobb, medan det omvända gäller för arbete utan stöd. Personer med nystartsjobb står generellt närmare arbetsmarknaden än de som tar del av introduktionsjobb.

Etableringsjobb

I oktober 2023 fattade regeringen beslut om förordningsändringar för etableringsjobb som gäller från den 1 januari 2024. Det, tillsammans med centrala kollektivavtal från arbetsmarknadens parter, möjliggör för myndigheten att fatta beslut om etableringsjobb från 1 januari 2024. Under 2023 förberedde myndigheten bland annat systemstöd för att kunna ta emot ansökningar och fatta beslut om etableringsjobb från 1 januari 2024.

Särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga

Myndighetens hade som internt mål att i genomsnitt minst 65 000 personer per månad skulle ta del av särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning, i form av lönebidrag och skyddat arbete. Målet nåddes inte då antalet var cirka 64 600 i genomsnitt per månad (2022: 65 900, 2021: 67 100).⁵⁵ Detta påverkades av många olika faktorer. Det är en form av beslut som ställer höga krav på myndighetens kapacitet i form av kompetens och resurser. Sedan den 1 december 2022 har även nya regler införts och en utökad kontroll av arbetsgivare sker inför och under pågående beslut om lönebidrag i syfte att motverka risker för felaktiga utbetalningar och även detta kräver resurser.

Tabell 3.14 Deltagare i lönebidrag och skyddat arbete (antal unika individer med nya och pågående beslut)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Lönebidrag för anställning	12 774	13 290	13 292	18 885	19 575	19 340	31 658	32 865	32 632
- varav under 30 år	1 651	1 639	1 610	3 683	3 701	3 511	5 334	5 340	5 121
Lönebidrag för trygghet i anställning	14 201	13 494	12 620	20 747	19 684	18 463	34 947	33 178	31 083
- varav under 30 år	800	660	493	2 084	1 700	1 331	2 884	2 360	1 824
Lönebidrag för utveckling i anställning	5 611	5 581	5 200	7 968	8 047	7 591	13 579	13 628	12 791
- varav under 30 år	1 499	1 449	1 371	3 009	2 918	2 662	4 508	4 367	4 033
Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	696	662	603	1 491	1 447	1 348	2 187	2 109	1 951
- varav under 30 år	95	95	95	212	214	199	307	309	294

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Utvecklingen varierade något mellan de olika typerna av anställningar, men var likartad för kvinnor och män. För unga personer under 30 år minskade alla lönebidragen, men lönebidrag för anställning minskade endast marginellt. Andelen

⁵⁵ Läs mer om myndighetens interna målnivåer i appendix 11.2.1.

unga män (under 30 år) med lönebidrag var fortsatt väsentligt högre än andelen unga kvinnor. Män svarar för cirka 70 procent av alla lönebidrag bland unga. Det kan till viss del förklaras av könsfördelningen bland arbetslösa under 30 år med funktionsnedsättning, där cirka 63 procent är män och 37 procent är kvinnor.

Tabell 3.15 Andel i arbete (med eller utan stöd) 90 dagar efter avslutat lönebidrag och skyddat arbete av samtliga som avslutat (procent)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Lönebidrag för anställning	51	54	47	48	52	47	49	53	47
Lönebidrag för trygghet i anställning	46	47	41	48	49	47	47	48	45
Lönebidrag för utveckling i anställning	61	61	58	59	61	59	60	61	58
Lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall AB	38	48	41	41	49	44	40	48	43
Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	33	34	45	33	37	41	33	36	42

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Andelen som gick till arbete efter avslutat lönebidrag var något lägre jämfört med föregående år. Det är i linje med den generella utvecklingen av övergångar till arbete för personer med funktionsnedsättning, se avsnitt 3.1.2.

3.3 Stöd och insatser för att stärka arbetssökande

Under 2023 lade Arbetsförmedlingen omkring 15 procent av sina tillgängliga personalresurser på arbete med rustande och stärkande insatser (se tabell 8.2).⁵⁶

En förhållandevis stor andel av de arbetssökande som står för långt ifrån arbetsmarknaden är långtidsarbetslösa. Insatser som har positiva effekter på att föra arbetssökande närmare arbetsmarknaden är i första hand arbetsnära insatser såsom praktik, arbetsmarknadsutbildning och subventionerade anställningar men även till exempel förstärkta förmedlingsinsatser och SIUS-metodiken.⁵⁷ Under 2023 hade Arbetsförmedlingen fokus på att stärka arbetet med insatser till de arbetssökande som bedömts stå för långt ifrån arbetsmarknaden för att tillgodogöra sig matchningstjänster.

⁵⁶ Ärendeslaget rustande och stärkande insatser redovisas inte enligt samma detaljeringsgrad och styckkostnadsfördelning som områdena program och aktiviteter med aktivitetsstöd eller etableringsersättning respektive subventionerade anställningar. Området rustande och stärkande insatser innehåller arbete som spänner över flera olika områden och arbetsmoment. Det innebär att det är svårt att definiera tydliga volymer som kan avgränsas till att beräkna styckkostnader inom området. I avsnitt 3.3.1 redovisas volymer som också räknas in i området program.

⁵⁷ Se t.ex. Arbetsförmedlingen (2023), *Uppdrag till Arbetsförmedlingen att analysera och redovisa behov hos långtidsarbetslösa som står särskilt långt från arbetsmarknaden – Återrapport*, Af-2022/0114 1951 och Arbetsförmedlingen (2023), *Effekter av tre arbetsmarknadspolitiska program 2010-2020*, Af-2023/0003 2435.

Tabell 3.16 Andel av arbetssökande som står längst från arbetsmarknaden som tar del av insats (procent)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Andel i insats	50,1	60,9	69,6	45,0	60,7	71,5	47,7	60,8	70,4

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Andelen arbetssökande som står längst ifrån arbetsmarknaden som tar del av en insats har succesivt ökat sedan 2021, se tabell 3.16. Ökningen ligger främst i att fler har tagit del av någon typ av subventionerad anställning eller någon rehab-alternativt SIUS-insats. Även utbildnings- eller språkinsats ökade 2023 jämfört med åren innan.

3.3.1 Program och upphandlade tjänster för att stärka arbetssökande⁵⁸

Program för att stärka arbetssökande

Tabell 3.17 Deltagare i program (antal unika individer med nya och pågående beslut)⁵⁹

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Etableringsprogrammet	14 851	10 772	9 443	10 563	8 327	7 230	25 413	19 099	16 673
Jobb- och utvecklingsgarantin	101 553	100 898	90 298	107 825	102 403	89 995	209 361	203 299	180 292
Jobbgaranti för ungdomar	21 940	15 065	13 630	33 392	21 863	20 842	55 310	36 928	34 472
Förmedlingsinsats⁶⁰	-	-	14 732	-	-	18 049	-	-	32 781
Förberedande insatser	72 858	49 763	46 139	76 965	51 794	46 215	149 809	101 557	92 354
- varav förberedande utbildning	20 924	13 665	10 584	24 785	18 870	15 050	45 708	32 535	25 634
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	149	97	159	42	52	81	191	149	240
Stöd till start av näringsverksamhet	3 425	2 569	1 259	4 107	3 025	1 385	7 532	5 594	2 644
Validering	86	38	49	230	145	182	316	183	231

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. *Programmet förmedlingsinsats infördes under 2023.

Antalet deltagare i de tre ramprogrammen⁶¹ minskade. Att färre deltog i jobb- och utvecklingsgarantin kan i hög grad kopplas till att antalet nya långtidsarbetslösa minskade under 2023, vilket ger ett lägre inflöde av nya deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin. Minskningen var större för män än för kvinnor. Även inom jobbgarantin för ungdomar minskade antalet deltagare. Som grupp tenderar unga att vara mer känsliga för konjunktursvängningar än äldre. Det innebär att arbetslösheten ofta stiger snabbare och starkare bland ungdomar vid avmattning på

⁵⁸ Se även avsnitt 3.2.4 där det totala antalet beslut om program redovisas.

⁵⁹ Inom ramprogram kan olika insatser erbjudas, däribland andra program och upphandlade tjänster. På raderna för ramprogrammen redovisas det totala antalet unika individer i ramprogrammen. På raderna för övriga program redovisas det totala antalet i de specifika programmen, oavsett om deltagandet sker inom eller utanför ett ramprogram.

⁶⁰ Förmedlingsinsats avser antal unika individer med ny eller pågående tjänst som är i sökandekategori 74, förmedlingsinsats. Under 2023 har programmet förmedlingsinsats införts, i programmet deltar den arbetssökande i en matchningstjänst. Under 2023 var rusta och matcha 2 den enda matchningstjänst som erbjöds inom programmet.

⁶¹ De tre ramprogrammen är etableringsprogrammet, jobb- och utvecklingsgarantin samt jobbgarantin för ungdomar.

arbetsmarknaden, samtidigt som det omvända ofta gäller vid en återhämtning. Den fortsatta minskningen av antalet deltagare i etableringsprogrammet förklaras av att flykting- och anhöriginvandringen till Sverige fortsatte att minska under 2023.⁶²

Arbetssökande började ta del av det nya programmet förmedlingsinsats under 2023. Under året var rusta och matcha 2 den matchningstjänst som erbjöds inom programmet.⁶³ De tidigare matchningstjänsterna rusta och matcha samt stöd och matchning tog arbetssökande i stället del av inom ramen för programmet förberedande insats alternativt inom ett ramen för ett ramprogram. Denna förändring bidrog till att antalet deltagare i förberedande insatser minskade. Att färre tog del av en förberedande utbildning förklaras bland annat av att den förberedande utbildningen yrkes- och studieförberedande moduler har avvecklats och ersatts av den förberedande insatsen karriärvägledningstjänst.

Upphandlade tjänster för att stärka arbetssökande

Myndigheten hade sex olika tjänster upphandlade 2023 för att stärka arbetssökande.⁶⁴ Nedan redovisas utvecklingen av respektive tjänst.

Tabell 3.18 Deltagare i upphandlad tjänst (antal unika individer med nya och pågående beslut)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Aktivitetsbaserade utredningsplatser	890	873	436	611	580	296	1 501	1 453	732
Arbetsintegrerade övningsplatser*	-	161	322	-	123	252	-	284	574
Introduktion till arbete	10 448	9 305	7 854	7 056	6 629	5 831	17 504	15 934	13 685
Individuellt pedagogiskt stöd vid utbildning⁶⁵	326	343	374	663	656	758	989	999	1 132
Karriärvägledning	1 410	6 243	9 858	1 296	4 969	8 142	2 706	11 212	18 000
Steg till arbete*	-	-	1 860	-	-	1 507	-	-	3 367

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. * Tjänsten arbetsintegrerade övningsplatser infördes 2022 och tjänsten steg till arbete startade i september 2023.

Under 2023 började steg till arbete införas som en ny matchningstjänst inom den arbetslivsriktade rehabiliteringen. Tjänsten riktar sig till arbetssökande som på grund av en funktionsnedsättning och/eller ohälsa har behov av arbetslivsriktad rehabilitering för att få en anställning eller börja studera. Steg till arbete ersatte

⁶² Deltagare i etableringsprogrammet kan under vissa förutsättningar delta i intensivåret. Deltagarna i intensivåret ska under ett års tid ta del av en intensiv kedja av insatser med fokus på att ge deltagaren tillräckliga yrkes- och språkkunskaper så att hen kan få arbete inom ett år. Myndigheten saknar tillförlitliga data över det exakta antalet som deltar i intensivåret.

⁶³ Deltagare i rusta och matcha 2 kan även ta del av tjänsten inom ramprogrammen, vilket förklarar varför antalet i förmedlingsinsats skiljer sig från det totala antalet deltagare i rusta och matcha 2 som redovisas i tabell 3.9.

⁶⁴ Tjänsterna rusta och matcha samt rusta och matcha 2 syftar också till att stärka de arbetssökande, de redovisas dock i avsnitt 3.2.4 då de också syftar till att sammanföra den arbetssökande med en arbetsgivare.

⁶⁵ Uppgifterna för individuellt pedagogiskt stöd vid utbildning skiljer sig åt från vad som redovisades i årsredovisningen 2022. I årsredovisningen 2022 hade antalet individer som deltagit i tjänsten två olika delar summerats utan hänsyn tagen till att samma individ kunde ha deltagit i båda delarna. I tabell 3.18 redovisas nu antalet unika individer som deltagit i tjänsten (antingen i en eller båda delarna av tjänsten).

successivt under året introduktion till arbete och aktivitetsbaserade utredningsplatser. Växlingen förklarar till stor del varför antalet deltagare i dessa två tjänster har minskat under året. Steg till arbete är en mer heltäckande tjänst då den även innehåller bland annat matchningsinsatser. Tjänsten ger också ökad möjlighet till språkstöd i syfte att i större utsträckning kunna möta behoven hos personer som är språksvaga i svenska. Införandet skedde i två steg med målet att kunna erbjuda tjänsten i hela landet. I september startade tjänsten i 83 leveransområden. Steg två påbörjades under hösten och innebar upphandling av ytterligare leveransområden. Det resulterade i att tjänsten finns i ytterligare 46 leveransområden från och med 15 januari 2024.

Individuellt pedagogiskt stöd vid utbildning ges till arbetssökande med särskilda behov av stöd i en utbildningssituation. Något fler tog del av tjänsten under 2023 jämfört med tidigare år. Många av deltagarna var inrikes födda män. Detta återspeglar att tjänsten framför allt används i arbetsmarknadsutbildningar inom transportsektorn där en stor andel är inrikes födda män.

Antalet deltagare i tjänsten karriärvägledning ökade. Det påverkas av att antalet leveransområden för tjänsten utökades under hösten 2022. Det bidrog till fler nya beslut av tjänsten, vilket fick fullt genomslag 2023.

Tabell 3.19 Andel i arbete eller studier 90 dagar efter deltagande i upphandlad tjänst av samtliga deltagare som avslutat tjänsten (procent)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Introduktion till arbete	12	13	11	13	14	14	12	13	13
- varav till arbete	10	11	9	11	12	12	10	12	10
- varav till reguljära studier	2	2 ⁶⁶	2	2	2	2	2	2	2
Karriärvägledning	10	16	15	20	22	20	14	19	17
- varav till arbete	6	12	11	16	19	17	11	15	14
- varav till reguljära studier	4	4	4	3	3	3	3	4	4

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. *Notera att delsummorna gällande andelen till arbete och studier inte alltid summerar till totalen på grund av avrundning.

Andelen som var i arbete eller studier 90 dagar efter att ha lämnat karriärvägledning minskade. För introduktion till arbete var resultaten oförändrade. Målet med tjänsten är att arbetssökande ska öka sin aktivitetsförmåga och hitta ett eller fler lämpliga yrken att söka eller utbilda sig till.

3.3.2 Insatser för att stärka arbetslivsinriktad rehabilitering

Arbetsförmedlingen har i sitt arbetsmarknadspolitiska uppdrag ett särskilt ansvar för arbetsmarknadsfrågor som rör personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Myndigheten har inom arbetsmarknadspolitiken ett samlat ansvar, sektorsansvar, för frågor som rör möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att få och behålla ett arbete. Myndigheten ska inom ramen för

⁶⁶ Korrigering till 2 procent. I årsredovisning 2022 redovisades andel till studier som 4 procent.

detta ansvar vara samordnande, stödjande och pådrivande i förhållande till övriga berörda parter.⁶⁷ Den arbetslivsinriktade rehabiliteringen är en viktig del av det ansvaret.

Nationellt mål inom funktionshinderspolitiken⁶⁸

Sveriges nationella mål för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund.⁶⁹

Utvecklingen för individuella stöd till personer med funktionsnedsättning redovisas i aktuellt avsnitt samt i avsnitt 3.2.5 avseende lönebidragen. I avsnitt 3.1.2 redovisas även övergångar till arbete för personer med funktionsnedsättning.

I syfte att utveckla processen med att identifiera individer med funktionsnedsättning som har behov av stöd lade myndigheten bland annat till en fråga om ohälsa eller funktionsnedsättning i den digitala inskrivningen. Det gjordes för att snabbare identifiera funktionsnedsättning som påverkar arbetsförmågan och därmed kunna göra en relevant planering och erbjuda rätt insatser. Myndigheten införde också en tjänst för att individer ska kunna ge sitt samtycke vid registrering av funktionshinderkategori digitalt. Det bedöms ha effektiviserat processen för identifiering av funktionsnedsättning.

En viktig aspekt för att nå det nationella målet med funktionshinderspolitiken är att samverka med funktionsrättsrörelsen. Arbetsförmedlingen har tre olika forum som är relevanta ur funktionshinderspolitisk synpunkt. Arbetslivsinriktat informationsforum är ett forum som avhandlar frågor om arbetslivsinriktad rehabilitering. Där ingår representanter från funktionsrättsrörelsen, myndigheter, arbetslivsorganisationer och kommuner. Myndigheten har också ett forum för dialog med Funktionsrätt Sverige samt ett forum för dialog med organisationerna som representerar funktionsnedsättningarna syn, döv och hörsel.

Övergångar till Samhall AB

Uppdrag i regleringsbrev: Arbetsförmedlingen ska anvisa personer med långa tider utan arbete till lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall Aktiebolag enligt förordningen (2017:462) om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Omfattningen för bolagets uppdrag om anställningar med denna stödform anges i bolagets ägaranvisning. För 2023 beräknas omfattningen motsvara minst 1 800 anställda i genomsnitt under året. Unga vuxna under 30 år ska prioriteras.

⁶⁷ Se 7 § i förordning (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

⁶⁸ Avsnittet utgör återsrapportering i enlighet med regleringsbrev. Arbetsförmedlingen planerar även att redovisa arbetet med funktionshinderspolitiken i en mer utförlig separat rapport som publiceras våren 2024.

⁶⁹ Regeringen beslutade 2021 om en strategi för systematisk uppföljning av den nationella funktionshinderspolitiken under år 2021-2031. Uppföljningen ska genomföras av ett antal myndigheter, däribland Arbetsförmedlingen. Uppföljningen inriktas mot fyra områden: principen om universell utformning, att undanröja befintliga brister i tillgängligheten, individuella stöd och lösningar för individens självständighet samt att förebygga och motverka diskriminering.

Minst hälften av rekryteringen till skyddat arbete hos Samhall Aktiebolag ska komma från de prioriterade grupper som Samhall Aktiebolag och Arbetsförmedlingen gemensamt definierat.

Sammanfattande bedömning: Uppdraget att anvisa personer med långa tider utan arbete till lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall Aktiebolag har inte uppnåtts och är under myndighetens förväntan. Under 2023 uppgick antalet till 1 762 i genomsnitt.

Uppdraget att minst hälften av rekryteringen till skyddat arbete hos Samhall Aktiebolag ska komma från prioriterade grupper har uppnåtts och är över myndighetens förväntan. Andelen från prioriterade grupper var 57 procent 2023.

Tabell 3.20 Lönebidrag för utveckling hos Samhall AB samt rekrytering till skyddat arbete hos Samhall AB från prioriterade grupper

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Lönebidrag för utveckling hos Samhall AB, antal i genomsnitt per månad ⁷⁰	617	590	605	1 333	1 198	1 156	1 950	1 788	1 762
Rekrytering till skyddat arbete hos Samhall AB, andel från prioriterade grupper (procent)	60	64	60	62	62	56	61	62	57

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager och Samhall AB.

Under 2023 fortsatte antalet i lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall Aktiebolag att minska och antalet är under målet om i genomsnitt 1 800 personer per månad, se tabell 3.20.⁷¹ Arbetsförmedlingen ser över hur fler kan matchas mot lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall.

Samhalls kärnuppdrag är anställningar i skyddat arbete. Andelen personer från prioriterade grupper som får anställning i skyddat arbete hos Samhall överstiger uppdraget att minst hälften av rekryteringen ska komma från prioriterade grupper, se tabell 3.20. Under 2022 införde myndigheten digitalt beslut för skyddat arbete hos Samhall i Arbetsförmedlingens informationssystem. Syftet var att förbättra kvaliteten i anvisningarna, öka transparens och underlätta för god förvaltning i handläggningen av ärenden.⁷² Antalet nya digitala beslut uppgick till cirka 2 200, varav cirka 800 avsåg kvinnor.

⁷⁰ Uppgiften för 2020 skiljer sig marginellt från årsredovisningen 2020. För skäl till marginellt förändrade uppgifter, se appendix 12.2.1.

⁷¹ Läs mer om myndighetens bedömning av resultat i appendix 11.2.1.

⁷² Arbetsförmedlingen (2023). *Kvalitet i beslut om skyddat arbete hos Samhall samt utveckling av uppdraget. Åtterrappport enligt regleringsbrev år 2022 och 2023. Af-2022/0082 5659.*

*Deltagare i insatser inom arbetslivsinriktad rehabilitering*Tabell 3.21 Deltagare i insatser inom arbetslivsinriktad rehabilitering (antal unika individer med nya och pågående beslut)⁷³

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Bidrag för personligt biträde	3 628	3 096	2 857	4 998	4 105	3 620	8 621	7 200	6 473
- Varav under 30 år	602	503	409	1 012	802	670	1 614	1 305	1 079
Bidrag till hjälpmedel på arbetsplatsen	2 999	3 277	3 660	2 601	2 736	3 029	5 465	5 846	6 489
- Varav under 30 år	242	240	267	311	272	274	553	512	541
Bidrag till uppstarts-kostnader vid start av näringsverksamhet	589	544	493	613	519	449	1 160	1 016	922
- Varav under 30 år	56	51	37	56	45	39	112	96	76
Gemensamma kartläggningar, antal nya deltagare⁷⁴	5 262	5 409	6 023	3 531	3 520	3 713	8 793	8 929	9 736
- Varav under 30 år ⁷⁵	1 166	1 138	1 032	1 048	1 079	953	2 214	2 217	1 985
Specialistinsats	9 326	9 816	11 656	9 787	9 955	12 068	19 105	19 766	23 719
- Varav under 30 år	1 442	1 385	1 638	2 088	1 969	2 335	3 530	3 354	3 973
Särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS)	7 179	8 523	9 944	9 782	11 532	13 142	16 953	20 055	23 086
- Varav under 30 år	1 866	2 124	2 336	3 530	3 948	4 268	5 396	6 072	6 604

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager och SUS.

Fler arbetssökande tog del av insatser som utfördes av personalgrupper med särskild kompetens inom arbetslivsinriktad rehabilitering, så kallade specialistinsatser, se tabell 3.21. Det nya arbetssättet med kompletterande bedömning bedöms ha bidragit till ökningen.⁷⁶ Även användandet av särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS) ökade under 2023. Myndigheten har prioriterat insatsen och anställde fler SIUS-konsulenter. Bidrag till hjälpmedel på arbetsplatsen ökade under 2023 medan bidrag för personligt biträde och uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet minskade.

Utvecklingen för personer under 30 år var likartad som för hela gruppen, även bland unga tog fler del av specialistinsatser. Könsfördelningen inom insatserna var ojämnare hos unga jämfört med hela gruppen. Det var fler unga män än unga kvinnor i insatserna. Det stämmer överens med könsfördelningen hos arbetslösa med funktionsnedsättning under 30 år, där cirka 63 procent var män och 37 procent är kvinnor.

⁷³ Gemensamma kartläggningar avser enbart nya deltagare. Redovisas från 19 års ålder.

⁷⁴ Siffrorna skiljer sig från årsredovisningen 2022 på grund av retroaktivitet.

⁷⁵ Siffrorna skiljer sig från årsredovisningen 2022 på grund av retroaktivitet.

⁷⁶ Arbetsförmedlingen införde 2022 kompletterande arbetsmarknadspolitisk bedömning som ett nytt arbetssätt för att identifiera misstänkt ohälsa eller en funktionsnedsättning. Bedömningen görs av regionalt baserade multikompetenta team. Under 2023 tog cirka 10 200 arbetssökande (cirka 2022: 6 800) del av denna kompletterande bedömning. Antalet för 2022 avviker något från vad som redovisas i årsredovisningen 2022 på grund av avrundningsfel.

Samverkan med Försäkringskassan

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har i uppdrag att gemensamt ge förstärkt stöd för personer som är sjukskrivna och för unga med aktivitetsersättning. För unga med funktionsnedsättning ska Arbetsförmedlingen särskilt samverka med skolan för att underlätta övergången från skola till arbetsliv och med Försäkringskassan för att öka möjligheterna till egen försörjning genom arbete.⁷⁷

Tabell 3.22 Deltagare i insatser inom det förstärkta samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan (antal unika individer som påbörjat insats under året)⁷⁸

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Totalt	4 083	4 213	4 190	2 577	2 711	2 558	6 660	6 924	6 748
- Varav under 30 år	806	775	633	687	734	620	1 493	1 509	1 253

Källa: Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens gemensamma uppföljningssystem SUS.

De gemensamma kartläggningar ökade något jämfört med 2022, se tabell 3.21. Antalet som påbörjade insatser minskade däremot något jämfört med 2022, se tabell 3.22. Minskningen gäller även personer under 30 år.

Tabell 3.23 Omställningsmöten för personer som övergår från sjukförsäkringen till Arbetsförmedlingen (antal unika individer)⁷⁹

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Totalt	1 312	1 155	1 137	902	806	862	2 214	1 961	1 999
- Varav under 30 år	170	160	123	178	157	125	348	317	248

Källa: Försäkringskassans handläggningssystem, DOA.

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har även i uppdrag att skapa goda förutsättningar för övergången till Arbetsförmedlingen för personer som har nedsatt hälsa men som Försäkringskassan bedömt ha arbetsförmåga.⁸⁰ Totalt var antalet omställningsmöten på ungefär samma nivå föregående år men antalet var något färre för personer under 30 år. Antalet möten för omställning beräknas fortsatt vara lågt efter de senaste årens lagändringar inom sjukpenning, som leder till att Försäkringskassan gör färre avslag.⁸¹ De flesta som inte längre får sjukpenning går tillbaka till sin arbetsgivare och anser sig därför inte ha behov av omställningsmöte. De som får avslag på ansökan om aktivitetsersättning finns ofta redan etablerade på Arbetsförmedlingen eller annan aktör och ser därför eventuellt inte heller behov av omställningsmöte.⁸²

⁷⁷ Förordning (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

⁷⁸ Siffrorna skiljer sig från årsredovisningen 2022 på grund av retroaktivitet.

⁷⁹ Siffrorna skiljer sig från vad som redovisades i årsredovisningen 2022 med anledning av att de i år även inkluderar omställningsmöten som skett ifrån sjukersättning eller aktivitetsersättning.

⁸⁰ Dessa personer har inte längre rätt till ersättning från sjukförsäkringen.

⁸¹ 27 kap. socialförsäkringsbalken (2010:110).

⁸² Arbetsförmedlingen & Försäkringskassan (2023), *Insatser för personer som är sjukskrivna och för unga med aktivitetsersättning. Återrapportering enligt regleringsbrevet för 2022, Af-2023/0000 3819, FK2022/002566.*

Finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet (Finsam)

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ska finansiera insatser för långtidssjukskrivna, unga med funktionsnedsättning och unga som har aktivitetsersättning i syfte att stärka förmågan till förvärvsarbete. Under 2023 var prioriteringen fortsatt att finansiera arbetet med rehabiliteringsinsatser för långtidssjukskrivna, unga med funktionsnedsättning samt unga med aktivitetsersättning.

Samverkan med Kriminalvården

Tabell 3.24 Deltagare i samverkande insatser med Kriminalvården (antal unika individer)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Totalt	294	314	398	3 885	3 959	4 108	4 179	4 273	4 506

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Antalet arbetssökande som varit en del av samarbetet med Kriminalvården har ökat något under 2023 jämfört med 2022.

3.3.3 Insatser för att fler inskrivna ska börja studera

För att motivera och vägleda personer att delta i reguljär utbildning anvisar myndigheten arbetssökande att söka reguljär utbildning och vid behov att delta i studiemotiverande kurs på folkhögskola och/eller myndighetens karriärvägledningstjänst. Under 2023 anvisade myndigheten cirka 8 400 arbetssökande att söka studier (2022: 12 500, 2021: 12 000), cirka 4 700 anvisades att delta i studiemotiverande kurs på folkhögskola (se tabell 3.25) och 18 000 i myndighetens karriärvägledningstjänst (se tabell 3.18 avsnitt 3.3.1).

Kommunal vuxenutbildning (komvux) är den utbildningsform som är aktuell för många arbetssökande med kort utbildningsbakgrund. Därför är samverkan med landets kommuner viktigt för att få fler arbetssökande att delta i utbildning. Under året fortsatte Arbetsförmedlingen att stärka samverkan med kommuner genom överenskommelser (se avsnitt 3.6.2), vilket förväntas skapa bättre förutsättningar för att fler arbetssökande ska kunna påbörja reguljära studier.

För att vägleda och stödja personer som behöver utbildning inom det reguljära utbildningssystemet fortsatte myndigheten även att utveckla de digitala vägledningstjänsterna. Förbättringar gjordes till exempel för att koppla utbildningsvägar till yrken. Utifrån uppdraget att utveckla en sammanhållen datainfrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande⁸³ fortsatte Arbetsförmedlingen även arbetet med att utveckla förutsättningarna för tillgängliggörande av data och digital information om utbildning och arbetsmarknad, samt med att etablera former för förvaltning av en sammanhållen datainfrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande.⁸⁴

⁸³ N2021/01915, N2022/00901.

⁸⁴ Arbetsförmedlingen (2023), Uppdrag att utveckla en sammanhållen datainfrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande -Delredovisning 31 januari, Af-2021/0053 0693.

Under 2022 infördes även ett nytt arbetssätt som bland annat syftade till att ge ungdomar med kort utbildning ett mer fördjupat stöd för att övergå till reguljära studier tidigare i arbetslösheten. Uppföljning av förändringen visar på en god kvalitet i handläggningen och inskrivningen, samtidigt som behoven av vägledande och motiverande insatser behöver omhändertas i ökad utsträckning.

Tabell 3.25 Deltagare i vägledande och studiemotiverande insatser (antal unika individer med nya eller pågående beslut)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Folkhögskoleutbildning i etableringsuppdraget	1 586	948	529	930	649	412	2 516	1 597	941
Folkhögskoleutbildning i studiemotiverande syfte ⁸⁵	2 964	2 538	2 676	2 926	2 117	1 982	5 890	4 655	4 658
Yrkes- och studieförberedande moduler ⁸⁶	8 991	2 742	-	7 585	1 941	-	16 576	4 683	-
Totalt*	13 153	6 099	3 193	11 135	4 628	2 387	24 288	10 727	5 580

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. *Delarna summerar inte till totalen på grund av en person kan ta del av mer än en insats.

Antalet deltagare i folkhögskoleutbildning i etableringsuppdraget minskade 2023 jämfört med året innan, vilket främst bedöms bero på att antalet deltagare i etableringsprogrammet har minskat. Insatsen yrkes- och studieförberedande moduler finns inte längre tillgänglig. Sedan föregående år finns däremot tjänsten karriärvägledning, avsnitt 3.3.1.

3.4 Arbetsförmedlingens arbete med att stärka en effektiv och rättssäker ärendehandläggning

Mål i regleringsbrev: Arbetsförmedlingen ska stärka sitt arbete med en effektiv och rättssäker ärendehandläggning inklusive beslutsmotiveringar, dokumentation och uppföljning.

Sammanfattande bedömning⁸⁷: Målet har uppnåtts och resultatet är i enlighet med myndighetens förväntan. Myndigheten har arbetat vidare med att stärka förutsättningarna för en effektiv och rättssäker ärendehandläggning med fokus på beslutsmotiveringar, dokumentation, uppföljning och digitalisering. Interna granskningar visar att resultatförbättringar har skett i ärendehandläggningen. Myndighetens interna mål har uppnåtts genom att andelen granskade ärenden utan avvikelse har ökat sedan föregående år.

Det finns dock fortsatta utmaningar. Kritik från Justitieombudsmannen visar att det förekommer allvarliga brister i delar av handläggningen samt återkommande brister vad gäller service och tillgänglighet. Dessutom har Justitiekanslern under

⁸⁵ Uppgifterna för män och totalt 2022 skiljer sig marginellt från vad som redovisades i årsredovisningen 2022, se appendix 11.3.1.

⁸⁶ Uppgifterna skiljer sig något från vad som redovisades i årsredovisningen 2022. Skillnaden beror på att förra årets uppgifter summerade antalet deltagare i olika moduler av tjänsten utan hänsyn tagen till unika individer.

⁸⁷ Läs mer om grund för myndighetens bedömning i appendix 11.2.1.

året uttryckt kritik mot Arbetsförmedlingen för att fatta beslut med retroaktiv verkan för tid då den enskilde inte deltagit i programmet.

Arbetsförmedlingen fortsatte arbetet med att stärka kvaliteten⁸⁸ i och förutsättningarna för ärendehandläggningen under 2023. Flera åtgärder genomfördes av strategisk och operativ karaktär och ytterligare åtgärder pågår eller är planerade. Det bedöms ta tid innan de får fullt genomslag i handläggningen. Viktiga områden att stärka har varit en ökad digitalisering av handläggningen, förtydliganden av styrande dokument, insatser för att göra det lättare att göra rätt för medarbetarna samt systematisk uppföljning.

Andelen beslutsärenden för program och insatser som handlades i myndighetens besluts- och ärendehanteringssystem (BÄR) ökade under året och utgjorde cirka 44 procent (2022: 38 procent, 2021: 9 procent).⁸⁹ Ökningen beror i första hand på att beslut om rusta och matcha 2 samt förmedlingsinsats började hanteras i nya besluts- och ärendehanteringssystemet från och med mitten av april.

Myndigheten följer upp kvaliteten i ärendehandläggningen regelbundet som underlag för återkoppling, lärande och förbättringsåtgärder. Ett antal riktade kompetensutvecklingsinsatser har genomförts utifrån identifierade förbättringsbehov i den operativa verksamheten, bland annat stöd avseende utredningsskyldighet, beslutsmotivering samt kommunikering. För att komma till rätta med externt och internt identifierade brister har också stöd getts till nya chefer i syfte att stärka gruppens kompetens och förståelse för god förvaltning.

Interna granskningar⁹⁰ visar att resultatförbättringar har skett inom delar av ärendehandläggningen, men utmaningar återstår då det fortsatt förekommer allvarliga brister i handläggningen. Fortsatta åtgärder krävs för att stärka kvaliteten i ärendehandläggningen inom områden som fullständig och korrekt dokumentation vid beslutsmotiveringar och bedömningar, i individuella handlingsplaner samt för att utveckla systematiken i arbetet med återkoppling. Det myndighetsgemensamma regelefterlevnadsarbetet har vidareutvecklats för tydligare arbetssätt och samarbeten i verksamheten bland annat för att stärka arbetet med att fänga, analysera och omhändertagande identifierade brister.

3.4.1 Kvalitet i ärendehandläggning av program

Arbetsförmedlingen genomför regelbundna granskningar av myndighetens efterlevnad av regler i ärendehandläggningen av program utifrån ett urval av beslut om jobb- och utvecklingsgarantin, rusta och matcha samt arbetsmarknadsutbildning.

⁸⁸ Med kvalitet avses att handläggning är fullständig och korrekt, att beslut som fattas har stöd i regelverket, samt att medborgare och kunder behandlas opartiskt och får den information de behöver.

⁸⁹ I detta ingår rusta och matcha, karriärvägledning, lönebidrag, arbetspraktik, nystartsjobb och steg till arbete. Planering och bedömning samt arbetsgivarkontrollen ingår inte.

⁹⁰ Se avsnitt 3.4.1 och 3.4.2.

Tabell 3.26 Andel kvalitetsgranskade ärende om stöd till arbetssökande utan avvikelser av samtliga granskade ärenden (procent)*

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Tidigare granskningsupplägg	-	2	-	-	2	-	-	2	-
Nytt granskningsupplägg	-	-	46	-	-	41	-	-	43

Källor: Arbetsförmedlingen, stickprovsundersökning (kvartal 2 och 4). *Myndigheten började göra kvartalsvisa granskningar av ärendekvaliteten för program under 2022, uppgifter för tidigare år saknas därför.

Av de granskade ärenden var 43 procent korrekta i alla granskade moment.⁹¹ Det är en kraftig förbättring jämfört med 2022.⁹² Resultaten är dock inte helt jämförbara med 2022. Granskningen 2023 baseras på färre granskningsfrågor, vilket kan ha bidragit till det högre resultatet. Resultatet varierar mellan de granskade stöden, från 32 procent (jobb- och utvecklingsgarantin) till 54 procent (rusta och matcha). Störst förbättringsbehov återfanns i granskningsmomenten aktuella insatser, kartläggning inför beslut om jobb- och utvecklingsgarantin samt att beslutsmotiveringen beskriver varför programmet är lämpligt^{93,94}

Resultaten bedöms delvis ha påverkats av att myndigheten infört förordningsförändringarna från december 2022 gällande handlingsplaner i etapper. Det har inneburit en otydlighet för handläggarna om vilka krav som gällt vid varje givet tillfälle för moment som dokumentation av den arbetssökandes stödbehov. Kartläggning inför programmet jobb- och utvecklingsgarantin kan upplevas som överflödigt när det redan funnits en planering för den arbetssökande. Andra orsaker som generellt bedöms ha påverkat kvaliteten i ärendehandläggningen är brister i lokal uppföljning och i individuell återkoppling, men även otillräcklig förståelse för förvaltningsrättsliga krav i handläggningen. Hög personalrörlighet, parallella systemstöd och otillräckliga former för kompetensutveckling bedöms också som hinder i arbetet med att höja kvaliteten i handläggningen.⁹⁵

En intern granskning av skillnader i kvaliteten i handläggningen av arbetspraktik mellan det äldre ärendehandläggningssystemet AIS och det nyutvecklade BÄR visade att flera områden har förbättrats, bland annat bedömning i den arbetssökandes handlingsplan och hantering av samråd med arbetstagarorganisation. Det finns dock fortfarande flera utvecklingsområden och gällande kvalitet i beslutsmotiveringar har resultatet sjunkit efter övergången till BÄR.⁹⁶

Justitiekanslern riktade under 2023 allvarlig kritik mot Arbetsförmedlingen för att myndigheten fortfarande fattade beslut om anvisningar till programmen jobb- och utvecklingsgarantin respektive jobbgarantin för ungdomar med retroaktiv verkan för

⁹¹ Ett ärende måste bedömas vara korrekt i alla granskningsmoment för att räknas som ett ärende utan avvikelser. Låga resultat på enskilda frågor får därmed stor påverkan på helhetsresultatet.

⁹² Det samlade resultatet för måttet var två procent kvartal 4 2022. Några av de moment som då granskades hade låga resultat, vilket bidrog till ett lågt samlat resultat.

⁹³ Det sista momentet granskas enbart för arbetsmarknadsutbildning.

⁹⁴ Kvalitetsgranskade stöd till arbetssökande, kvartal 2 och 4 2023 (Af-2023/0020 2486).

⁹⁵ Kvalitetsgranskade stöd till arbetssökande, kvartal 2 och 4 2023 (Af-2023/0020 2486).

⁹⁶ Granskning om kvalitetsskillnader mellan AIS och BÄR (Af-2023/0020 4817). Granskningen genomfördes under våren och kompletterades under november.

tid då den enskilde inte deltagit i programmet.⁹⁷ Utifrån kritiken har myndigheten reviderat ett av sina rättsliga ställningstaganden⁹⁸ i syfte att åstadkomma en enhetlig och korrekt rättstillämpning.

Arbetsförmedlingen fick också allvarlig kritik från Justitieombudsmannen (JO) för bristande tillgänglighet och service samt för att ha agerat i strid med legalitetsprincipen.⁹⁹ Enligt JO har det förekommit perioder då inte alla telefonsamtal eller försök att nå myndigheten via chatt har besvarats. JO anser att det är oacceptabelt att en myndighet är så svår att nå och att det är en central del i de krav som ställs på god förvaltning att en enskild kan komma i kontakt med myndigheten.¹⁰⁰

Myndigheten vidtog ytterligare åtgärder under året för att förbättra kvaliteten i handläggning av ärenden för arbetssökande, bland annat för att öka kvaliteten i handlingsplanen. Ett stort antal medarbetare genomförde en ny utbildning om handlingsplanen. Processen för handläggningen i rusta och matcha 2 och för nya programmet förmedlingsinsatser förenklades och tydliggjordes, vilket skapar förutsättningar för en effektivare och mer rättssäker handläggning. Under året utvecklades också informationsarkitekturen. Detta ökar sammantaget förutsättningarna för god kvalitet i ärendehandläggningen.

Arbetsförmedlingen genomförde under året ytterligare en intern granskning av handläggningen av ärenden om återkallelse av jobb- och utvecklingsgarantin i regionerna Stockholm Gotland och Syd. Granskningen genomfördes på liknande sätt som den granskning som JO gjorde i mars och april 2021.¹⁰¹ Den interna granskningen visar att ytterligare förbättringar har skett i dessa regioner vad gäller motivering av beslut. Närmare 9 av 10 granskade beslut bedömdes uppfylla kraven på motivering och det har gått att följa ärendena via dokumentation. Trots en positiv utveckling inom huvudområdena finns det utrymme för ytterligare förbättringar i enskilda delar. De kompetenshöjande tvärfunktionella¹⁰² insatser som genomförts för handläggarna som ett verksamhetsnära stöd under 2023 bedöms ha haft en stor betydelse för resultatet.¹⁰³

⁹⁷ Beslut – Allvarlig kritik mot Arbetsförmedlingen för beslut med retroaktiv verkan i ärenden som rör Jobb- och utvecklingsgarantin samt jobbgarantin för ungdomar, JK 2023/3856.

⁹⁸ Arbetsförmedlingens rättsliga ställningstagande AFRS 2/2021, version 3, *Retroaktiva beslut om program*, Af-2023/0070 3826.

⁹⁹ Läs mer i kapitel 4.5 Arbetsförmedlingens arbete med att meddela berörd arbetslöshetskassa.

¹⁰⁰ Beslut - Arbetsförmedlingen får allvarlig kritik för bristande tillgänglighet och service samt för att ha agerat i strid med legalitetsprincipen, JO 7766–2022.

¹⁰¹ Justitieombudsmannen (2021), *Inspektion av Arbetsförmedlingens kontor i Solna den 29–30 mars och i Malmö den 26–27 april 2021*, dnr. 1690–2021.

¹⁰² Ett samarbete mellan rättsavdelningen och verksamhetsområdena Lokal arbetsmarknad samt Direkt där stödinsatser utformas utifrån behov av stärkt regelefterlevnad som identifierats i verksamheten.

¹⁰³ Arbetsförmedlingen (2023), *Granskning av ärenden om återkallelse av jobb- och utvecklingsgarantin vid region Stockholm Gotland och region syd*, Af-2023/0095 9226.

Tabell 3.27 Ändrade beslut vid omprövning avseende jobb- och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för ungdomar (andel i procent)¹⁰⁴¹⁰⁵

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Ändrade beslut	15	13	11	15	10	10	15	11	11

Källor: Arbetsförmedlingen, ABS.

Andelen ändrade beslut vid omprövning speglar regeltillämpningen i beslut i första instans och ger en indikation på rättssäkerheten i regeltillämpningen. Vid omprövning ändrar myndigheten de beslut som bedöms som felaktiga. Andelen ändrade beslut var på en oförändrad nivå för garantiprogrammen, se tabell 3.27. Det kan jämföras med samtliga beslut, där totalt 6 procent av besluten ändrades vid omprövning 2023 (2022: 7 procent, 2021: 7 procent).

Tabell 3.28 Service- och bemötandeindex

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Index	88	88	89	87	86	88	87	87	89

Källor: Arbetsförmedlingen, Kundundersökningen god förvaltning. Anm. Resultaten för 2023 avser kvartal ett till tre då statistikdatabasen var stängd för urval kvartal fyra. Det redovisade värdet bedöms vara representativt som helårsvärde, då måttet inte bedöms påverkas av säsongsvariationer.

Arbetsförmedlingens service- och bemötandeindex ökade med två procentenheter jämfört med 2022. Det innebär att en fortsatt hög andel inskrivna instämmer i att hen fick den information som behövdes, att den senaste informationen/beslutet som hen fick var lätt att förstå, att handläggaren har lyssnat på den inskrivna och behandlat hen med respekt samt att den inskrivna upplevt sig blivit rättvist behandlad av myndigheten.

3.4.2 Kvalitet i ärendehandläggning i subventionerade anställningar

Arbetsförmedlingen genomför också regelbundna granskningar av myndighetens efterlevnad av regler i ärendehandläggningen av subventionerade anställningar. Granskningen görs utifrån ett urval av beslut om lönebidrag, nystartsjobb och introduktionsjobb.

¹⁰⁴ Från och med 2021 exkluderades ekonomiärenden från redovisningen av ändrade beslut vid omprövning. Förändringen medförde en minskning av andelen ändrade beslut. Från och med 2022 har även felregistrerade ärenden exkluderats.

¹⁰⁵ Tabellen avser enbart beslut med individ som motpart.

Tabell 3.29 Andel kvalitetsgranskade ärende om arbetsgivarstöd utan avvikelse av samtliga granskade ärenden (procent)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Tidigare granskningsupplägg	81	-	-	78	-	-	79	-	-
Nytt granskningsupplägg	-	60	64	-	63	63	-	62	64

Källor: Arbetsförmedlingen, stickprovsundersökning (kvartal 1 och kvartal 3). Anm. Måttet har breddats genom bland annat fler handläggningsmoment för introduktionsjobb och lönebidrag, det innebär att resultatet för 2022 inte direkt kan jämföras med tidigare års resultat.

Andelen ärenden som bedömdes korrekta i alla granskade moment ökade något jämfört med 2022.¹⁰⁶ Skillnaderna var stor mellan de granskade stöden, i likhet med tidigare år. Resultatet är högst för nystartsjobb (96 procent helt utan avvikelse) medan resultatet var lägre för lönebidrag (51 procent) och introduktionsjobb (46 procent). En förklaring till det höga resultatet för nystartsjobb är att färre moment granskas tillsammans med att moment har digitaliserats. Störst förbättringsbehov återfanns inom samma moment som 2022, det vill säga de mer komplexa momenten arbetsmarknadspolitisk bedömning och motivering av bidragsnivå.¹⁰⁷

Myndighetens analys visar att ärenden med brister i dokumentationen ofta innehåller hänvisningar till information på andra platser i handläggningssystemen. Brister i den arbetsmarknadspolitiska bedömningen bedöms ha berott på att definitionerna av vad som är avgörande krav för bedömningen inte har upplevts som tillräckligt tydliga. En ytterligare orsak bedöms ha varit arbetsbelastning och tidspress. Handläggning av moment med stort inslag av bedömning kräver en god allmän förståelse för förvaltningsrättsliga krav och för vad som utgör en fullständig dokumentation.¹⁰⁸

Flera åtgärder genomfördes under året för att förbättra kvaliteten, bland annat med att utveckla en sammanhållen beslutsprocess för alla anställningsstöd, riktade kompetenspass om beslutsmotivering och lansering av en intranätssida med konkret stöd och exempel som hjälper den som handlägger ärenden att göra rätt från början.¹⁰⁹

Under 2022 genomförde myndigheten ett utvecklingsarbete i syfte att ta fram ett digitalt beslut i Arbetsförmedlingens informationssystem i syfte att stödja god förvaltning och effektivare handläggning. Den sammantagna bedömningen är att det digitala beslutet medfört en övergripande kvalitetshöjning avseende dokumentation, men även andra moment i handläggningen visar på ökad kvalitet och enhetlighet.¹¹⁰

¹⁰⁶ Ett ärende måste bedömas vara korrekt i alla granskningsmoment för att räknas som ett ärende utan avvikelse. Låga resultat på enskilda frågor får därmed stor påverkan på helhetsresultatet. På grund av en regelförändring utgick den tidigare granskningsfrågan om anställningsavtal från och med 2023. Årsresultatet för det handläggningsmomentet 2022 var 92 procent korrekt handläggning, vilket betyder att borttaget av granskningsfrågan påverkar det samlade resultatet 2023 negativt.

¹⁰⁷ Andel kvalitetsgranskade arbetsgivarstöd utan avvikelse, kvartal 1 och 3 2023 (Af-2023/0005 9251).

¹⁰⁸ Andel kvalitetsgranskade arbetsgivarstöd utan avvikelse, kvartal 1 och 3 2023 (Af-2023/0005 9251).

¹⁰⁹ Arbetsförmedlingen (2023), *Fördjupad uppföljningsrapport 2*, Af-2023/0002 0013–7.

¹¹⁰ Arbetsförmedlingen (2023), *Kvalitet i beslut om skyddat arbete hos Samhall samt utveckling av uppdraget - Åtterrappport enligt regleringsbrev år 2022 och 2023*, Af-2022/0082 5659.

3.5 Jämställdhet och jämlikhet i tillgång på insatser

Avsnittet beskriver hur myndighetens verksamhet bidrar till att uppfylla regeringens jämställdhetspolitiska mål. Avsnittet beskriver också relevanta regeringsuppdrag som redovisats under året.

Delmål för regeringens jämställdhetspolitiska mål: Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

Sammanfattande bedömning: Resultatet av arbetet med jämställdhetsintegrering i verksamheten är under myndighetens förväntan, då Arbetsförmedlingens interna jämställdhetsmål om ökad jämställdhet och jämlikhet i användningen av insatser inte har uppnåtts under 2023. Av fem målsatta insatser har två nått målet. Andelen nya beslut som går till kvinnor har varit över eller i nivå med målnivån för introduktionsjobb och nystartsjobb, men under målnivåerna för arbetsmarknadsutbildning, matchningstjänster och särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning. Tre av insatserna har en negativ resultatutveckling.

Arbetsförmedlingen har länge verkat för att införliva ett jämställdhetsperspektiv i den interna styrningen och ledningen av verksamhetsuppdraget. Under senare år har målsättningen varit att få en enhetlighet i jämställdhetsarbetet på alla nivåer. Syftet är att bidra till de jämställdhetspolitiska målen, bland annat målen om ekonomisk jämställdhet och jämställd utbildning.¹¹¹

Myndigheten ska ha ett särskilt fokus på utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden, därför analyseras utfallet av myndighetens jämställdhetsmål utifrån inrikes och utrikes födda kvinnor och män. Utifrån att det i gruppen utrikes födda kvinnor finns störst antal och andel långtidsarbetslösa är det extra eftersträvansvärt att öka utrikes födda kvinnors andelar av nya beslut om insatser.

3.5.1 Jämställdheten och jämlikheten i användningen av insatser

Nedan presenteras översiktligt bedömning av resultat i förhållande till myndighetens interna jämställdhetsmål. Målnivåerna är etappmål som vartefter de uppnås justeras uppåt för att på sikt leda till jämställdhet.

¹¹¹ Prop. 2023/24:1 utgiftsområde 13, bet.2023/24:AU1, rskr. 2023/21:102.

Tabell 3.30 Andel nya beslut som går till kvinnor (procent)

	2021	2022	2023
Arbetsmarknadsutbildning	31	32	31
Introduktionsjobb	36	51 ¹¹²	56
Matchningstjänster	45	47	45
Nystartsjobb	32	37	38
Särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning¹¹³	39	40	39

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Myndigheten når enbart två av myndighetens fem interna jämställdhetsmål 2023, se tabell 3.30 för redovisning av utfallen av jämställdhetsmålen. Introduktionsjobb och nystartsjobb når de interna målnivåerna (mål minst 50 respektive 38 procent), resultaten för arbetsmarknadsutbildning, matchningstjänster och särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning ligger dock under de interna målnivåerna (mål minst 35, 47 respektive 42 procent). Resultatutvecklingen var bara positiv för introduktionsjobb och nystartsjobb.

Andelen nya beslut om insatser som går till utrikes födda kvinnor var konstant eller ökade i förhållande till 2022 och 2021. Utrikes födda kvinnor utgjorde en majoritet bland kvinnor som fick beslut om fyra av de fem insatserna, enda undantaget där utrikes födda kvinnor inte är en majoritet av kvinnor som fick beslut var särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning.

Andelen nya beslut om matchningstjänster som går till kvinnor minskade från och med maj 2023 i samband med införandet av rusta och matcha 2.¹¹⁴ Det förklaras delvis av att fler arbetssökande än tidigare bedöms stå för långt från arbetsmarknaden för att vara betjänta av tjänsten. Bland dessa utgjorde utrikes födda kvinnor en stor grupp. Utrikes födda kvinnor utgjorde dock fortsatt en stor andel av kvinnor med beslut om matchningstjänster, närmare sju av tio kvinnor var utrikes födda.

Kvinnor, särskilt utrikes födda kvinnor, har länge varit underrepresenterade i arbetsmarknadsutbildning. Att öka kvinnors deltagande i arbetsmarknadsutbildning har varit ett prioriterat område med ett flertal genomförda åtgärder och insatser under 2023.¹¹⁵ Inför 2023 hade Arbetsförmedlingen som mål att öka andelen nya beslut om arbetsmarknadsutbildning som går till kvinnor. Över tid har det visat sig utmanande att få till en ökning som motsvarar de interna målen. Både antalet och andelen beslut om arbetsmarknadsutbildning som går till kvinnor har minskat i förhållande till föregående år. En del av svårigheten ligger i att individers

¹¹² I årsredovisningen 2022 inkluderas så kallade förlängningsbeslut, vilket inte är fallet i årsredovisningen 2023. Detta förklarar skillnaden i redovisade andelar i årsredovisningen 2023 jämfört med 2022.

¹¹³ Med särskild insats menas lönebidrag för anställning, lönebidrag för trygghet i anställning, lönebidrag för utveckling samt skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare.

¹¹⁴ I rusta och matcha 2 pendlade andelen nya beslut som gick till kvinnor runt 47 procent. I rusta och matcha 2 har andelen varierat mellan 42 och 45 procent.

¹¹⁵ Det genomfördes exempelvis särskilda insatser för att öka kvinnors intresse att påbörja en arbetsmarknadsutbildning. Vidare togs riktlinjer fram med syfte att öka systematiken kring jämställdhetsarbetet vid utvecklandet av nya arbetsmarknadsutbildningar och därmed involvera externa leverantörer i större utsträckning i myndighetens arbete att främja jämställdhet på arbetsmarknaden och tillgång/utnyttjande arbetsmarknadsutbildning.

utbildningsval alltjämt har en traditionell könsstämpel. Sannolikt påverkar tillgången på utbildningsplatser inom traditionella mans- och kvinnoyrken utfallet av könsfördelningen gällande nya beslut inom arbetsmarknadsutbildningarna. Andelen utrikes födda kvinnor av samtliga kvinnor med beslut om arbetsmarknadsutbildning var oförändrad i förhållande till förra året. Sex av tio beslut om arbetsmarknadsutbildning till kvinnor gick till utrikes födda kvinnor.

Andelen utrikes födda kvinnor har sedan 2021 ökat kontinuerligt bland de kvinnor som fått beslut om nystartsjobb. Gruppen utgör en övervägande majoritet (85 procent) av samtliga kvinnor som fått beslut om insatsen 2023.

Antalet nya beslut om introduktionsjobb minskade för både män och kvinnor från föregående år, men något mindre för kvinnor, vilket också lett till att andelen kvinnor i insatsen ökade. En bidragande orsak till den positiva utvecklingen för kvinnor bedöms vara styrningen att prioritera utrikesfödda kvinnor till insatsen sedan extratjänster upphörde. Bland kvinnorna som fick nytt beslut om introduktionsjobb var 94 procent utrikes födda.

Ännu syns ingen effekt av JÄMI 2022-strategin om att öka kvinnors andel i SIUS-programmet för att i förlängningen öka kvinnors andelar i särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning. Det saknas idag kunskap om orsaken till könsskillnader för anställningar med stöd för personer med funktionsnedsättningar. En möjlig förklaring skulle kunna vara att kvinnor med funktionsnedsättning som har en timanställning framstår som att de har en starkare arbetsmarknadsanknytning och därmed inte bedömas vara i lika stort behov av lönestöd. Men det kan även handla om könsskillnader i en kedja av insatser från identifiering av funktionsnedsättning till beslut om eventuella stöd i anställning.¹¹⁶ En av fem kvinnor som fått beslut om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning under 2023 är utrikesfödd.

3.5.2 Uppdrag och återrapporter

Kopplat till uppdraget jämställdhetsintegrering i myndigheten har Arbetsförmedlingen kartlagt hur interna processer för styrning, planering och uppföljning är utvecklade för att stödja arbetet med jämställdhetsintegrering¹¹⁷.

I mars 2023 redovisade Arbetsförmedlingen uppdrag att ta fram en myndighetsgemensam plan för att öka utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden.¹¹⁸

¹¹⁶ Jämställdhetsmyndigheten och Myndigheten för delaktighet (2019) *Ekonomisk jämställdhet för kvinnor med funktionsnedsättning Kartläggning av utmaningar för att nå det andra jämställdhetspolitiska delmålet*, Rapport 2019:5. Redovisning av uppdrag (A2022/00809).

¹¹⁷ Arbetsförmedlingen (2023), *Jämställdhetsintegrering på Arbetsförmedlingen 2023. Verksamhetsstyrning samt service och bemötande*, Slutredovisning av uppdrag 3.5 i regleringsbrev 2021 (A2020/02639). Af-2023/0078 2265.

¹¹⁸ Arbetsförmedlingen (2023), *Myndighetsgemensam plan för att öka utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden*. Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Länsstyrelsen Västernorrland, Migrationsverket och Socialstyrelsen.

Kopplat till uppdraget om ökad upptäckt av våld m.m. 2022–2024¹¹⁹ togs flera aktiviteter fram och genomfördes under året. Myndigheten reviderade bland annat stödmaterial för handläggare och utbildningssatsningar för medarbetare och chefer. Under hösten följde myndigheten upp sitt arbete med att fråga om våld i nära relation på rutin samt att hänvisa till rätt instans.¹²⁰ Insikter från undersökningen ledde till att myndigheten införde en obligatorisk rutinfråga om våld i nära relation vid inskrivning av arbetssökande.

3.6 Likvärdighet i stöd och service, lokal närvaro och samverkan

3.6.1 Likvärdighet i stöd och service

Arbetsförmedlingens utgångspunkt är att myndighetens lokala närvaro är ändamålsenlig när arbetssökande, arbetsgivare och samverkanspartners får stöd genom den serviceväg som, av myndigheten, bedöms vara mest lämplig. Ett ändamålsenligt stöd innefattar bland annat, om så behövs, att stödet är anpassat utifrån lokala behov och förutsättningar. Den lokala närvaron säkerställs genom myndighetens samtliga sätt att erbjuda stöd och service, det vill säga genom tillgänglighet i egen och samverkande regi (genom bokade fysiska möten, genom distansmöten, samt via digitala kanaler), genom stödet från de fristående aktörerna, samt genom Statens servicecenter. De olika delarna ska tillsammans ge ett ändamålsenligt stöd till arbetssökande och arbetsgivare, varför myndigheten arbetar för att en god tillgänglighet ska finnas för samtliga delar.

För att utveckla den grundläggande servicen för arbetssökande i hela landet arbetade Arbetsförmedlingen under året också för att fler ska kunna genomföra de grundläggande processerna, såsom inskrivning och aktivitetsrapportering, digitalt. Under våren 2023 gjordes bland annat förbättringar i design, tillgänglighet och automatisering av den digitala inskrivningsprocessen.

Under 2023 förändrade Arbetsförmedlingen utformningen av leveransområden. Syftet var att bidra till att nå ett tillräckligt utbud av matchningstjänster och till att den som anvisas insatsen kan ges möjlighet att välja mellan olika leverantörer av insatsen. Utifrån myndighetens utvärdering under hösten bedömer Arbetsförmedlingen att det i och med detta finns bättre förutsättningar för en likvärdig tillgång till stöd som motsvarar matchningstjänsten.¹²¹ Det är förhållandevis få individer som berörs i de områden där det saknas leverantörer. Tills vidare levererar myndigheten matchningstjänster i egen regi i de fall där det helt saknas leverantör i ett leveransområde.

Arbetsförmedlingens uppföljning av beslut om insatser under året visar att andelen arbetssökande som fick beslut om insatser inte skiljer sig avsevärt åt mellan kommuner där myndigheten finns fysiskt närvarande i egen regi jämfört med de där

¹¹⁹ Uppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2022-2024, Regeringsbeslut, A2022/00842.

¹²⁰ En enkät riktades till medarbetare med kundkontakt samt sektionschefer i den kundnära linjeorganisationen. Totalt 4 450 medarbetare, motsvarande 84 procent av målgruppen, besvarade enkäten.

¹²¹ Arbetsförmedlingen (2023), Uppdrag till Arbetsförmedlingen med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet. Slutrapport enligt regeringsuppdrag 2022 och regleringsbrev 2023, Af-2023/0095 4346.

myndigheten inte finns fysiskt närvarande. En motsvarande jämförelse mellan små kommuner och övriga kommuner visar att små kommuner under året har haft en något lägre andel arbetssökande som tar del av vissa insatser, men i stället en högre andel i andra insatser. Sammantaget gav inte dessa uppföljningar några indikationer på att beslut om insatser, på ett systematiskt sätt, sker på ett icke likvärdigt sätt beroende på var man bor i landet.¹²²

3.6.2 Samverkan med kommuner

Sedan 2021 har Arbetsförmedlingen arbetat för att uppnå bättre och mer enhetliga samverkansprocesser med landets alla kommuner. I samarbete med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Delegationen för unga och nyanlända till arbete (Dua) vidareutvecklade myndigheten under 2022 arbetet med lokala överenskommelser enligt en gemensam modell. I januari 2024 hade Arbetsförmedlingen ingått överenskommelser med 284 kommuner utifrån den nya modellen, och genom intervjuer med anställda på Arbetsförmedlingen framkommer skillnader mellan tiden innan den nya modellen och efter. Bland annat har samverkansmodellen underlättat arbetet med att ta fram och stärka rutiner och arbetsformer för samverkan. Modellen upplevs även ha gjort tydligare vilken roll respektive part har som ansvarar för vad, och vart man ska vända sig med vilka typer av frågor och information.

Arbetsförmedlingens genomgång av överenskommelserna visar att en klar majoritet av överenskommelserna uppfyller satta kriterier i enlighet med den gemensamma samverkansmodellen. Genomgången visade även att det kan finnas utvecklingsbehov för vissa områden, som exempelvis att arbetsgivarnas roll i samverkan kan behöva stärkas.

Under hösten följdes även målsättningarna i överenskommelserna upp. Det visade bland annat att man i dem allra flesta överenskommelser har utvecklat sin samverkan i linje med en eller flera av sina målsättningar. Målsättningar, ansvarsområden, roller, processer och rutiner upplevs som tydliga i merparten av överenskommelserna, men även att det finns utvecklingsområden. Några orsakerna till att man inte uppnått sina målsättningar bedömdes vara att man inte lyckats formulera gemensamma målsättningar, att för lite tid hade passerat sedan man tecknade sin överenskommelse, att läget på arbetsmarknaden varit utmanande och att man haft svårigheter med att hitta samverkansformer med de fristående aktörerna.¹²³

¹²² Arbetsförmedlingen (2023), *Fördjupad uppföljningsrapport 2*, Af-2023/0002 0013–7.

¹²³ Af-2024/0015 7718.

4 Arbetsförmedlingens uppdrag inom arbetslöshetsförsäkring, aktivitetsstöd, utvecklingsersättning och etableringsersättning

Kapitlet utgår ifrån Arbetsförmedlingens uppdrag att, inom ramen för sitt verksamhetsområde, upprätthålla arbetslöshetsförsäkringens funktion som omställningsförsäkring samt legitimiteten i de arbetsmarknadspolitiska ersättningssystemen.¹²⁴ Uppdraget omfattar arbetssökande som får sin ersättning i form av arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning. En väl fungerande kontroll av arbetssökande bidrar också till en hög sökaktivitet, vilket påverkar den arbetssökandes jobbchanser liksom matchningen på arbetsmarknaden.

4.1 Övergripande resultat

Myndighetens uppgift i instruktionen: Myndigheten ska, inom ramen för sitt verksamhetsområde, verka för att upprätthålla arbetslöshetsförsäkringens funktion som omställningsförsäkring samt legitimiteten i de arbetsmarknadspolitiska ersättningssystemen. Myndigheten ska i detta syfte särskilt kontrollera att de arbetssökande som får arbetslöshetsersättning eller andra arbetsmarknadspolitiska ersättningar aktivt vidtar relevanta åtgärder för att ta sig ur sin arbetslöshet.

Sammanfattande bedömning¹²⁵: Myndigheten har utfört uppgiften i enlighet med myndighetens förväntan. Arbetssökande har i ökad utsträckning vidtagit åtgärder för att ta sig ur sin arbetslöshet då sökaktiviteten bland de arbetssökande har ökat. Samtidigt ser myndigheten behov av att ytterligare utveckla metoden för att fånga upp och bedöma lämpligheten i sökta arbeten. Myndigheten bedömer att arbetet med att granska inkomna aktivitetsrapporter har utvecklats positivt under året. Exempelvis granskades närmare 100 procent av inkomna aktivitetsrapporter inom 14 dagar.

Vidtagna utvecklingsinsatser för att tydliggöra kraven på de arbetssökande, samt kontrollen av att de arbetssökande efterlever kraven, har resulterat i att arbetssökande i högre grad agerar rätt från början. Det har inneburit att det under 2023 inte funnits skäl att i lika hög utsträckning som tidigare skicka meddelanden till a-kassorna för arbetssökande med arbetslöshetsersättning eller till den enhet inom myndigheten som beslutar om sanktioner för deltagare i program som berättigar till ersättning.¹²⁶

¹²⁴ Utifrån 6 § förordning (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

¹²⁵ Läs mer om grund för myndighetens bedömning i appendix 11.2.1.

¹²⁶ För de med arbetslöshetsersättning är antalet underrättelser per 1 000 arbetssökande färre 2023 än 2021 och 2022. För deltagare i program har det skett en tydlig nedgång mellan 2021 och 2023, samtidigt som antalet är relativt oförändrat mellan 2022 och 2023.

4.2 Omfattningen av uppdraget

Arbetsförmedlingen ska kontrollera om arbets sökande som får eller begär arbetslöshetsersättning uppfyller villkoren som finns för att ha rätt till ersättningen.

Tabell 4.1 Andel som fick arbetslöshetsersättning (procent)¹²⁷

	Kvinnor okt 2020 – sep 2021	Kvinnor okt 2021 – sep 2022	Kvinnor okt 2022 – sep 2023	Män okt 2020 – sep 2021	Män okt 2021 – sep 2022	Män okt 2022 – sep 2023	Totalt okt 2020 – sep 2021	Totalt okt 2021 – sep 2022	Totalt okt 2022 – sep 2023
Öppet arbetslösa	48,0	41,4	39,7	53,1	48,0	47,6	50,8	44,8	43,8
Deltidsarbetslösa	43,5	41,0	39,9	41,7	38,2	37,1	42,8	40,0	38,9
Timanställda	51,0	47,6	45,4	49,9	45,4	43,4	50,5	46,7	44,6

Källa: IAF.

Andelen arbetslösa som fick arbetslöshetsersättning minskade under 2023 jämfört med föregående år. Minskningen ska ses som en återgång till de nivåer som var före pandemin.¹²⁸ Under pandemin var det ovanligt många av de nyinskrivna arbetslösa som tidigare hade haft en fast förankring på arbetsmarknaden och därigenom hade arbetat i en sådan utsträckning att de hade hunnit uppfylla ett arbetsvillkor¹²⁹.

Tabell 4.2 Arbets sökande som kan få arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, utvecklingsersättning respektive etableringsersättning (antal, årsmedelvärde)¹³⁰

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Arbetslöshetsersättning	80 039	57 380	54 816	85 431	59 115	58 339	165 470	116 495	113 155
Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning	90 569	81 882	73 814	96 193	80 704	72 112	186 761	162 586	145 926
Etableringsersättning i program	7 924	5 962	5 815	5 681	4 692	4 550	13 604	10 654	10 365
Ersättning totalt	178 531	145 224	134 445	187 305	144 512	135 001	365 836	289 735	269 446

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Kontrolluppdraget omfattar även de arbets sökande som får sin ersättning i form av aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning. Tabell 4.2 visar omfattningen av myndighetens totala kontrolluppdrag inom respektive ersättning varje månad. Det totala antalet arbets sökande som kan få ersättning sjönk 2023 jämfört med 2022. Detta då antalet inskrivna på Arbetsförmedlingen minskade.

¹²⁷ Arbetslöshetsersättningen betalas ut retroaktivt. Därför presenteras statistik för oktober föregående år – september. Statistiken över antalet ersättningstagare som ligger till grund för att beräkna andelarna kan för samma månad och år förändras i och med att en arbets sökande kan vänta med att ansöka om arbetslöshetsersättning i upp till nio månader. Vi har bedömt att för att ersättningsgraden ska anses vara rättvisande måste tre månader efter den redovisade arbetslösa tiden ha passerat för att tillräckligt många ska ha lämnat in sin ansökan om ersättning.

¹²⁸ Se exempelvis *Arbetsförmedlingens årsredovisning 2020*.

¹²⁹ Enligt 12 § lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

¹³⁰ Årsmedelvärdet beräknas utifrån hur många arbets sökande med respektive ersättning som omfattas av kravet att lämna in en aktivitetsrapport.

4.3 Upprätthålla arbetslöshetsförsäkringens funktion som omställningsförsäkring samt legitimiteten i de arbetsmarknadspolitiska ersättningssystemen

I Arbetsförmedlingens uppdrag ingår att granska aktivitetsrapporter, underrätta arbetslöshetskassorna när det kan antas att de arbetssökande inte följer regelverket samt att utreda och fatta beslut om sanktioner för programdeltagare.

Tabell 4.3 Andel aktivitetsrapporter granskade inom 14 dagar (procent)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Alla	84,2	99,3	99,7	84,9	99,4	99,7	84,6	99,4	99,7
Arbetslöshetsersättning	84,6	99,5	99,8	85,5	99,6	99,8	85,0	99,6	99,8
Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning	84,7	99,3	99,7	85,1	99,3	99,6	84,9	99,3	99,6
Etableringsersättning i etableringsprogrammet	82,2	98,8	99,4	82,3	98,8	99,4	82,2	98,8	99,4

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Arbetsförmedlingen ska skyndsamt granska inkomna aktivitetsrapporter.¹³¹ Det gjordes i stor utsträckning och andelen ökade också något under 2023, se tabell 4.3. Ökningen förklaras främst av att det genomsnittliga antalet sökta arbeten steg hos de arbetssökande. Genom ökad transparens av vilka förväntningar som ställs på i form av tydligare krav på antal sökta jobb har det blivit enklare för arbetssökande att göra rätt. Då fler arbetssökande är aktiva i sitt arbetssökande och därigenom lever upp till förväntningarna kan fler aktivitetsrapporter granskas automatiskt.

Skillnaden mellan kvinnor och män i andelen av aktivitetsrapporter som granskas inom 14 dagar är numera marginell. Det är väntat och beror på den slumpmässiga och enhetliga fördelning av ärenden som i sin tur följer av den organisatoriska koncentrationen av kontrollfunktionen.

Tabell 4.4 Granskade aktivitetsrapporter¹³²

	2021	2022	2023
Andel (%) – automatiskt granskade	41,4	50,9	56,1
Medelvärde månad – automatiskt granskade aktivitetsrapporter	141 337	135 545	147 038
Medelvärde månad – manuellt granskade aktivitetsrapporter	199 857	129 601	114 905
Medelvärde månad – totalt antal aktivitetsrapporter	341 771	266 239	262 141

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Andelen automatiskt granskade aktivitetsrapporter fortsatte att öka. Det totala antalet granskade aktivitetsrapporter minskade till följd av färre arbetssökande.

¹³¹ Enligt 6 a § förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

¹³² Antalet manuellt granskade aktivitetsrapporter som lämnats in 2021 och 2022 har ökat från vad som redovisades i Arbetsförmedlingens årsredovisning 2022. Det beror på att dessa aktivitetsrapporter inte hade hunnit granskas när statistiken togs fram för årsredovisningen 2022 utan har granskats under 2023.

Tabell 4.5 Upprätthålla arbetslöshetsförsäkringens funktion som en omställningsförsäkring¹³³

Handläggning av kontroll och sanktionsärenden	2021	2022	2023
Nedlagd tid i förhållande till total disponibel arbetstid (procent)	4,7	3,5	2,4
Förvaltningskostnad (miljoner kronor)	417	314	220
Volym (miljoner) ¹³⁴	3,6	2,7	2,7
Styckkostnad (kr/styck)	116	116	82

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager och Tajma.

Arbetsförmedlingen genomförde kontrollen med en lägre andel av personalresurserna och till en lägre kostnad 2023 jämfört med tidigare år, se tabell 4.5. Det är en konsekvens av att antalet arbetslösa minskade. Men även av effektivisering av de ärenden som ingår i volymmåttet.

Att fler ärenden kan hanteras automatiskt innebär att handläggarna har kunnat använda mer av sin tid på andra uppdrag inom myndigheten. Den automatiska och riskbaserade granskningen bidrar till att en hög andel av aktivitetsrapporterna granskas skyndsamt då en automatiskt granskad rapport granskas i direkt anslutning till att den lämnas in. Effektiviseringen som följt av detta har frigjort årsarbetskrafter, som har kunnat fokusera kontrollarbetet på aktivitetsrapporter där det finns hög risk att Arbetsförmedlingen behöver agera på innehållet i rapporten antingen genom ett meddelande eller genom att återkoppla informationen till en arbetsförmedlare. Effektiviseringen av själva granskningen av aktivitetsrapporter som automatiseringen inneburit motsvarar 47,5 miljoner kronor jämfört med ingen automatisering alls. Jämfört med 2022 års automatiseringsgrad handlar det om en effektivisering på 4,4 miljoner kronor.

4.4 Sökaktivitet

De senaste årens positiva utveckling av antalet genomsnittligt sökta arbeten fortsatte både för arbetssökande som står längre ifrån arbetsmarknaden, se tabell 4.6 och för arbetssökande generellt, se tabell 4.7.

¹³³ Det är nytt för årsredovisningen 2023 att volym och styckkostnad beräknas för ärendet säkerställa arbetslöshetsförsäkring. Tillgängliga personalresurser och förvaltningskostnad redovisades i tabell 9.2 i årsredovisningen. Tillgängliga personalresurser och förvaltningskostnad skiljer sig dock jämfört med förra året. Förändringar har gjorts i ärendestrukturen jämfört med årsredovisningen 2022 för att anpassa redovisning mot intentionerna i 3 kap. 1§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Mot bakgrund av den stora variationen i användning av Tajma mellan olika verksamhetsområden och avdelningar redovisas viktade värden för myndighetens tidredovisning. Viktade värden bedöms ge den mest rättvisande bilden av hur myndigheten fördelar sin tid mellan olika aktiviteter, men är behäftade med osäkerhet. Under 2023 har även en riktad insats gjorts för att få upp svarsfrekvensen, vilket medför att förändringar mellan åren ska tolkas med försiktighet. Se appendix 11.3.3 för mer information.

¹³⁴ Här ingår handlagda ärenden inom området kontroll av arbetssökande såsom exempelvis aktivitetsrapporter som sorterats ut för manuell granskning, avvikelserapporter från leverantörer, ärenden avseende att den arbetssökande missat besök/kontakt, ärenden som initierats av signaler från arbetsförmedlare och läkarintyg.

Tabell 4.6 Sökta jobb* för arbetslösa som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa (genomsnittligt antal per månad)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Sökta jobb - arbetslösa som är eller riskerar långa tider utan arbete	5,9	6,6	7,0	6,5	7,2	7,6	6,2	6,9	7,3

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. *Inkluderar antalet sökta annonserat jobb, sökt platsanvisning, sökt platsförslag och lämnade instresseanmälan.

Myndigheten hade som internt mål att fortsatt öka sökaktiviteten för arbetslösa som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa. Målsättningen uppnåddes, se tabell 4.6. Genomsnittligt antal sökta arbeten var något lägre för kvinnor än för män.

Tabell 4.7 Sökta jobb* upp (genomsnittligt antal per månad)¹³⁵

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Sökta jobb – arbetslöshetsersättning	6,7	7,1	7,3	7,0	7,6	7,8	6,8	7,3	7,6
Sökta jobb– aktivitetsstöd och utvecklingsersättning	5,5	6,4	6,9	6,1	6,9	7,4	5,8	6,7	7,1

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager. *Inkluderar antalet sökta annonserat jobb, sökt platsanvisning, sökt platsförslag och lämnade instresseanmälan.

Det vidareutvecklade arbetet med kontrollfunktionen bedöms ha haft en handlingskorrigerande effekt, vilket bidragit till ökningen av antalet sökta arbeten. Att arbetssökande blir mer aktiva i sitt arbetssökande bidrar också till en förbättrad matchning.

Ökningen av sökta arbeten förklaras bland annat av att allt fler arbetssökande har ett sökintervall¹³⁶ i sin handlingsplan. I slutet av 2022 började myndigheten införa sökintervall i handlingsplanerna för programdeltagare. Införandet skedde i tre steg, varav det sista genomfördes i december 2023. I februari blev det obligatoriskt att ange ett sökintervall vid upprättade eller förnyade handlingsplaner för programdeltagare, vilket förklarar en stor del av uppgången för denna grupp.¹³⁷ Förändringen förtydligade vilka förväntningar som ställs på de arbetssökande och för vissa kan det krävas ökad geografisk och yrkesmässig rörlighet för att nå de förväntningarna. Det gjorde det även enklare för arbetsförmedlare och leverantörer att ge tydlig information och hjälpa programdeltagare att vara aktiva med att söka jobb och göra rätt.

Myndigheten förstärkte också kontrollen ytterligare av att arbetssökande med ersättning aktivt söker lämpliga arbeten, se bland annat avsnitt 4.6 om upphandlade leverantörers avvikelserapportering. Det ledde i sin tur till att lågaktiva

¹³⁵ Tabellen är inte helt jämförbar med den som redovisades i årsredovisningen 2022. Anledningen är en definitionsändring som innebär att även sökt platsanvisningar och sökt platsförslag ingår i måttet i årets redovisning.

¹³⁶ Hur många arbeten det är lämpligt för individen att söka per månad för att ha en god sökaktivitet.

¹³⁷ Arbetsförmedlingen (2022) *Nu införs sökintervall i handlingsplanen för programdeltagare*, <https://arbetsformedlingen.se/for-leverantorer/nyheter-for-leverantorer/nyheter-for-leverantorer/2022-12-14-nu-infors-sokintervall-i-handlingsplanen-for-programdeltagare> [hämtad 2024-01-19].

arbetssökande förändrade sitt sökbeteende och blev mer aktiva i sitt arbetssökande.¹³⁸

Inspektionen för Arbetslöshetsförsäringen (IAF) riktade allvarlig kritik mot Arbetsförmedlingen avseende kontrollen av lämpligt arbete och geografiskt sökområde.¹³⁹ Arbetsförmedlingen instämmer i att myndigheten behöver bli bättre på att följa upp de arbetssökande genom att vid fortsatt arbetslöshet ytterligare precisera och öka kraven på lämpligt arbete inklusive det geografiska och yrkesmässiga sökområdet. Myndigheten har därför påbörjat en utveckling av den automatiska och riskbaserade granskningen av aktivitetsrapporter i syfte att sortera ut aktivitetsrapporter där det föreligger en risk att de arbetssökande inte har sökt lämpliga arbeten. I detta arbete ingår även att ytterligare utveckla myndighetens metod för att fånga upp och bedöma lämpligheten i sökta arbeten.¹⁴⁰

4.5 Arbetsförmedlingens arbete med att meddela berörd arbetslöshetskassa

Arbetsförmedlingen ska underrätta aktuella arbetslöshetskassan om det kan antas att den som får eller begär arbetslöshetsersättning inte uppfyller villkoren. För deltagare i arbetsmarknadspolitiska program är det Arbetsförmedlingen som har till uppgift att besluta om eventuella sanktioner, det vill säga varningar eller avstängningar från rätten till ersättning.

Tabell 4.8 Skickade meddelanden till arbetslöshetskassorna (antal totalt och fördelat på de tre vanligaste orsakerna samt antal meddelanden per 1 000 arbetssökande med arbetslöshetsersättning)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Totalt antal skickade meddelanden	513 352	379 393	335 684	567 363	412 404	384 606	1 080 715	791 797	720 290
Inte lämnat in sin aktivitetsrapport i tid	239 480	194 488	166 881	299 567	233 494	204 721	539 047	427 982	371 602
Söker inte arbete aktivt	97 176	54 076	49 055	91 819	51 117	50 431	188 995	105 193	99 486
Inte besökt/ kontaktat enligt överenskommelse	56 608	38 432	40 052	76 827	50 019	54 920	133 435	88 451	94 972
Antal skickade meddelanden (per 1 000 arbetssökande)	350	349	315	362	369	341	356	359	329

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Arbetsförmedlingen skickade något färre meddelanden till arbetslöshetskassorna per 1 000 arbetssökande under 2023 jämfört med 2022, se tabell 4.8. Myndighetens arbete med att skärpa kontrollen bedöms leda till att arbetssökande med ersättning

¹³⁸ Arbetsförmedlingen (2023), *Rätt från början Åtterrapporering av uppdrag 3.1 i regleringsbrevet för 2023*, Af-2023/0027 9500.

¹³⁹ Inspektionen för arbetslöshetsförsäringen (2023), *Hur arbetar Arbetsförmedlingen med geografiskt och yrkesmässigt sökområde? – Vidgar de arbetssökande sitt sökområde?* IAF 2023:2.

¹⁴⁰ Arbetsförmedlingen (2023), *Arbetsförmedlingens yttrande med anledning av Inspektionen för arbetslöshetsförsäringens rapport 2023:2*, Af-2023/0055 6533.

söker fler jobb. Antal meddelanden orsakade av att arbetssökande inte söker arbete har minskat under 2023.

Tabell 4.9 Skickade meddelanden för programdeltagare (antal totalt och fördelat på de fyra vanligaste orsakerna samt antal meddelanden per 1 000 arbetssökande)

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Totalt antal skickade meddelanden för programdeltagare	242 326	180 690	165 122	351 128	254 228	241 936	593 454	434 918	407 058
Ej deltagit i insats inom programmet	68 133	53 194	57 978	124 219	92 823	103 876	192 352	146 017	161 854
Inte lämnat in sin aktivitetsrapport i tid	85 154	72 099	66 368	128 391	101 952	92 206	213 545	174 051	158 574
Söker inte arbete aktivt	66 188	40 967	25 793	63 981	38 834	24 949	130 169	79 801	50 742
Inte besökt/ kontaktat enligt överenskommelse	20 559	11 416	11 059	31 234	16 349	15 527	51 793	27 765	26 586
Antal skickade meddelanden för programdeltagare (per 1 000)	171	145	138	236	206	204	204	175	171

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Antal skickade meddelanden för arbetssökande inom arbetsmarknadspolitiska program per 1 000 programdeltagare var på samma nivå som 2022, se tabell 4.9.

IAF påtalade brister i Arbetsförmedlingens hantering av ärenden som har lett till bristande överensstämmelse mellan myndighetens och någon av a-kassornas uppgifter och som har lett till felaktig utbetalning av ersättning.¹⁴¹ Arbetsförmedlingens vidtog åtgärder i form av tydligare instruktioner både på intranätet och webben.¹⁴²

IAF konstaterade i en granskningsrapport om likabehandling i kontrollarbetet att det är centralt för arbetslöshetsförsäkringens legitimitet att kontrollen genomförs likvärdigt oavsett den arbetssökandes kön eller härkomst. Granskningen visade att såväl arbetsförmedlars som kontrollhandläggares hantering av olika situationer och ärenden sker i linje med principerna om likabehandling.¹⁴³

¹⁴¹ Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2023), *Anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen?* IAF 2023:4.

¹⁴² Arbetsförmedlingen (2023), *Arbetsförmedlingens yttrande med anledning av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens rapport 2023:4 Anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen?*, Af-2020/0013 3532.

¹⁴³ Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2023), *Likabehandling i kontrollfunktionen*, IAF 2023:10.

Tabell 4.10 Åtgärder för programdeltagare¹⁴⁴

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Totalt antal åtgärder	127 137	103 689	94 719	174 595	136 276	126 325	301 732	239 965	221 044
– Varav antal formella varningar	44 249	26 019	23 892	52 823	29 397	28 476	97 072	55 416	52 368
– Varav antal avstängningar	82 888	77 670	70 827	12 1772	106 879	97 849	204 660	184 549	168 676

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Antalet beslut om åtgärder minskade under 2023, se tabell 4.10. Precis som tidigare år fattade myndigheten fler beslut om åtgärder för män än för kvinnor och en större andel av åtgärder riktade mot män utgjordes av avstängningar. Som tabell 4.9 visar var det fler män än kvinnor som inte lämnade in sin aktivitetsrapport i tid. Det leder till att männen snabbare går från varning till avstängning i sanktionstrappan¹⁴⁵.

Andelen arbetssökande som lämnade in sin aktivitetsrapport i tid ökade jämfört med 2022 oavsett ersättningsform.¹⁴⁶ Justitieombudsmannen (JO) riktade kritik mot Arbetsförmedlingens tidigare rutin att förlänga tiden för att lämna in aktivitetsrapporter vid driftstörningar på myndighetens webbplats som omöjliggjort digital inlämning av rapporten. Då rutinen saknar författningsstöd strider det mot legalitetsprincipen konstaterar JO.¹⁴⁷ Utifrån detta avser Arbetsförmedlingen att göra en hemställan om en regeländring som gör det möjligt att förlänga inlämningsfristen vid driftstörningar.

4.6 Arbetsförmedlingens arbete med upphandlade leverantörers avvikelserapportering

Alla arbetssökande ska behandlas lika, oavsett vilken tjänst de deltar i eller vilken leverantör de har kontakt med. För att Arbetsförmedlingen ska kunna kontrollera att arbetssökande uppfyller villkoren för sin ersättning måste upphandlade leverantörer rapportera händelser som kan påverka deltagarens rätt till ersättning genom en avvikelserapport.

Under perioden 2021–2023 genomförde Arbetsförmedlingen flera åtgärder för att utveckla avvikelserapporteringen från leverantörer som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen.¹⁴⁸ För att

¹⁴⁴ Statistiken skiljer sig något från motsvarande redovisning i årsredovisningen 2022 på grund av ett felaktigt datauttag i samband med årsredovisningen för 2022 som påverkade fördelningen mellan män och kvinnor. Detta är korrigerat i årets redovisning. Även totalantalet skiljer sig från motsvarande redovisning i årsredovisningen 2022, här är det på grund av retroaktiva förändringar i dataunderlaget.

¹⁴⁵ Sanktionssystemet är utformat så att sanktionen skärps om det på nytt inträffar en händelse som omfattas av samma paragraf vilket brukar beskrivas som en sanktionstrappa. Syftet med detta är att den arbetssökande ska ges möjlighet att ändra sitt handlings sätt så det stämmer överens med villkoren för att få ersättning.

¹⁴⁶ I årsredovisningen 2022 redovisades exakta uppgifter i tabell 4.4. Då uppgiften i större utsträckning visar på den arbetssökandes prestation än myndighetens prestation har myndigheten valt att ta bort denna tabell.

¹⁴⁷ Riksdagens ombudsmän (2023), *Arbetsförmedlingen får allvarlig kritik för bristande tillgänglighet och service samt för att ha agerat i strid med legalitetsprincipen*, dnr 7766-2022.

¹⁴⁸ Arbetsförmedlingen (2023), *Utveckling av styrningen och kontrollen av leverantörers avvikelserapportering – slutrapportering*, Af-2020/0069 5320 samt Arbetsförmedlingen (2023), *Förstärkt*

säkerställa en väl fungerande kontroll av arbetssökande i det reformerade systemet utvecklade myndigheten stödet, styrningen och kontrollen av leverantörers avvikelserapportering. Som resultat av arbetet förbättrades bland annat informationen till arbetssökande och till de upphandlade leverantörerna och former för kontroll och sanktioner för leverantörer utvecklades.¹⁴⁹

Tabell 4.11 Avvikelse rapporter (antal per 100 deltagare, per månad)¹⁵⁰

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Antal per 100 deltagare (per månad)	41,6	61,9	77,6	39,1	52,8	67,7	40,3	57,1	72,3

Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

Myndigheten bedömer att de tydliggjorda kraven och förväntningarna på leverantörerna förklarar en stor del av ökningen av antalet avvikelserapporter från leverantörerna per 100 deltagare, oavsett kön, se tabell 4.11.

IAF konstaterade i en rapport från oktober 2023 att Arbetsförmedlingen hanterar avvikelserapporterna på ett likvärdigt sätt och att myndigheten i stor utsträckning gör korrekta bedömningar av när underrättelse ska skickas. IAF bedömde även att innehållet i avvikelserapporterna till stor del stämmer överens med Arbetsförmedlingens krav.¹⁵¹

och systematiserad kontroll av avvikelserapporteringen, <https://arbetsformedlingen.se/for-leverantorer/nyheter-for-leverantorer/nyheter-for-leverantorer/2023-06-14-forstarkt-och-systematiserad-kontroll-av-avvikelse-rapporteringen> [hämtad 2024-01-22].

¹⁴⁹ Arbetsförmedlingen (2023), *Uppdrag till Arbetsförmedlingen med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet*, Af-2023/0052 1009.

¹⁵⁰ Statistiken är inte jämförbar med det som redovisades i årsredovisningen 2022. I årsredovisningen 2023 ingår samtliga tjänster som arbetsförmedlingen har upphandlat av leverantörer där det i avtalet framgår att leverantören är skyldig att skicka avvikelserapporter till Arbetsförmedlingen.

¹⁵¹ Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2023), *Arbetsförmedlingens hantering av avvikelserapporter vid enheterna Granskning och kontroll*, IAF 2023:13.

5 Arbetsförmedlingens arbete mot felaktiga utbetalningar

I kapitlet redovisas Arbetsförmedlingens arbete mot felaktiga utbetalningar inklusive det myndighetsgemensamma arbetet som myndigheten deltagit i mot den grova och organiserade brottsligheten.

5.1 Övergripande resultat

Mål i regleringsbrev: Arbetsförmedlingen ska bidra till det övergripande målet att utbetalningarna från välfärdssystemen ska vara korrekta, andelen felaktiga utbetalningar ska minska och fel ska motverkas. Andelen felaktiga utbetalningar från de ersättningar som Arbetsförmedlingen hanterar ska därför minska.

Sammanfattande bedömning¹⁵²: Målet har uppnåtts och är i enlighet med myndighetens förväntan. I takt med ett mer utvecklat kontrollarbete och en ökad myndighetssamverkan ökar komplexiteten och omfattningen i varje ärende. Det har lett till färre antal utredda ärenden men med högre återkravsbelopp per ärende.

Under de senaste åren har Arbetsförmedlingen arbetat intensivt för att stärka kontrollarbetet och arbetet mot felaktiga utbetalningar. Genomförda åtgärder under 2023 tillsammans med tidigare års åtgärder har förbättrat myndighetens kontrollarbete och arbete mot felaktiga utbetalningar. Fortsatt automatisering och organisatorisk koncentring av vissa uppgifter, till exempel arbetet mot arbetslivskriminalitet, har skapat bättre förutsättningar för en enhetlig och mer rättssäker kontroll och handläggning. Under 2023 var Arbetsförmedlingens möjligheter att förhindra felaktiga utbetalningar större i och med de förordningsförändringar¹⁵³ som trädde i kraft den 1 december 2022. Förändringarna innebar utökade möjligheter till kontroll av arbetsgivare och leverantörer.

¹⁵² Läs mer om grund för myndighetens bedömning i appendix 11.2.1.

¹⁵³ Förordning (2000:628), förordning (2002:623), förordning (2013:1157), förordning (2017:462), förordning (2018:42), förordning (2018:43).

Tabell 5.1 Beslutade återkrav (antal och belopp i tusental kronor)

	Antal 2021	Återkrav 2021	Antal 2022	Återkrav 2022	Antal 2023	Återkrav 2023
Aktivitetsresa	2	15	0	0	0	0
Bidrag för personligt biträde	142	2 149	78	1 715	65	1 191
Bidrag till hjälpmedel på arbetsplatsen	0	0	1	18	0	0
Bidrag till uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet	17	791	35	1 607	35	1 491
Etableringssamtalsresa	1	1	0	0	0	0
Extratjänst	427	7 291	728	14 904	153	6 178
Förstärkt särskilt anställningsstöd	0	0	4	1 027	1	44
Instegsjobb	19	1 375	17	1 412	6	476
Intensiv praktik	0	0	1	3	1	1
Introduktionsjobb	277	10 906	435	21 223	380	16 274
Lönebidrag*	4	372	17	2 314	7	1 815
Lönebidrag för anställning	1 330	23 309	1 358	26 324	755	21 200
Lönebidrag för trygghet i anställning	889	12 772	934	23 899	467	10 742
Lönebidrag för utveckling i anställning	847	10 019	983	14 442	354	9 503
Merkostnadsersättning	193	756	140	599	124	450
Moderna beredskapsjobb	2	6	6	35	1	8
Nystartsjobb	1 166	32 440	1 640	40 922	1 709	49 042
Programresa	675	1 479	1 349	3 085	552	833
Projektstöd	2	5	2	93	0	0
Respenning	12	32	2	5	1	1
Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	46	568	43	330	54	459
Statsbidrag för särskilda främjande- och utvecklingsinsatser	2	6 560	10	2 030	15	3 038
Stöd till personligt biträde	12	294	8	391	1	15
Särskilt anställningsstöd	9	1 489	12	1 963	6	1 061
Trygghetsanställning	6	1 356	6	1 229	0	0
Utvecklingsanställning	2	62	5	785	0	0
Yrkesintroduktion	8	18	12	125	13	78
Totalt	6 090	114 066	7 826	160 480	4 700	123 900

Källa: Arbetsförmedlingen, ABS. * Beslut till och med 2017-06-30.

Sammantaget minskade beslutade återkrav sett till antal och belopp, se tabell 5.1. Detta beror i stor utsträckning på att det genomfördes fler utredningar 2022 än 2023. Orsaken till det är att många av de utredningar som genomfördes 2022 inte krävde lika stor resursåtgång som de utredningar som genomfördes 2023, vilket gjorde att fler utredningar kunde genomföras. Utredningarna under 2023 genererade högre återkravsbelopp per utrett ärende under 2023 jämfört 2022 vilket ligger i linje med myndighetens ambition att utveckla utredningsarbetet för att hantera mer komplexa ärende och därmed hitta de större felaktiga utbetalningarna och återkraven.¹⁵⁴ De tre största orsakerna beloppsmässigt till återkraven under 2023 är att arbetstagare fått felaktig lön av arbetsgivaren, att arbetsgivare saknar de försäkringar som krävs för att

¹⁵⁴ Beräknas ur tabell 5.1 genom att dividera belopp för återkrav genom antal återkrav.

få stöd samt att de underlag som Arbetsförmedlingen begärt vid kontroll inte har kommit in vilket innebär att stödmottagaren inte styrkt sin rätt till stöd.

Tabell 5.2 Upptäckta felaktiga utbetalningar¹⁵⁵ (antal och belopp i tusental kronor)

	Antal 2021	Belopp 2021	Antal 2022	Belopp 2022	Antal 2023	Belopp 2023
Aktivitetsresa	2	15	0	0	0	0
Bidrag för personligt biträde	142	2 149	83	2 886	73	2 591
Bidrag till hjälpmedel på arbetsplatsen	0	0	3	243	0	0
Bidrag till uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet	17	791	36	1 667	58	2 398
Etableringssamtalsresa	1	1	0	0	0	0
Extratjänst	427	7 291	742	17 726	168	8 122
Förstärkt särskilt anställningsstöd	0	0	5	1 204	3	263
Instegsjobb	19	1 375	18	1 515	6	476
Intensiv praktik	0	0	1	3	1	1
Introduktionsjobb	277	10 906	464	26 306	396	18 064
Lönebidrag*	4	372	17	2 314	7	1 815
Lönebidrag för anställning	1 348	23 310	1 391	27 133	791	25 100
Lönebidrag för trygghet i anställning	889	12 772	953	30 105	491	16 078
Lönebidrag för utveckling i anställning	847	10 019	997	15 504	361	10 410
Merkostnadsersättning	193	756	147	603	127	492
Moderna beredskapsjobb	2	6	6	35	1	8
Nystartsjobb	1 166	32 440	1 701	42 156	1 758	52 977
Programresa	675	1 479	1 392	3 093	558	903
Projektstöd	2	5	2	93	0	0
Respenning	12	32	2	5	1	1
Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	46	568	44	331	54	459
Statsbidrag för särskilda främjande- och utvecklingsinsatser	2	6 560	10	2 030	15	3 038
Stöd till personligt biträde	12	294	8	391	1	15
Särskilt anställningsstöd	9	1 489	13	2 199	8	1 176
Trygghetsanställning	6	1 356	6	1 229	0	0
Utvecklingsanställning	2	62	5	785	0	0
Yrkesintroduktion	8	18	12	125	13	78
Totalt	6 090	114 066	8 058	179 681	4 891	144 465

Källa: Arbetsförmedlingen, ABS. * Beslut till och med 2017-06-30.

Under 2023 upptäckte Arbetsförmedlingen färre felaktiga utbetalningar jämfört med tidigare år, se tabell 5.2 Även beloppsmässigt minskade de upptäckta felaktiga utbetalningarna vilket framför allt beror på att det genomfördes färre utredningar 2023 än 2022.

¹⁵⁵ Siffrorna som redovisas för 2021 avser endast återkrav då uppgifter om upptäckta felaktiga utbetalningar saknas för dessa år. För 2022 och 2023 ingår, förutom återkrav, även beslut som har fattats felaktigt av Arbetsförmedlingen och som är gynnande för stödmottagaren samt ärenden där Arbetsförmedlingen beslutat att efterge skulden på grund av särskilda skäl.

Tabell 5.3 Totalt utbetalat belopp och upptäckta felaktiga utbetalningar¹⁵⁶ (andel i procent och belopp i tusental kronor)

	Utbetalat 2021	Felaktiga 2021	Andel 2021	Utbetalat 2022	Felaktiga 2022	Andel 2022	Utbetalat 2023	Felaktiga 2023	Andel 2023
Anställningsstöd ¹⁴⁶	4 910 553	21 068	0,43%	2 951 825	48 985	1,66%	1 787 255	28 109	1,57%
Bidrag till hjälpmedel på arbetsplatsen	54 657	0	0,00%	59 600	243	0,41%	63 917	0	0,00%
Bidrag till personligt biträde	325 162	2 443	0,75%	271 147	3 277	1,21%	246 633	2 606	1,06%
Bidrag till uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet	16 573	791	4,77%	9 926	1 666	16,78%	11 403	2 398	21,03%
Intensivpraktik	185	0	0,00%	2 281	3	0,13%	1 944	1	0,03%
Lönebidrag	11 684 753	48 459	0,41%	11 500 643	77 402	0,67%	11 172 443	53 862	0,48%
Merkostnadsersättning	317 136	756	0,24%	264 406	603	0,23%	285 627	492	0,17%
Nystartsjobb	3 399 038	32 440	0,95%	3 991 375	42 156	1,06%	4 746 188	52 977	1,12%
Programresa	99 910	1 494	1,50%	72 232	3 093	4,28%	72 469	903	1,25%
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	43 534	5	0,01%	22 716	93	0,41%	42 570	0	0,00%
Respenning	1 312	32	2,44%	1 682	5	0,30%	2 059	1	0,03%
Statsbidrag för särskilda främjande- och utvecklingsinsatser	25 684	6 560	25,54%	39 586	2 030	5,13%	44 725	3 038	6,79%
Yrkesintroduktion	22 722	18	0,08%	28 086	125	0,45%	32 134	78	0,24%
Totalt	20 901 219	114 066	0,55%	19 215 504	179 681	0,94%	18 509 366	144 465	0,78%

Källa: Arbetsförmedlingen, ABS och Åtgärdssystemet.

De upptäckta felaktiga utbetalningarna utgjorde en liten andel av totalt utbetalt belopp, även om det fanns skillnader mellan olika typerna av ersättning, se tabell 5.3. Att den totala andelen upptäckta felaktiga utbetalningar minskade jämfört med 2022 kan förklaras av att det gjorts färre antal utredningar 2023.

Andelen upptäckta felaktiga utbetalningar för nystartsjobb och lönebidrag understeg de uppskattade felaktiga utbetalningar i myndighetens senaste omfattningsstudie. De felaktiga utbetalningarna under 2021 uppskattades då till cirka 7,8 procent för nystartsjobb och cirka 9,5 procent för lönebidragen.¹⁵⁷ Den största orsaken till skillnaden är att utbetalat belopp avser samtliga utbetalningar som skett, men alla dessa utbetalningar har inte utretts. I omfattningsstudien räknades alla utbetalade månader under 2021 på beslutet som felaktiga om något fel påträffades. Så är inte alltid fallet vid fel påträffat vid kontrollutredning då återkrav kan göras på del av beslut.

¹⁵⁶ Siffrorna som redovisas för 2021 avser endast återkrav då uppgifter om upptäckta felaktiga utbetalningar saknas för dessa år. För 2022 och 2023 ingår, förutom återkrav, även beslut som har fattats felaktigt av Arbetsförmedlingen och som är gynnande för stödmottagaren samt ärenden där Arbetsförmedlingen beslutat att efterge skulden på grund av särskilda skäl.

¹⁵⁷ Arbetsförmedlingen (2023), *Omfattningsstudie av felaktiga utbetalningar*, Af-2022/0057 6047.

Tabell 5.4 Återbetalda medel¹⁵⁸ (antal och belopp i tusental kronor)

	Antal 2021	Belopp 2021	Antal 2022	Belopp 2022	Antal 2023	Belopp 2023
Anställningsstöd¹⁵⁹	1 214	5 553	1 911	11 857	1 796	10 453
Bidrag till hjälpmedel på arbetsplatsen	13	301	11	61	23	210
Bidrag till personligt biträde	67	438	119	986	155	1 181
Bidrag till uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet	389	845	311	833	371	795
Lönebidrag	3 039	20 543	4 663	35 785	4 006	31 826
Merkostnadsersättning	24	107	202	847	166	578
Nystartsjobb	2 572	14 043	2 950	20 857	2 982	23 133
Programresa	794	1 577	1 993	1 417	2 130	1 222
Respenning	5	6	16	24	13	6
Statsbidrag för särskilda främjande- och utvecklingsinsatser	13	6 560	10	2 030	15	3 038
Yrkesintroduktion	7	16	7	67	12	32
Summa	8 137	49 989	12 193	74 764	11 669	72 473

Källa: Arbetsförmedlingen, Raindance och Åtgärdssystemet.

De återbetalda medlen minskade något jämfört med 2022, se tabell 5.4. För 2021 finns inte statistik på avräkningar per stöd vilket innebär att de inte ingår i tabell 5.4. Avräkningarna för 2021 uppgick till 13,9 miljoner kronor och avsåg 2 218 avräkningar vilket innebär att återbetalda medel för 2021 är 63,8 miljoner kronor.

¹⁵⁸ Här ingår även avräkningar som gjorts mot kommande utbetalningar av stöd.

¹⁵⁹ Här ingår extratjänst och introduktionsjobb.

Tabell 5.5 Återbetalda medel¹⁶⁰ och upptäckta felaktiga utbetalningar¹⁶¹ (andel i procent och belopp i tusental kronor)

	Återbet. 2021	Felaktiga 2021	Andel 2021	Återbet. 2022	Felaktiga 2022	Andel 2022	Återbet. 2023	Felaktiga 2023	Andel 2023
Anställningsstöd ¹⁶²	5 553	21 068	26,36%	11 857	48 985	24,21%	10 453	28 109	37,19%
Bidrag till hjälpmedel på arbetsplatsen	301	0	0,00%	61	243	25,10%	210	0	0,00%
Bidrag till personligt biträde	438	2 443	17,93%	986	3 277	30,09%	1 181	2 606	45,30%
Bidrag till uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet	845	791	106,83%	833	1 666	50,00%	795	2 398	33,13%
Intensivpraktik	0	0	0,00%	0	3	0,00%	0	1	0,00%
Lönebidrag	20 543	48 459	42,39%	35 785	77 402	46,23%	31 826	53 862	59,09%
Merkostnadsersättning	107	756	14,15%	847	603	140,46%	578	492	117,42%
Nystartsjobb	14 043	32 440	43,29%	20 857	42 156	49,48%	23 133	52 977	43,67%
Programresa	1 577	1 494	105,56%	1 417	3 093	45,81%	1 222	903	135,35%
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	0	5	0,00%	0	93	0,00%	0	0	0,00%
Respenning	6	32	18,75%	24	5	480,00%	6	1	0,00%
Statsbidrag för särskilda främjande- och utvecklingsinsatser	6 560	6 560	100,00%	2 030	2 030	100,00%	3 038	3 038	100,00%
Yrkesintroduktion	16	18	88,89%	67	125	53,60%	32	78	41,03%
Totalt	49 989	114 066	43,82%	74 764	179 681	41,61%	72 473	144 465	50,17%

Källa: Arbetsförmedlingen, ABS, Raintance, Åtgärdssystemet. Anm. I vissa fall ser återbetalat belopp ut vara större än vad som beslutats. Det kan bero på att beslut om återkrav fattades i slutet av ett år och att fakturan betalades under nästkommande år.

Andelen återbetalda medel 2023 var högre än 2022, se tabell 5.5. Ökningen förklaras av att de upptäckta felen minskat.

5.2 Polisanmälningar

Arbetsförmedlingen gjorde 132 polisanmälningar om ett sammanlagt anmält belopp på drygt 33 miljoner kronor, vilket var färre anmälningar men ett högre anmält belopp jämfört med 2022. Fler anmälningar riktades mot arbetssökande (76) än mot arbetsgivare eller anordnare (56). Samtidigt var snittbeloppet högre per anmälan i de anmälningar som riktades mot arbetsgivare eller anordnare (2023: 564 000 kronor, 2022: 288 850 kronor) än för de anmälningar som riktades mot arbetssökande (2023: 21 000 kronor). Nästan alla anmälningar avser misstänkta bidragsbrott.¹⁶³

¹⁶⁰ Här ingår även avräkningar som gjorts mot kommande utbetalningar av stöd.

¹⁶¹ Siffrorna som redovisas för 2021 avser endast återkrav då uppgifter om upptäckta felaktiga utbetalningar saknas för dessa år. För 2022 och 2023 ingår, förutom återkrav, även beslut som har fattats felaktigt av Arbetsförmedlingen och som är gynnsamma för stödmottagaren samt ärenden där Arbetsförmedlingen beslutat att efterge skulden på grund av särskilda skäl.

¹⁶² Här ingår extratjänst och introduktionsjobb.

¹⁶³ Sedan 1 januari 2020 räknas brott med arbetsgivarstöd som bidragsbrott enligt bidragsbrottslagen. Brott begångna innan dess räknas som bedrägerier.

5.3 Kontrollarbete genom extern samverkan

Arbetsförmedlingen ingår i flera samverkansgrupper med andra myndigheter där syftet bland annat är att motverka felaktiga utbetalningar.

5.3.1 Samverkan mot organiserad brottslighet

Arbetsförmedlingens delaktighet i det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet¹⁶⁴ fortsatte ge bra resultat. Samverkan bidrog till att Arbetsförmedlingen förhindrat 11 miljoner kronor i felaktiga utbetalningar, beslutat om 16 miljoner kronor i återkrav och gjort nio polisanmälningar. Arbetet sker i underrättelsecentren. Därtill har myndigheten deltagit i olika initiativ, bland annat med fokus på att förhindra och stoppa den organiserade brottsligheten kopplat till vårdföretag och ideella föreningar. Arbetet fortsätter under 2024. I juni publicerades den myndighetsgemensamma lägesbilden där Arbetsförmedlingen tillsammans med övriga myndigheter beskriver de hot och sårbarheter som bedöms ha störst påverkan på myndigheterna.¹⁶⁵

5.3.2 Samverkan mot arbetslivskriminalitet

Arbetsförmedlingen ingår tillsammans med åtta andra myndigheter i regeringsuppdraget mot arbetslivskriminalitet med syftet att motverka snedvriden konkurrens, utnyttjande av välfärdssystemen och enskilda arbetstagare. Under året har myndigheten förstärkt sin roll.

Arbetsförmedlingen bemannar samtliga regionala styrgrupper och center mot arbetslivskriminalitet som varit öppna under året. På operativ nivå har myndigheten tillsatt inspektörer som resurser i centren mot arbetslivskriminalitet. Det innebär att myndigheten nu i betydligt större utsträckning deltar på myndighetsgemensamma arbetsplatsinspektioner. Som komplement till myndighetens reguljära skrivbordsutredningar medför detta ökade möjligheter att upptäcka oegentligheter som berör myndighetens arbets- och ansvarsområden.

Samverkan under 2023 resulterade i 235 kontrollutredningar med ett sammanlagt återkrav på 6,3 miljoner kronor och nekade utbetalningar på 500 000 kronor. I de utredningsärenden av lönestöd till arbetsgivare som startats inom samverkan mot arbetslivskriminalitet var den vanligaste orsaken för beslut om återkrav att arbetstagaren fått felaktig lön av arbetsgivaren. En annan vanlig grund för återkrav var att arbetsgivare betalar ut lön kontant i stället för elektroniskt via bank, vilket är ett krav.

För att ytterligare stärka myndighetens motståndskraft mot utnyttjande av välfärdssystemen arbetade myndigheten fram en ny urvalsmodell med utgångspunkt i definitionen av arbetslivskriminalitet. Målet var att identifiera nya riskområden med ökad träffsäkerhet för felaktiga utbetalningar.

¹⁶⁴ Läs mer på <https://arbetsformedlingen.se/om-oss/var-verksamhet/hallbar-arbetsmarknad/nationellt-samarbete> [hämtad 2024-01-22].

¹⁶⁵ Polismyndigheten (2023), *Myndighetsgemensam lägesbild organiserad brottslighet 2023*, A215.519/2023.

Utöver kontrollarbetet genomförde och deltog Arbetsförmedlingen även i insatser med målet att förebygga utnyttjande av anställda och välfärdssystemet. Myndigheten genomförde bland annat en riktad kommunikationsinsats till inskrivna på Arbetsförmedlingen. Syftet var att informera om arbetstagares rättigheter. Myndigheten bidrog också med medel till myndighetsgemensamma informationsinsatser riktad mot allmänheten med syftet att stärka kunskaper och förändra attityder till arbetslivskriminalitet.

5.3.3 Motståndskraft hos utbetalande och rättsvårdande myndigheter mot missbruk och brott i välfärdssystem (MUR)

Arbetsförmedlingen deltar tillsammans med andra myndigheter i ett antal arbetsgrupper inom ramen för MUR-samverkan. Arbetsförmedlingen deltar för närvarande i sex av åtta arbetsgrupper.

Inom arbetsgruppen ”lagen om underrättelseskyldighet” publicerades en intern utbildning om lagen. Den förklarar även varför underrättelser är ett viktigt verktyg för att motverka och förhindra felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Utbildningen är tillgänglig för myndighetens samtliga medarbetare.

Arbetsgruppen för ”crimeproofing” arbetar med att ta fram myndighetsgemensamma modeller för crimeproofinganalyser. Dessa är tänkta att kunna användas för att identifiera brister och svagheter i regelverk/lagstiftning och i förlängningen kunna täppa till de luckor som finns för att undvika att dessa utnyttjas felaktigt genom missbruk och brott mot välfärdssystemen.

5.4 Kontrollarbetet och arbetet mot felaktiga utbetalningar

Arbetsförmedlingen fortsatte att utveckla kontrollarbetet och arbetet mot felaktiga utbetalningar. Riksrevisionens granskade också myndighetens arbete med kontroll av de subventionerade anställningarna. Riksrevisionen bedömde att Arbetsförmedlingen är på rätt väg, men lämnade rekommendationer till Arbetsförmedlingen och regeringen som de anser kan förstärka kontrollen.¹⁶⁶ Arbetsförmedlingen instämmer i Riksrevisionens konstaterande att Arbetsförmedlingen har skapat en fungerande kontrollkedja, men att olika delar behöver effektiviseras.

5.4.1 Kontrollbesök

Under 2023 fortsatt utvecklingen av arbetet med kontrollbesök hos arbetsgivare som uppbär stöd från arbetsförmedlingen. De oanmälda kontrollbesöken syftar främst till att komplettera de skrivbordsutredningar som tidigare har gjorts men där det kan vara svårt att på plats följa upp och kontrollera inkomna tips och uppgifter. Arbetet har bedrivits som ett pilotprojekt till och med den 31 december 2023 och har inneburit att Arbetsförmedlingen har två inspektörer per region. Under 2023 har

¹⁶⁶ Riksrevisionen (2023), *Subventionerade anställningar – att motverka fel i ett system med allvarliga brister*, 2023:17.

projektet utvidgats så att inspektörerna bemannar de nyinrättade centren mot arbetslivskriminalitet.

Under 2023 genomfördes 1250 oanmälda besök vilket resulterade i 293 anmälningar om misstänkt felaktiga utbetalningar.

5.4.2 Kontroll inför beslut om arbetsgivarstöd

De förordningsändringar för kontroll av arbetsgivare och anordnare¹⁶⁷ som trädde i kraft 1 december 2022 ger Arbetsförmedlingen ökat rättsligt stöd att neka stöd eller insatser till oseriösa arbetsgivare eller anordnare. Under året skedde arbetet för att införa it-lösningar avseende de krav som framgår av förordningarna där Arbetsförmedlingen ska neka stöd. Därtill identifierades behov på ytterligare it-lösningar som rör de områden där myndigheten får neka stöd. Arbeta pågår med att utveckla metoder och arbetssätt för att på bästa sätt omhänderta de möjligheter som ges genom förordningsförändringarna.

5.4.3 Riskbaserade urval/kontroller

Under 2023 genomförde Arbetsförmedlingen nio riskbaserade urval. Mottagare av de riskbaserade urvalen var olika delar av verksamheten.

Det pågår fyra initiativ med syfte att införa riskbaserade modeller för flödena arbetsgivare inför beslut, arbetsgivare under beslut och arbetssökande samt leverantörer under beslut. Myndigheten påbörjade också arbete med att utreda förutsättningar för nätverksanalyser och visualiseringar av dessa.

5.4.4 Förebyggande arbete

Under året inrättade Arbetsförmedlingen ett samordningsforum för kontrollverksamheter som bemannas av chefer från olika organisationsdelar inom myndigheten. Forumet syftar till att bidra till ökad kvalitet och effektivitet inom myndighetens olika kontrollverksamheter genom att skapa förutsättningar och undanröja hinder ur ett helhetsperspektiv. Det innebär bland annat att

- inte utföra överlappande uppgifter
- säkerställa att frågor inte faller mellan stolarna
- skapa lärande inom och mellan olika delar i organisationen
- samordna arbete när det är fördelaktigt för myndigheten.

Myndigheten tog också fram utbildningar och publicerade återkommande rapporter inom området för att öka medvetenheten hos myndighetens chefer och medarbetare. Under året genomfördes även informationsinsatser i syfte att öka medvetenheten inom myndigheten avseende felaktiga utbetalningar, bidragsbrott och bedrägerier.

5.4.5 Arbetet med kontroll av leverantörer

Arbetsförmedlingen har utökat det proaktiva, förebyggande arbetet inom kontroll och uppföljning av leverantör. Genom koncentrerat arbete av leverantörsuppföljare till en

¹⁶⁷ Förordning (2000:628), förordning (2018:43), förordning (2018:42), förordning (2017:462), förordning (2013:1157).

nationell enhet samt organisering i avtalsteam har personalen specialiserats och kompetensutvecklats. Myndigheten etablerade en enhetlig struktur och metodik för att på ett rättssäkert sätt besluta om granskning av leverantör. Ett riskbedömningsverktyg implementerades också för att bedöma risk för att leverantör avviker från avtal och baserat på det besluta om granskning av leverantör eller företeelse. Myndigheten införde också ett verktyg för att analysera leverantörers avvikelserapportering genom mönsterspårning och en metodik för utökad kontroll av leverantörers avvikelserapportering. Utveckling av andra typer av mönsterspårning i syfte att upptäcka avsiktliga bedrägerier pågår.

Myndigheten genomförde löpande fysiska kontrollbesök i leverantörers lokaler inom tjänsten rusta och matcha 2. Hösten 2023 beslutade myndigheten att utöka fysiska kontrollbesök till leverantörer av fler tjänster.

5.5 Uppskattade kostnader för kontrollarbetet

Med kostnaden för kontrollarbetet avses här en uppskattning av de kostnader som är direkt relaterade till kontrollåtgärder som vidtas utanför den ordinarie handläggningen av ärenden och som syftar till att upptäcka och åtgärda felaktiga utbetalningar. Arbetsförmedlingen bedömer att den kostnaden kan avgränsas till kostnaden för enheten Uppföljning och kontroll på ekonomiavdelningen. Under 2023 uppgick kostnaderna för detta arbete till cirka 65 miljoner kronor. Utifrån de uppskattade kostnaderna för kontrollarbetet innebär det att Arbetsförmedlingen upptäcker cirka 2,20 kronor i felaktiga utbetalningar per krona för kontrollarbetet.

6 Internationell verksamhet och tjänsteexport

Arbetsförmedlingens EU- och internationella arbete grundar sig på Sveriges medlemskap i EU, Sveriges och EU:s politik för internationellt utvecklingssamarbete och FN:s globala mål för hållbar utveckling i Agenda 2030.

6.1 EU-samarbetet

Arbetsförmedlingen bedriver sitt EU-samarbete genom det europeiska nätverket för offentliga arbetsförmedlingar (PES-nätverket), som samordnas av europeiska kommissionen. Myndigheten organiserade och genomförde PES-nätverkets styrelsemöte i juni 2023, kopplat till Sveriges ordförandeskap i EU. Under året bidrog myndigheten också med expertkunskap i erfarenhetsutbytet om strukturförändringar på arbetsmarknaden, utförande av tjänster, resultatstyrning och samverkan med andra aktörer. Myndigheten har lett en arbetsgrupp om taxonomier som under året fokuserat på användningen av artificiell intelligens samt gröna kompetenser.

Under året medverkade Arbetsförmedlingen till att revidera den modell som utgör underlag för PES-nätverkets benchlearning.¹⁶⁸ Myndigheten fortsatte även omhänderta rekommendationerna från granskningen 2022, rörande kopplingen mellan strategier och projekt, intern kommunikation, evidensbaserat beslutsfattande och samverkan med kommuner.

Fyra medarbetare tjänstgjorde vid EU-kommissionen inom ramen för NEPT¹⁶⁹.

6.2 Matchning inom EU

Arbetsförmedlingen är både nationellt samordningskontor för Eures-nätverket i Sverige och Eures-medlem.¹⁷⁰ Vid utgången av 2023 uppgick det svenska Eures-nätverket till tio medlemmar och fem partner.¹⁷¹ Nätverket kännetecknas av heterogenitet vad gäller typer av organisationer, deras storlek och vilken inriktning de har på sin Eures-verksamhet. En del fokuserar på rekrytering av bristyrken till Sverige, andra på att bistå svenska arbetssökande som önskar arbeta i EU/EES. Några erbjuder stödtjänster efter rekrytering.

¹⁶⁸ Ett initiativ för systematiskt erfarenhetsutbyte och ömsesidigt lärande mellan de offentliga arbetsförmedlingarna inom EU

¹⁶⁹ Nationell expert under professionell utbildning – EU-kommissionen erbjuder tjänstemän i de nationella förvaltningarna att under tre till fem månader tjänstgöra inom institutionen.

¹⁷⁰ Arbetsförmedlingen är utsedd av regeringen med Eures-förordningen som grund. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/589 av den 13 april 2016 om ett europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar (Eures), om arbetstagares tillgång till rörlighetstjänster och om ytterligare integration av arbetsmarknaderna.

¹⁷¹ Vid utgången av december 2023 ingick följande medlemmar i det svenska Eures-nätverket: Arbetsförmedlingen, Jobs by Nordics AB, Jobb & Tillväxtcenter Sweden/JTC Linked, Lansera AB/Work International, Lernia Bemanning AB, Moradi Partners AB, Novare Potential, One Partner Group GGVB AB, TNG Group AB/Ada Digital samt TrimTab AB. Följande partners ingick: Business Region Gothenburg AB, AB Företagsutveckling i Lund/Sandson, International Citizen Hub Lund (ICHL)/Lunds kommun, Iris Hadar AB samt Handelskammaren Mälardalen Service AB

Tabell 6.1 Matchningsresultat inom EU*

	2021	2022	2023
Arbetssökande från EU/EES som fått arbete i Sverige	662	544	464
Arbetssökande från Sverige som fått arbete i annat EU/EES-land	538	293	339
Arbetsgivare (i Sverige och andra EU/EES-länder) som kontaktats för transnationell rekrytering och information	10 538	9 782	9 414

Källa: Sveriges resultatredovisning 2023 till Performance Measurement System.* Resultatredovisningen baseras på det rapporteringssystem som europeiska samordningsbyrån har utvecklat, det s.k. Performance Measurement System (EU-kommissionens genomförandebeslut EU 2018/170). Resultat redovisas viss tid efter avslutat halvår: januari-juni samt juli-december.

Sammansättningen av medlemmar och partner i Eures-nätverket har varierat mellan åren, vilket påverkar analysen av matchningsresultaten och inte minst jämförbarheten över tid. Hänsyn tas till detta i nedanstående beskrivning.

Eures-nätverkets bidrag till att medborgare från andra EU/EES-länder rekryterats till Sverige under 2021–2023 har stabiliserats efter pandemiåren, men är på en lägre nivå än före pandemin. Många medlemsstater efterfrågar samma eller liknande kompetenser, vilket sannolikt gör det svårare att hitta lämpliga kandidater vid rekrytering till många yrken. Det är ännu oklart vilken effekt lågkonjunkturen har haft på resultaten för 2023. Rekryteringar till Sverige har främst skett till bristyrken inom it- och tekniksektorn, besöksnäringen samt hälso- och sjukvården.

Av arbetssökande från EU/EES som fått arbete i Sverige under 2023 var 30 procent kvinnor och 68 procent män.¹⁷² Av arbetssökande från Sverige som fått jobb i övriga EU/EES under 2023 var 39 procent kvinnor och 61 procent män.

Under 2021 och 2022 var andelen svenska arbetsgivare i majoritet när det gäller antal kontakter som Eures-nätverket hade med arbetsgivare. Under 2023 höll den trenden i sig.

6.3 EU-fondfinansierad verksamhet

Under 2023 har två olika program för Europeiska socialfonden löpt parallellt.

Tabell 6.2 Arbetsförmedlingens Socialfondsprojekt inom ESF och ESF+

	2021	2022	2023
I egen regi ESF	11	10	6
Medfinansierar ESF	62	35	6
I egen regi ESF+			5
Medfinansierar ESF+			1

Källa : ESF-rådets projektdatabas EBS2020 och EBS+, Arbetsförmedlingens ESF och ESF+ projekt .

Det lägre antalet ESF-projekt som myndigheten var projektägare för inom ramen för socialfondsperioden 2014–2020 beror främst på övergångsperioden till den nya programperioden, ESF+ 2021–2027. Under året startade myndigheten upp fem ESF+-projekt, varav två förstudier, inom ramen för den nya programperioden.

¹⁷² Andelen personer som varken definierade sig som män eller kvinnor uppgick till 2 procent.

Socialfondsprojektet Kickstart React-EU pågick från september 2021-juli 2023. Med en budget på 2,2 miljarder kronor nådde projektet 125 000 deltagare under perioden¹⁷³.

Arbetsförmedlingen var fortsatt en aktiv aktör i genomförandet av det nationella programmet för ESF+. Myndigheten har sökt och beviljats medel från programområde B för projekt Onward ESF+ om stöd med upp till 285 miljoner kronor, motsvarande 14 procent av fonden för programområde B.¹⁷⁴ Insatserna inom programområdet riktas till inskrivna på Arbetsförmedlingen som behöver hjälp att möta utmaningar och hinder inför arbete eller utbildning. Målet är att stödja 50 000 arbetssökande, lika många kvinnor som män, att hitta arbete eller påbörja reguljära studier. Projektet pågår från den 1 september 2023 till den 31 december 2025.

6.4 Internationellt erfarenhetsutbyte

Myndigheten har genomfört 13 erfarenhetsutbyten, i form av fysiska och digitala studiebesök, bilateralt samt inom PES-nätverket, med bland andra Australien, Azerbajdzjan, Danmark, Frankrike och Kroatien. Syftet var att främja offentliga arbetsförmedlingars verksamhetsutveckling genom erfarenhetsutbyte inom områden som arbetsmarknadspolitisk bedömning, digitala tjänster, arbetet med fristående aktörer samt offentliga arbetsförmedlingars reformering. Myndigheten har genom PES-nätverket och världsorganisationen för offentliga arbetsförmedlingar (WAPES) deltagit vid konferenser för att följa utvecklingen kring kompetensförsörjningsfrågan.

6.5 Internationellt utvecklingssamarbete och tjänsteexport

Det internationella utvecklingssamarbetet bedrivs framför allt i projektform genom tjänsteexport som finansieras av bidrag och avgifter från Sida och EU.

Tabell 6.3 Antal pågående och avslutade projekt

Antal	2021	2022	2023
Sida			
Pågående projekt	10	11	10
Avslutade projekt	3	4	2
EU			
Pågående projekt	1	1	2
Avslutade projekt	1	0	0

Källa Arbetsförmedlingen; Raindance.

Under 2023 har myndigheten bedrivit 14 projekt. Arbetsförmedlingens kompetens efterfrågas särskilt i frågor som gäller arbetsmarknadspolitiska insatser, arbetsmarknadsprognoser och analyser, digitala verktyg och arbete med utsatta grupper. Myndigheten drev två internationella utbildningsprogram (ITP) där deltagarna bedriver förändringsprojekt i sina egna länder. Under året bedrev myndigheten också ett projekt i Kambodja, inriktat på att underlätta för

¹⁷³ ESF-projekt Kickstart React-EU Slutrapport Dnr: Af-2021/0047 2526.

¹⁷⁴ Stödet motsvarar 40 procent av projektets totala stödberättigande kostnader som är 712,5 miljoner kronor.

funktionsnedsatta att komma in på arbetsmarknaden, och startade ett regionalt projekt på Västra Balkan i samarbete med den schweiziska organisationen Helvetas. Arbetsförmedlingen medverkar också i ytterligare ett projekt för utsatta grupper i Bosnien-Hercegovina tillsammans med International Labour Organization (ILO).

Det EU-finansierade utvecklingssamarbetet har framför allt bedrivits genom Socieux+, ett EU-program inriktat på arbetsmarknads- och sociala frågor. Experter från Arbetsförmedlingen har genom Socieux+ genomfört insatser i Nordmakedonien, Nigeria och Moldavien.

Tabell 6.4 Resultat för avgiftsbelagd verksamhet

Verksamhet	Ack. +/- t.o.m. 2021	+/- 2022	Int. 2023	Kostnad 2023	+/- 2023	Ack. +/- utgången 2023
Tjänsteexport	0	0	3 456	-3 716	-260	-260
Budget enligt regleringsbrev (helår)	113	215	5 000	-5 000	0	328

Källa: Arbetsförmedlingen; ekonomisystemet. Det ingående överskottet från 2022 har bokats bort mot inkomsttitel

7 Mål: En tillitsfull, inkluderande och utvecklande arbetsplats

I kapitlet redovisas de åtgärder som myndigheten vidtagit i syfte att säkerställa att myndigheten har rätt kompetens för att fullfölja de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion samt de mål och krav som regeringen angett i regleringsbrev eller annat beslut och en bedömning av hur dessa åtgärder bidragit till fullföljandet av dessa uppgifter.¹⁷⁵ Uppgifter om bland annat anställdas sjukfrånvaro redovisas också i kapitlet.¹⁷⁶

Sammanfattande bedömning: Myndigheten har inte fullt ut lyckats säkerställa kompetensen för att fullgöra uppdraget. Bedömningen utgår bland annat från de åtgärder om återhållsamhet som myndigheten vidtog efter att myndigheten ändrat sin bedömning av de ekonomiska förutsättningarna kommande år. Konsekvensen blev bland annat ett minskat antal nyanställda då möjligheten till ersättningsrekrytering och nyrekrytering begränsades kraftigt. Om anpassningen inför 2024 påbörjats tidigare hade det sannolikt minskat ryckigheten i rekryteringsbesluten. Utöver den ekonomiska återhållsamheten har myndigheten fortsatt svårt att rekrytera vissa kompetenser, beroende på både geografiska förutsättningar samt brist på kompetenser på arbetsmarknaden.

Myndigheten har under året genomfört aktiviteter för att ytterligare närma sig det interna långsiktiga målet att vara en tillitsfull, inkluderande och utvecklande arbetsplats. Exempelvis har en ny jobbkitektur tagits fram och kompetensförsörjningsplanering har integrerats till att vara en naturlig del av verksamhetsplaneringen, på alla nivåer i myndigheten.

7.1 Långsiktigt mål

Arbetsförmedlingen strävar efter att vara en tillitsfull, inkluderande och utvecklande arbetsplats där tillit kännetecknar medarbetar- och chefskapet, individens insatser gör skillnad och kan kopplas till en gemensam väg framåt.¹⁷⁷ För att förverkliga den övergripande målsättningen har myndigheten beskrivit framtida tillstånd som behöver uppnås samt fyra möjliggörare.¹⁷⁸ Möjliggörarna beskriver myndighetens viktigaste utvecklingsområden avseende kultur och kompetens:

- Bygga gemensam identitet och kultur
- Utveckla ett engagerat medarbetarskap och chefskap
- Skapa smartare arbetssätt och en lärande miljö
- Möta framtiden med rätt kompetens

¹⁷⁵ 3 kap. 1, 3 §§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

¹⁷⁶ 7 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

¹⁷⁷ Arbetsförmedlingen (2020), *Arbetsförmedlingen – Arbetsmarknadsmyndigheten i samtid och framtid*, Af-2020/0012 1748.

¹⁷⁸ Arbetsförmedlingen (2021), *Strategi för kultur och kompetens*, Arbetsförmedlingens inriktningsdokument AFID 2/2021.

7.2 Kompetensförsörjning

Myndigheten verkar för att interna kompetenser ska överensstämma med verksamhetens behov genom ett aktivt och systematiskt arbete med kompetensförsörjning.

7.2.1 Kompetensförsörjningsplanering

Myndigheten instämmer i internrevisionens bedömning¹⁷⁹ att myndigheten behöver arbeta än mer verksamhetsintegrerat, enhetligt och systematiskt med kompetensförsörjning på både kort och lång sikt. Utifrån det har myndigheten bland annat beskrivit kompetensförsörjningsplaneringen i myndighetens styrmodell och därmed gjort den till en naturlig del av verksamhetsplanering och uppföljning på samtliga nivåer. En handbok har tagits fram för kompetensförsörjning för att stärka och stödja arbetet med verksamhetsplanering och uppföljning. Åtgärderna har ökat möjligheten till samarbete mellan verksamhetsområden och avdelningar.

I syfte att tydliggöra befattningar och roller inom myndigheten har arbetet med modellen för jobbkitektur¹⁸⁰ fortsatt. Implementeringen har påbörjats och väntas bidra i arbetet med att attrahera, behålla och utveckla den kompetens som behövs för att utföra myndighetens uppdrag.

7.2.2 Arbetsgivareerbjudande

En av de viktigaste förutsättningarna för att nå det långsiktiga målet är att myndigheten ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare, för både nuvarande och framtida medarbetare. Myndigheten har bland annat deltagit i flera mässor, arbetsmarknadsdagar och event. Det möjliggör värdefulla direktkontakter och långsiktigt relationsbyggande med viktiga målgrupper. Det har bland annat lett till en ökning av intresseförfrågningar om praktik från studenter med it-kompetens. Vidare har myndigheten utvecklat en struktur för mottagande av praktikanter i syfte att nå olika målgrupper och kompetenser.

7.2.3 Bemanning och personalrörlighet

För att klara uppdrag och mål behöver myndigheten på ett ansvarsfullt sätt använda tilldelade medel för att säkra kompetensförsörjning.

I början av året ökade antalet anställningar och användande av konsulttjänster för att sedan medvetet minska markant från och med mars med anledning av återhållsamhet, se mer i avsnitt 1.4. Myndigheten har samtidigt haft fortsatt svårt att rekrytera vissa kompetenser. Det beror bland annat på brist på specifika kompetenser exempelvis vissa befattningar inom arbetslivsinriktad rehabilitering, it, inköpare och jurister samt på grund av olika geografiska förutsättningar. Under sommaren ökade antalet externa avgångar vilket till stor del föranleddes av att visstidsanställningar

¹⁷⁹ Arbetsförmedlingen (2022) *Internrevisionsrapport 2021:05 Kompetensförsörjning*, Af-2021/0041 2090.

¹⁸⁰ Myndighetens jobbkitektur beskriver befattningar och roller som finns inom organisationen på ett systematiskt sätt. Jobbkitekturen stödjer bland annat myndighetens behov av kompetensförsörjning, enhetlig terminologi, verksamhetsanalyser samt möjliggör styrning av exempelvis ärenden och behörigheter.

och provanställningar avslutades i större omfattning med anledning av återhållsamheten.

De vanligaste anledningarna till att medarbetare slutar är minskad trivsel med sina arbetsuppgifter, upplevelse av låg lön och/eller bristande löneutveckling.¹⁸¹ Myndigheten gör kontinuerliga jämförelser av löneläget på marknaden, främst gentemot andra statliga myndigheter. Dessa visar att myndigheten över lag har konkurrenskraftiga löner.

Tabell 7.1 Anställda, externa nyanställningar och externa avgångar

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Tillsvidareanställda	6 712	6 981	7 327	3 549	3 621	3 736	10 261	10 603	11 063
Visstidsanställda	571	237	56	256	112	20	827	349	76
Medelantal anställda totalt	7 282	7 219	7 383	3 805	3 733	3 757	11 087	10 952	11 140
Nyanställda tillsvidare	338	985	497	216	417	251	554	1402	748
Nyanställda visstid	420	215	41	178	96	18	598	311	59
Nyanställda totalt	758	1 200	538	394	513	269	1 152	1 713	807
Avgångar tillsvidare	609	706	741	322	372	388	931	1078	1 129
Avgångar visstid	212	136	108	103	60	45	315	196	153
Avgångar totalt	821	842	849	425	432	433	1246	1274	1 282

Källa: Arbetsförmedlingen, HR-analys och Palasso.

Medelantalet anställda i myndigheten 2023 ökade jämfört med 2022, trots en inbromsning av antal nyanställningar och ökning av avgångar efter beslut om återhållsamhet. Det ökade medelantalet förklaras av den kraftiga ökningen av personal som skedde i slutet av 2022 och början av 2023. Att på kort tid anställa ett stort antal medarbetare påverkar organisationen med såväl introduktion och handledning som långsammare produktionstakt innan de nyanställda är helt introducerade. Mönstret är samma för arbetsförmedlare. Flera av det stora antal arbetsförmedlare som anställdes i slutet av 2022 och i början av 2023 var inte fullt ut introducerade för sitt uppdrag då myndigheten beslutade om återhållsamhet. Konsekvensen blev att många provanställningar avslutades. Därutöver anställdes inte några nya arbetsförmedlare på myndigheten efter juni månad.

Myndigheten valde att avveckla befattningen beslutshandläggare under våren 2023.¹⁸² Befattningen infördes 2020 då myndigheten behövde utöka sin beslutskapacitet. Befattningen var dock begränsad i sitt mandat och befattningens innehåll överensstämde inte med de nya förordningskrav som kom.¹⁸³ Cirka 320 beslutshandläggare varslades om uppsägning. Av dessa erbjöds cirka 100 omplaceringsmöjligheter i myndigheten, främst som arbetsförmedlare. De

¹⁸¹ Myndigheten har under året följt och analyserat personalrörligheten externt och internt. Analyserna visade ett behov av att genomföra en fördjupad undersökning för att öka insikterna om varför medarbetare väljer att avsluta sin anställning. Med anledning av det genomfördes en undersökning i en begränsad del av verksamheten.

¹⁸² Beslut Af-2023/0045 6361.

¹⁸³ Beslutshandläggarna tog över beslutsfattandet för matchningstjänsterna rusta och matcha och stöd och matchning. För att fatta beslut om den förnyade matchningstjänsten rusta och matcha 2 och nya programmet förmedlingsinsatser krävs dock arbetsförmedlarkompetens. En tillfällig lösning togs fram som innebar att beslutshandläggarna från den 17 april till 31 december 2023 haft mandat att fatta dessa beslut.

beslutshandläggare som inte fick erbjudande om omplacering, eller på annat sätt hittat nytt arbete, blev uppsagda och har erbjudits stöd via Trygghetsstiftelsen.

Medelåldern på myndigheten är 48,5 år vilket i sig inte anses vara en risk för att inte kunna tillgodose kompetensbehovet på sikt. Myndigheten står inför pensionsavgångar, i slutet av 2023 var cirka 10 procent av medarbetarna inom åldersspannet för att kunna ta ut pension. För att möta upp detta och säkra kompetensbehovet på sikt vidtar myndigheten åtgärder. Detta sker bland annat genom en förbättrad kompetensförsörjningsplanering med en ökad långsiktighet samt riktade åtgärder mot exempelvis studenter. Utvecklingsområden finns dock kring riktade åtgärder för verksamhetskritiska kompetenser på grund av pensionsavgångar.

7.2.4 Kompetensutveckling

Myndigheten har under året initierat olika åtgärder för att utveckla och behålla medarbetare, däribland har en undersökning genomförts i syfte att ta reda på hur chefer och medarbetare ser på förutsättningar för lärande och kompetensutveckling.

Under året har det pågått ett intensivt arbete med att skapa struktur och utbud för formell utbildning i hela myndigheten. Syftet är att skapa en tydlig röd tråd mellan den gemensamma "Introduktion till Arbetsförmedlingen" till mer specifika verksamhetsintroduktioner och efterföljande rollintroduktioner.

Som ett komplement till kompetensförsörjningsplaneringen har specifika leveransdialoger med bred intern representation etablerats för att gemensamt diskutera och prioritera kompetensutvecklingsinsatser inför kommande år.

7.3 Arbetsmiljöarbete

En förutsättning för att myndigheten ska kunna utföra sitt uppdrag och nå sina mål är en hållbar och hälsosam arbetsmiljö. Arbetsmiljöarbetet ingår i alla delar av verksamheten och pågår systematiskt.

Myndigheten har identifierat fyra övergripande arbetsmiljörisker som bland annat följs genom kontinuerliga undersökningar¹⁸⁴ om organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA). Undersökningarna kan beskrivas som en fördjupad skyddsron och resultatet ska användas som underlag till riskbedömning.

- *Risk för långvarig hög arbetsbelastning med begränsad återhämtning*
OSA-mätningen visar att myndigheten fortsatt har utmaningar med att medarbetare inte upplever sig få tillräckligt med återhämtning. Samtidigt syns ingen ökning av sjuktalen vid jämförelse mellan december 2023 och december 2022. OSA-mätningen visar också att en stor andel medarbetare vet bättre vad de ska prioritera i sitt arbete. Bedömningen är att utmaningarna kring otillräcklig återhämtning kvarstår.

¹⁸⁴ Resultat OSA-mätningar 2023, Af-2023/0130 0359.

- *Risk att brister i och införanden av systemstöd och it-verktyg leder till ohälsa*
OSA-mätningarna visar på signaler att medarbetare i fortsatt stor grad vet vad de ska arbeta med vid störningar i system och applikationer samt hur de kan få stöd när problem uppstår. Medarbetare upplever också i hög grad att de har tillräcklig kompetens för att utföra sitt arbete. Bedömningen är att fortsatt åtgärdsarbete behövs med exempelvis kontinuitetsplanering och införanden.
- *Risk för kränkningar, trakasserier och otillåten påverkan från kund eller leverantör*
OSA-resultatet ger inga signaler på kränkningar, trakasserier eller att otillåten påverkan från kund skulle förekomma i någon större utsträckning eller skulle ha ökat. Inte heller inrapporterade incidenter tyder på en ökning. Bedömningen är att myndigheten fortsätter med arbetet att säkerställa att processer och rutiner om säkerhet i arbetsmiljön är uppdaterade samt att säkerhetsarbetet blir integrerat i arbetsmiljöarbetet.
- *Risk att bristande förutsättningar för chef att leda i förändring leder till ohälsa*
Bedömningen är att övriga riskers åtgärder påverkat denna risk i hög grad och att denna risk inte kvarstår inför 2024.

7.3.1 Sjukfrånvaro

Det är viktigt för myndigheten att undersöka arbetsförhållandena i verksamheten, bland annat genom att följa hur sjukfrånvaron på arbetsplatsen ser ut och utvecklas. Varje chef ansvarar för att följa sin verksamhets sjukfrånvaro och arbeta för en hälsosam och hållbar arbetsmiljö.

Tabell 7.2 Sjukfrånvaro fördelat på ålder (andel i procent) ¹⁸⁵

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Upp till – 29	4,7	5,0	4,7	3,2	3,4	3,6	4,2	4,5	4,4
Mellan 30 – 39	5,7	6,3	5,9	2,9	3,3	3,1	4,8	5,3	4,9
Mellan 40 – 49	6,1	6,5	6,7	3,1	3,4	3,4	5,1	5,5	5,6
Mellan 50 – 59	6,8	7,5	7,5	4,4	5,0	4,8	5,9	6,6	6,6
Över 60 –	6,9	6,2	6,8	4,3	3,6	5,9	5,9	5,2	5,6
Totalt	6,2	6,6	6,6	3,7	4,0	4,1	5,3	5,7	5,8

Källa: Arbetsförmedlingen, HR-analys och Palasso.

Sjukfrånvaron är högre för kvinnor än män även om skillnaden minskat något. Orsaken till gapet är oklar, men följer samhällstrenden i stort. Då det inte går att påvisa några skillnader i upplevd hälsa eller arbetsglädje för vare sig kvinnor eller män kopplat till distans- eller kontorsarbete är det svårt att hitta rätt åtgärder för att minska sjukfrånvarogapet.

¹⁸⁵ Statistiken över sjukfrånvaron för 2023 omfattar preliminära uppgifter för december 2023. Slutliga uppgifter för december 2023 blir tillgängliga först efter årsredovisningens inlämnande.

Tabell 7.3 Långtidssjukfrånvaro av total sjukfrånvaro (andel i procent)¹⁸⁶

	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Kvinnor 2023	Män 2021	Män 2022	Män 2023	Totalt 2021	Totalt 2022	Totalt 2023
Andel	53,8	53,0	51,3	23,3	24,1	26,8	43,2	43,0	42,9

Källa: Arbetsförmedlingen, HR-analys och Palasso.

Myndigheten arbetar med olika åtgärder för att minska sjukfrånvaron. Bland annat förs kontinuerliga dialoger mellan chef och HR-partner kring upprepad korttidssjukfrånvaro och långtidssjukfrånvaro. Kompetenshöjande insatser har också genomförts i ledningsgrupper kring rehabiliteringsprocess och rutiner. Handlingsplaner, tidig samverkan med sjukskrivande part, tidsbegränsade och varaktiga arbetsanpassningar är andra insatser som genomförts.

7.3.2 Rapporterade incidenter

Som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet utreder myndigheten de incidenter som rapporteras in. Antalet inrapporterade incidenter har ökat något jämfört med 2022. De incidenttyper som är mer framträdande är incidenter som berör hot och våld, suicidhot och kränkande särbehandling. I merparten av dessa incidenter är det befattningen arbetsförmedlare som utsätts av kund.

7.4 Medarbetarskap och chefskap

Myndighetens styrmodell har uppdaterats med tillitsbaserad styrning och ledning som grundläggande förhållningssätt, liksom stödmaterialet till verksamhetsplaneringsprocessen. Bland annat lyfts betydelsen av tydlighet med uppdrag, mål och prioriteringar. Hur väl myndigheten uppnår tydlighet avseende detta följs upp i den uppföljningen av organisatorisk och social arbetsmiljö.

Myndighetens inriktning för medarbetar- och chefskap innebär en konkretisering av de beteenden som skapar den kultur som eftersträvas och som understödjer en tillitsbaserad styrning och ledning. Inriktningen är implementerad och används i stödjande processer som utvecklings- och lönesamtal. Den ingår också som en viktig del i myndighetens chefsprogram och andra stödinsatser som till exempel ledningsgruppsutveckling. Dialoger med verksamheten visar att dessa processer är välfungerande och ger medarbetare och chefer en uppskattad vägledning. Uppföljningen av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön visar på ett fortsatt högt engagemang hos myndighetens medarbetare vilket är en viktig del av medarbetarskapet. Uppföljningen visar också på höga värden för upplevelsen av stöd från kollegor och skattningen av ”stöd från chef” ökar jämfört med föregående år.

¹⁸⁶ Jämförelsetalen för 2021 och 2022 har räknats om. Anledningen är att när Arbetsförmedlingen tog fram tidigare uppgifter så har man utgått från faktiskt antal sjukdagar i stället för sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagda ordinarie arbetstid som ESV skriver i FÅB 7 kap 3§. Detta är nu korrigerat för både innevarande och tidigare år.

Statistiken över sjukfrånvaron för 2023 omfattar preliminära uppgifter för december 2023. Slutliga uppgifter för december 2023 blir tillgängliga först efter årsredovisningens inlämnande.

8 Ekonomi

Kapitlet redovisar Arbetsförmedlingens fördelning av verksamhetens totala intäkter och kostnader enligt indelning i resultatredovisningen i enlighet med 3 kap. 2§ förordningen årsredovisning och budgetunderlag.

Arbetsförmedlingens verksamhet delas in i de tjänster som tillhandahålls till arbetssökande och arbetsgivare och beskrivs finansiellt i avsnitt 8.2. I avsnitt 8.1 beskrivs hur myndigheten finansiellt upprätthåller tjänsterna. Verksamheten finansieras huvudsakligen genom förvaltningsanslag och sakanslag och i förekommande fall även med avgifter och bidrag.

8.1 Förvaltningsverksamheten

Tabell 8.1 Verksamhetens intäkter (miljoner kronor)*

	2021	2022	2023
Intäkter av anslag	8 330	8 363	8 208
- varav förvaltningsanslag 1:1	7 736	7 869	7 670
- varav arbetsmarknadspolitiska prog. 1:3	42	34	31
- varav lönebidrag och samhäll m.m. 1:4	552	460	507
Övriga intäkter	716	675¹⁸⁷	980
- varav avgiftsintäkter	34	37	42
- varav bidragsintäkter	682	629	909
- varav finansiella intäkter		9	29
Totalt	9 046	9 037	9 188

Källa: Arbetsförmedlingen, Raindance. *Notera att delsummorna inte alltid summerar till totalen på grund av avrundning.

Arbetsförmedlingens totala intäkter 2023 var något högre jämfört med både 2022 och 2021, se tabell 8.1. Intäkter från förvaltningsanslaget för 2023 var något lägre jämfört med både 2022 och 2021. Vid ingången av 2023 disponerade Arbetsförmedlingen ett anslagssparande om 206 miljoner kronor vilket motsvarade det totala utgående anslagssparandet för anslaget 2022. Det tilldelade anslaget från statsbudgeten uppgick till 7 641 miljoner kronor vilket medförde att myndigheten hade 7 847 miljoner kronor att disponera på förvaltningsanslaget. Myndigheten reviderade verksamhetsplanen 2023 och beslutade om ett planerat anslagssparande om 100 miljoner kronor. Beslutet togs för att balansera neddragningen på förvaltningsanslaget 2024. Myndigheten disponerade även 507 miljoner kronor från anslaget 1:4 Lönebidrag och samhäll m.m. som är avsedd för arbetet med arbetssökande med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Förutom förvaltningsanslag disponerade myndigheten även avgifter och bidrag.

Intäktsökningen förklaras av högre bidragsintäkter, främst medel från EU genom Europeiska Socialfonden för projektet "Kickstart React-EU". Myndigheten fick även

¹⁸⁷ Korrigering av delsumma för 2022, påverkar inte totalsumman.

bidrag från Försäkringskassan och Samordningsförbunden för rehabiliteringssamverkan¹⁸⁸.

Verksamhetens kostnader fördelas på olika ärenden och ärendeslag. Fördelningen görs på tre ärenden: matcha, rusta och säkerställa arbetslöshetsförsäkringen. Dessa delas i sin tur in i olika ärendeslag. Med ärendeslag avses tjänster som lämnar myndigheten eller på annat sätt blir tillgängliga för myndighetens kunder, det vill säga tjänster som riktar sig till arbetssökande eller arbetsgivare.¹⁸⁹

Tabell 8.2 Fördelning av verksamhetens kostnader per ärende och ärendeslag (nedlagd tid i förhållande till total disponibel arbetstid i procent, förvaltningskostnad i miljoner kronor)¹⁹⁰

	Andel 2021	Förvaltningskostnad 2021	Andel 2022	Förvaltningskostnad 2022	Andel 2023	Förvaltningskostnad 2023
Matchning	48,9	4 380	50,9	4 598	56,4	5 147
- varav infrastruktur för matchning	4,3	380	4,7	421	4,6	419
- varav rekryteringstjänster till arbetsgivare	9,3	833	12,0	1 083	12,4	1 130
- varav tjänster för att söka arbete	35,4	3 166	34,2	3 094	39,4	3 599
Rusta	46,4	4 153	45,7	4 129	41,2	3 765
- varav program och aktiviteter med aktivitetsstöd	14,6	1 302	12,0	1 086	13,5	1 232
- varav subventionerade anställningar	15,3	1 365	17,5	1 582	11,9	1 090
- varav rustande och stärkande insatser	16,6	1 485	16,2	1 461	15,8	1 444
Säkerställa arbetslöshetsförsäkringen	4,7	417	3,5	314	2,4	220
Totalt	100	8 950	100	9 042	100	9 133

Källa: Arbetsförmedlingen, Tajma och Raindance.

Myndigheten har under 2023 lagt mindre resurser inom ärendet rusta och säkerställa arbetslöshetsförsäkringen till förmån för matchningsarbetet, se tabell 8.2.

Den minskade resursåtgång inom ärendet rusta förklaras främst av att färre arbetssökande deltog i subventionerade anställningar se även avsnitt 3.2.5. Den minskade resursåtgång inom ärendet säkerställa arbetslöshetsförsäkringen är en konsekvens av att omfattningen av uppdraget minskat, men kan till viss del även

¹⁸⁸ Vilka intäktslag som har finansierat verksamheten framgår mer detaljerat i "Noter och tilläggsupplysningar" i den finansiella redovisningen.

¹⁸⁹ Gränsdragningarna mellan ärendeslag är inte alltid självklara. Såväl arbetssökande som arbetsgivare rör sig mellan dessa huvuduppdrag och mellan ärendeslag inom uppdragen. Indelningen i ärendeslag utgår inte heller från målgrupper.

¹⁹⁰ Nedlagd tid i förhållande till total disponibel arbetstid och förvaltningskostnad per ärende och ärendeslag skiljer sig jämfört med förra året. Förändringar har gjorts i ärendestrukturen jämfört med årsredovisningen 2022 för att anpassa redovisning mot intentionerna i 3 kap. 1§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Mot bakgrund av den stora variationen i användning av Tajma mellan olika verksamhetsområden och avdelningar redovisas viktade värden för myndighetens tidredovisning. Viktade värden bedöms ge den mest rättvisande bilden av hur myndigheten fördelar sin tid mellan olika aktiviteter, men är behäftade med osäkerhet. Under 2023 har även en riktad insats gjorts för att få upp svarsfrekvensen, vilket medför att förändringar mellan åren ska tolkas med försiktighet. Se appendix 11.3.3 för mer information. Av verksamhetens kostnader på 9 164 mnkr enligt resultaträkningen har kostnader om 31 miljoner kronor för arbetsmarknadspolitiska program dragits av för 2022.

förklaras av den effektivisering som har genomförts för att granska arbetssökandes aktivitetsrapporter, se avsnitt 4.3 för ytterligare beskrivning.

Inom ärendet matchning är det främst ärendeslaget tjänster för att söka arbete som varit resurskrävande. Nedlagd tid på arbetssökande för att söka tjänster har ökat jämfört med förgående vilket förklaras av myndighetens arbete med upprättande av handlingsplaner för arbetssökande, se avsnitt 3.2.3 för närmare beskrivning.

8.2 Transfereringsverksamheten

Den största delen av Arbetsförmedlingens tilldelade medel avser transfereringar enligt myndighetens uppdrag. Utgifterna i transfereringsverksamheten 2023 var i nivå med 2022. Utvecklingen för transfereringsverksamheten redovisas i tabell 8.3.

Tabell 8.3 Utgifter för transfereringsverksamheten (i miljoner kronor)

UO	Anslag		2021	Andel 2021	2022	Andel 2022	2023	Andel 2023
14	1:2 ap. 1	Aktivitetsstöd	19 501	26,3	16 459	27,9	16 558	28,0
14	1:2 ap. 2	Bidrag till arbetslöshetsersättning	21 230	28,6	14 356	24,3	15 276	25,8
14	1:2 ap. 3	Statliga ålderspensionsavgifter	4 693	6,3	3 827	6,5	3 497	5,9
14	1:3 ap. 1	Kostnader för arbetsmarknads-politiska program och insatser	11 375	15,4	7 079	12,0	6 012	10,2
14	1:3 ap. 2	Statsbidrag till kommuner för främjande av lokala ök.	24	0,0	19	0,0	0	0,0
14	1:3 ap. 3	Främjande- och utvecklingsinsatser för att påskynda nyanländas etablering	26	0,0	40	0,1	45	0,1
14	1:3 ap. 5	Statsbidrag till arbetstagarorganisationer för yttranden inför program och insatser					0,3	0
14	1:4 ap. 1	Lönebidrag m.m.	12 612	17	12 281	20,8	11 992	20,3
14	1:13 ap.1	Nystartsjobb	3 385	4,6	3 978	6,7	4 730	8,0
14	1:13 ap.2	Stöd för yrkesintroduktions anställningar	15	0	16	0	21	0,0
14	1:13 ap.3	Etableringsjobb	0	0,0	0	0,0	0	0,0
14	1:13 ap 5	Statliga ålderspensionsavgifter	0	0,0	8	0,0	60	0,1
14	1:14 ap.1	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	1 347	1,8	1 011	1,7	905	1,5
Totala utgifter för transfereringar			74 251	100	59 074	100	59 096	100
Totala anslag för transfereringar (disponibelt belopp)			85 603		73 218		68 533	
Anslagssparande (+) / nyttjande av anslagskredit (-)			11 352		14 144		9 437	

Källa: Arbetsförmedlingen, Raindance.

Ett sammantaget anslagssparande om 9 437 miljoner kronor uppstod för transfereringsverksamheten.

Av det sammantagna anslagssparandet avser 2 147 miljoner kronor anslaget 1:2 ap.2 Arbetslöshetsersättning. Att arbetsmarknaden var oväntat motståndskraftig under första halvåret innebar att färre personer fick ersättning från en arbetslöshetskassa än vad anslaget var dimensionerat för.

För anslagen 1:2 ap.1 Aktivitetsstöd och 1:3 ap.1 Arbetsmarknadspolitiska program och insatser blev anslagssparandet 954 respektive 555 miljoner kronor och förklaras av färre deltagare med aktivitetsstöd samt färre deltagare i matchningstjänster och arbetsmarknadsutbildningar än vad anslagen var dimensionerade för.

På anslag 1:4 ap.1 Lönebidrag m.m. redovisas ett anslagssparande om 2 212 miljoner kronor. Något färre antal deltagare 2023 jämfört med 2022 ledde till lägre kostnader.

För 1:13 ap.1 Nystartsjobb redovisas ett anslagssparande om 2 760 miljoner kronor. Antalet deltagare minskade jämfört med 2022 men kostnaderna ökade. Det beror dels på att det ändrade regelverket med ökade ersättningsnivåer från den 1 april 2022 har fått genomslag på hela 2023, dels på att ersättningsnivån generellt var högre.

Starten av etableringsjobb fördröjdes och inga anvisningar skedde under 2023. Det innebär att anslaget inte användes under året. Anslagssparande är 551 miljoner kronor för anslag 1:13 ap.3.

Ett anslagssparande om 215 miljoner kronor redovisas på 1:14 ap.1 Etableringsersättning. Det beror på färre deltagare i etableringsprogrammet än vad anslaget dimensionerats för.

8.2.1 Ersättningar till deltagare, leverantörer och arbetsgivare¹⁹¹

Tabell 8.4 Ersättning till deltagare och leverantörer för program med aktivitetsstöd eller etableringsersättning (i miljoner kronor)

	Ersättning till deltagare 2021	Ersättning till deltagare 2022	Ersättning till deltagare 2023	Ersättning till leverantörer 2021	Ersättning till leverantörer 2022	Ersättning till leverantörer 2023
Jobb- och utvecklingsgarantin	12 973	12 672	11 320	2 675	2 706	2 269
Jobbgaranti för ungdomar	1 057	598	594	569	331	243
Etableringsprogrammet	1 307	955	916	230	221	125
Summa ramprogrammen	15 337	14 225	12 830	3 474	3 258	2 637
Arbetsmarknadsutbildning	680	411	639	774	482	604
Arbetspraktik	128	86	108			
Förberedande insatser*	4 127	2 486	2 839	1 689	954	1 311
Förmedlingsinsatser **			990			177
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	2	2	1			
Start av näringsverksamhet	638	334	126	13	4	1
Validering	1	0	1	5	2	2
Summa program utanför ramprogrammen	5 576	3 319	4 704	2 481	1 442	2 095
Totalt	20 913	17 544	17 534	5 955	4 700	4 732

Källa: Arbetsförmedlingen, Raindance. Uppgiften är inte möjlig att redovisa uppdelad på kön. * Förberedande insatser inkluderar aktiviteter inom vägledning och platsförmedling, kartläggning, fördjupad kartläggning och vägledning, arbetslivsinriktad rehabilitering och förberedande utbildning. ** Ersättning till leverantörer är kostnader utanför ramprogrammen för rusta och matcha 2.

För program med aktivitetsstöd eller etableringsersättning uppgick den sammanlagda ersättningen 2023 till deltagare och leverantörer till 22 miljarder kronor, se tabell 8.4. Ersättning till deltagare finansieras med anslagsposterna 1:2 ap.1 Aktivitetsstöd och 1:14 ap.1 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare. Ersättning till leverantörer finansieras i huvudsak av anslagsposten 1:3 ap.1 men även genom intäkter från EU genom ESF-projektet Kickstart EU-react.

¹⁹¹ På raderna jobb- och utvecklingsgarantin, jobbgarantin för ungdomar samt etableringsprogrammet redovisas ersättning till deltagare och leverantörer för olika insatser och upphandlade tjänster som erbjudits inom ramprogrammen. På raderna för övriga program redovisas ersättning till deltagare och leverantörer för olika insatser och upphandlade tjänster som erbjudits utanför ramprogrammen.

Tabell 8.5 Antal leverantörer och ersättning till leverantörer (i miljoner kronor)

	Antal leverantörer 2021	Antal leverantörer 2022	Antal leverantörer 2023	Leverantörs-kostnader 2021	Leverantörs-kostnader 2022	Leverantörs-kostnader 2023
Rusta och matcha	87	173	184	329	2 168	2 084
Rusta och matcha 2			209			403
Stöd och matchning	193	164	0	2 877	408	10
Summa matchningstjänster	280	337	393	3 206	2 576	2 497
Aktivitetsbaserade utredningsplatser	6	6	4	45	35	18
Arbetsintegrerade övningsplatser		42	49		10	26
Individuellt pedagogiskt stöd vid utbildning	2	2	4	124	100	139
Introduktion till arbete	6	7	7	245	237	235
Karriärvägledning	3	9	10	5	15	31
Steg till arbete						19
Validering	21	18	17	7	4	4
Yrkessvenska B	7	9	2	46	10	9
Summa övriga upphandlade tjänster	45	93	93	473	411	481
Arbetsmarknadsutbildning	62	61	57	1 282	967	1 025
Förberedande utbildning	57	57	47	671	477	402
Summa utbildningar	119	118	104	1 954	1 444	1 427
Totalsumma	444	548	590	5 632	4 432 ¹⁹²	4 405

Källor: Arbetsförmedlingen, Datalager och Raindance

Totalt var ersättningarna till upphandlade leverantörer ungefär i nivå med 2022, se tabell 8.5. Den största förändringen var skiftet inom matchningstjänsterna där stöd och matchning upphörde 2022 och rusta och matcha ersattes av tjänsten rusta och matcha 2 under våren 2023. Antalet leverantörer av matchningstjänster ökade något. Av de totala utbetalningarna 2 497 miljoner kronor till leverantörer för rusta och matcha samt rusta och matcha 2 under 2023 utgjorde den periodiska grundersättningen 44 procent (1 093 miljoner kronor) och resultat ersättningen (inklusive snabbhetspremie och tilläggsersättning) 56 procent (1 395 miljoner), vilket kan jämföras med föregående år om 54 respektive 46 procent, närmare beskrivning om program och upphandlade tjänster återfinns i avsnitt 3.2.4.

¹⁹² Korrigering av totalsumma för 2022

Tabell 8.6 Ersättning till arbetsgivare för subventionerade anställningar (i miljoner kronor)

	2021	2022	2023
Extratjänster	3 656	1 627	45
Introduktionsjobb	1 249	1 296	1 733
Lönebidrag för anställning	4 298	4 427	4 476
Lönebidrag för trygghet i anställning	5 330	5 067	4 808
Lönebidrag för utveckling i anställning	1 713	1 692	1 593
Moderna beredskapsjobb			
Nystartsjobb	3 385	3 978	4 730
Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	321	292	273
Yrkesintroduktionsanställning	23	28	32
Totalt	19 975	18 407	17 690

Källa: Arbetsförmedlingen, Raindance.

Ersättningen till arbetsgivare för subventionerade anställningar minskade sammantaget något under 2023, se tabell 8.6. Ersättningen till arbetsgivare avseende nystartsjobb fortsatte dock att öka som en följd av höjt takbelopp och att andelen deltagare med högre ersättningsnivåer ökade jämfört med året innan, närmare beskrivning om subventionerade anställningar återfinns i avsnitt 3.2.5.

9 Sammanställning väsentliga uppgifter

I enlighet med förordningen om årsredovisning och budgetunderlag redovisas en sammanställning över väsentliga uppgifter från resultaträkning, balansräkning och anslagsredovisning samt uppgifter om låneram, anslagskredit samt vissa nyckeltal.

Belopp i tusental kronor	2023	2022	2021	2020	2019
Låneram hos Riksgäldskontoret					
- beviljad låneram	750 000	625 000	800 000	849 000	800 000
- utnyttjad låneram	655 275	489 201	485 762	570 821	726 784
Krediter hos Riksgäldskontoret					
- beviljad kredit	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
- maximalt utnyttjad kredit	-	-	-	-	-
Ränta på konto i Riksgäldskontoret					
- räntekostnader	18 543	3 412	0	405	1 770
- ränteintäkter	28 709	8 600	1	398	1 939
Totala avgiftsintäkter					
- beräknade enligt regleringsbrev	5 000	9 000	7 600	8 035	7 672
- Myndighetens totala avgiftsintäkter	41 970	37 089	33 776	45 234	71 758
Anslagskredit/anslagssparande					
Anslagskredit, förvaltningsanslaget	229 237	235 837	235 463	436 328	381 043
Utnyttjad	-	-	-	-	-
Anslagskredit, övriga anslag	3 255 271	3 464 169	3 999 566	3 675 668	3 718 442
Utnyttjad	-	-	-	-	1 389 114
Anslagssparande, förvaltningsanslaget	171 722	205 631	218 052	108 970	78 181
Anslagssparande, övriga anslag	9 436 590	14 145 161	11 396 146	9 527 819	1 624 905
Tilldelade bemyndiganden					
Tilldelade bemyndiganden, Uo 14 1:3:1	7 000 000	6 650 000	14 300 000	9 454 000	8 990 000
Utestående åtaganden ¹⁹³	4 302 834	5 098 136	4 822 743	4 919 912	2 412 396
Tilldelade bemyndiganden, Uo 14 1:3:5	-	-	-	-	1 000 000
Utestående åtaganden	-	-	-	-	99 201
Tilldelade bemyndiganden, Uo 14 1:4:1	18 000 000	14 000 000	15 000 000	16 000 000	15 000 000
Utestående åtaganden ¹⁹⁴	14 649 297	14 926 135	10 159 257	11 463 287	13 361 916
Personal					
- antal årsarbetskrafter ¹⁹⁵	10 242	10 048	10 240	9 671	10 705
- medeltal anställda	11 140	10 952	11 087	10 735	12 257
Driftkostnad per årsarbetskraft¹⁹⁶	878	885	853	879	826
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	-27 413	-899	81 977	4 137	-80 909
Balanserad kapitalförändring	154 192	155 091	73 114	68 976	149 886

¹⁹³ Utestående åtaganden Uo 14:1:3:1 för 2020 skiljer sig från årsredovisningen 2020 på grund av förändrade redovisningsprinciper.

¹⁹⁴ Överskridande av bemyndigande för anslagsposten 1:4 ap.1 för 2022 förklaras i not 49 under kapitlet "Noter och tilläggsupplysningar" i årsredovisningen 2022.

¹⁹⁵ Enligt separat handling för årsredovisningen 2022 har siffran för antal årsarbetskrafter och driftkostnad per årsarbetskraft justerats för 2022.

¹⁹⁶ Se fotnot 195.

10 Styrelse och organisation

Arbetsförmedlingen leds av en styrelse. Styrelsen har fullt ansvar för verksamheten och generaldirektören är ansvarig inför styrelsen.

Tabell 10.1 Ersättningar och förmåner till styrelseledamöter och ledande befattningshavare samt övriga uppdrag, 2023

Namn	Ersättningar och förmåner (kronor)	Övriga uppdrag
Maria Mindhammar (generaldirektör t.o.m. 2023-09-17)	1 490 414 134 309 (förmån)	
Lars Lööv (överdirektör t.o.m. 2023-09-17, vikarierande generaldirektör fr.o.m. 2023-09-18)	1 440 499	
Thomas Hagman (vikarierande överdirektör fr.o.m. 2023-10-26)	1 286 388	
Urban Hansson Brusewitz (ordförande fr.o.m. 2023-09-15)	44 167	Fortifikationsverket, ordf. fr.o.m. 2023-09-01 Första AP-fonden, ordf.
Anna Wallin Krasse (vice ord. fr.o.m. 2023-09-15, ordf. 2023-06-18 – 2023-09-14)	100 486	Premium Snacks Nordic AB, styrelseledamot fr.o.m. 2023-05-25 Krasse & Co, suppleant
Anders Ferbe (ordförande t.o.m. 2023-06-17)	69 583	Råd och Röd AB, ledamot Rädda Barnen välfärd AB, ledamot Rädda Barnen serviceaktiebolag, ledamot Rädda Barnen Vård och Omsorg AB, ledamot
Boel Godner	75 000	Migrationsverkets insynsråd, ledamot t.o.m. 2023-02-28 KPA Tjänstepension, ledamot t.o.m. 2023-09-30 Söderenergi AB, ordf. Södertälje Science Park AB, ledamot Södertälje Kommuns förvaltnings Aktiebolag, ledamot Syvab, vice ord. Telge AB, ledamot Telge hamn AB, suppleant
Günter Mårder (fr.o.m. 2023-06-18)	40 208	RaySearch Laboratories AB, ledamot Lundqvist Trävaru AB, ledamot Lundqvist Intressenter AB, ledamot Spotlight Group AB, ledamot t.o.m. 2023-04-30, ordf. fr.o.m. 2023-05-01 Kunskapsgruppen Sverige AB, ordf. Yellow Jaguar AB, suppleant Red Cabezon AB, VD och ledamot Rixkapital Sverige AB, suppleant Kunskapsgruppen Yrkehögskola Sverige AB, Ordf.
Hans Lindblad (t.o.m. 2023-06-07)	33 184	Nordiska investeringsbanken, ledamot Fondtorgsnämnden, ledamot Högskolan Väst, ordf. SNS Förtroenderåd, ledamot
Helena Dyrssen (fr.o.m. 2023-06-18)	40 208	Nordic Public Affairs AB, VD och ledamot Liberala Nyhetsbyrån Aktiebolag, ledamot fr.o.m. 2023-05-01 PRECIS Service AB, ledamot Helena Dyrssen konsult AB, ledamot

Petra Sernulf	75 000	LFV Holding AB, ledamot Avisec Critical Communications AB, ledamot Bo Lindeberg Förvaltning AB, suppleant
Roger Fredriksson	75 000	Ronneby Helsobrunn AB, ordf. VisitBlekinge AB (svb), ledamot
Staffan Furusten	75 000	

Personalföreträdare under 2023 har varit Helén Justegård (Saco), Åsa Johansson (ST) och Ulf Törnkvist (adj. SEKO).

Arbetsförmedlingen leds av en styrelse och generaldirektören är myndighetschefen. Vid myndigheten finns en överdirektör som är generaldirektörens ställföreträdare. Myndigheten består av tre verksamhetsområden, sex avdelningar, två staber, enheten Styrning och uppföljning och en internrevision (organisationen per 2023-12-31). Direktörer och chefer för staber, avdelningar och verksamhetsområden samt enheten Styrning och uppföljning, utgör tillsammans med generaldirektören och överdirektören Arbetsförmedlingens ledningsgrupp.

11 Appendix

I kapitlet beskrivs hur Arbetsförmedlingen hanterar de grunder som resultatredovisningen vilar på, de huvudsakliga förändringarna i resultatredovisningen jämfört med 2022 samt huvudkällorna i resultatredovisningen.

11.1 Redovisning av uppgifter/data och dokumentation av grunder

Redovisning av numeriska uppgifter/data sker i löptext samt i tabeller. Tabellerna ska i princip kunna läsas självständigt, men kommenteras i regel i anslutande text. Uppgifter/data redovisas i regel i minst treårsserier. I några fall har vi inte kunnat ta fram jämförbara underlag eller så saknas underlag för tidigare år, vilket då anges i anslutning till detta. I de fall vi har kommenterande text till en tabell, är tabellens tidsserie den fullständiga redovisningen och i den tillhörande texten kommenteras huvudsakligen årets resultat. I de fall definitioner eller beräkningar har ändrats från föregående år kommenteras detta. Föregående årsresultat är också justerat i konsekvens med detta för att skapa jämförbarhet.

I resultatredovisningen anges källan till uppgifter, antingen genom en fotnot eller som referens i anslutning till text eller tabell. Arbetsförmedlingen har upprättat en bakomliggande dokumentation, genom vilka källor kan återfinnas, och där bakomliggande beräkningar, metoder och dataskript beskrivs.

Tidigare har Arbetsförmedlingen publicerat statistik över inskrivna i åldersintervallet 16–64 år, där den övre åldern baserats på åldern för garantipension. Vid årsskiftet 2022/2023 höjdes pensionsåldern i Sverige med ett år. Med anledning av detta redovisas uppgifterna i årsredovisningen 2023 för inskrivna i åldern 16–65 år. För att säkerställa jämförbarhet mellan åren redovisas uppgifter för detta åldersintervall för alla åren 2021–2023. Det innebär att mindre skillnader kan förekomma jämfört med de uppgifter över inskrivna som redovisats i tidigare årsredovisningar.

11.2 Grund för bedömning

Uppgifter och mål för Arbetsförmedlingen i instruktion och regleringsbrev är utgångspunkten för resultatbedömningarna. Då uppgifter och mål kan förändras mellan åren innebär det att grunden för bedömningarna också kan skilja sig åt mellan åren. Det påverkar i viss mån möjligheten att jämföra årets bedömningar med bedömningar som gjorts i tidigare årsredovisningar. Exempelvis har målen i regleringsbreven förändrats mellan 2022 och 2023. Arbetsförmedlingens bedömer och analyserar verksamhetens huvudresultat utifrån en sammanvägning av nivå och utveckling för valda indikatorer. Jämförelse görs med föregående år och myndighetens interna målnivåer i myndighetens verksamhetsplan för 2023.

11.2.1 Bedömning av resultat

Nedan beskrivs de mått som används för respektive resultatbedömning, samt i förekommande fall myndighetens interna målnivåer.

Bedömningar i kapitel 3

Mål i regleringsbrevet: Arbetsförmedlingen ska i sin verksamhet prioritera arbetet med personer som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa i syfte att dessa personer ska övergå till arbete eller utbildning. Arbetsförmedlingen ska särskilt prioritera personer som varit utan arbete i mer än två år. Bedömning görs utifrån nedanstående mått:

- Omsättning till arbete eller studier för arbetssökande som varit utan arbete 6–12 månader ska uppgå till minst 5,8 procent i genomsnitt per månad.¹⁹⁷ Omräknat till unika övergångar motsvarar det en nivå på 19,7 procent per år.
- Omsättning till arbete eller studier för arbetssökande som varit utan arbete 12–24 månader ska uppgå till minst 4,3 procent i genomsnitt per månad. Omräknat till unika övergångar motsvarar det en nivå på 20,7 procent per år.
- Omsättning till arbete eller studier för arbetssökande som varit utan arbete i mer än 24 månader ska uppgå till minst 2,9 procent i genomsnitt per månad. Omräknat till unika övergångar motsvarar det en nivå på 23,8 procent per år.
- Omsättning till arbete eller studier för arbetssökande med funktionsnedsättning ska uppgå till minst 4,1 procent i genomsnitt per månad.¹⁹⁸ Omräknat till unika övergångar motsvarar det en nivå på 23,2 procent per år.
- Omsättning till studier för alla inskrivna arbetssökande ska uppgå till minst 1,1 procent i genomsnitt per månad. Omräknat till unika övergångar motsvarar det en nivå på 5,8 procent per år.
- Antal deltagare i särskilda insatser¹⁹⁹ för personer med funktionsnedsättning ska uppgå till minst 65 000 i genomsnitt per månad.²⁰⁰
- Antal deltagare i introduktionsjobb ska uppgå till minst 7 000 i genomsnitt per månad.
- Antal deltagare i nystartsjobb ska uppgå till minst 29 000 i genomsnitt per månad.²⁰¹
- Antal nya beslut om arbetspraktik ska uppgå till minst 1 800 i genomsnitt per månad.
- Antal deltagare i arbetsmarknadsutbildning ska uppgå till minst 6 500 i genomsnitt per månad.²⁰²
- Antal deltagare i matchningstjänst ska uppgå till minst 64 000 i genomsnitt per månad.²⁰³
- Andel av de arbetssökande som står längst ifrån arbetsmarknaden som deltar i en lämplig insats ska öka.

Uppdrag i regleringsbrevet: Arbetsförmedlingen ska anvisa personer med långa tider utan arbete till lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall Aktiebolag enligt förordningen (2017:462) om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Omfattningen för bolagets uppdrag om anställningar med denna stödform anges i bolagets ägaranvisning. För

¹⁹⁷ Målnivån har reviderats. Ursprunglig målnivå var 6,0 procent.

¹⁹⁸ Målnivån har reviderats. Ursprunglig målnivå var 4,7 procent.

¹⁹⁹ Med särskild insats menas lönebidrag för anställning, lönebidrag för trygghet i anställning, lönebidrag för utveckling samt skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare.

²⁰⁰ Målnivån har reviderats. Ursprunglig målnivå var 67 300 per månad.

²⁰¹ Målnivån har reviderats. Ursprunglig målnivå var 31 900 per månad.

²⁰² Målnivån har reviderats. Ursprunglig målnivå var 6 700 per månad.

²⁰³ Målnivån har reviderats. Ursprunglig målnivå var 67 300 per månad.

2023 beräknas omfattningen motsvara minst 2 000 anställda i genomsnitt under året. Unga vuxna under 30 år ska prioriteras. Minst hälften av rekryteringen till skyddat arbete hos Samhall Aktiebolag ska komma från de prioriterade grupper som Samhall Aktiebolag och Arbetsförmedlingen gemensamt definierat. Bedömning görs utifrån nedanstående mått:

- Antal deltagare med lönebidrag för utveckling i anställning hos Samhall Aktiebolag.
- Andel av rekryterade till skyddat arbete hos Samhall Aktiebolag som kommer från prioriterade grupper.

Mål i regleringsbrevet: Arbetsförmedlingen ska stärka sitt arbete med en effektiv och rättssäker ärendehandläggning inklusive beslutsmotiveringar, dokumentation och uppföljning. Bedömning görs utifrån nedanstående:

- Andel kvalitetsgranskade arbetsgivarstöd utan avvikelse ska öka.
- Andel kvalitetsgranskade stöd till arbets sökande utan avvikelse ska öka.
- Resultat av särskilda interna och externa granskningar användas som komplement i bedömning av måluppfyllelse.

Delmål för regeringens jämställdhetspolitiska mål: Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut. Bedömning görs utifrån nedanstående mått:

- Andel nya beslut om nystartsjobb som går till kvinnor ska uppgå till minst 38 procent.
- Andel nya beslut om särskilda insatser²⁰⁴ som går till kvinnor ska uppgå till minst 42 procent.
- Andel nya beslut om introduktionsjobb som går till kvinnor ska uppgå till minst 50 procent.
- Andel nya beslut om matchningstjänster som går till kvinnor ska uppgå till minst 47 procent.
- Andel nya beslut om arbetsmarknadsutbildning som går till kvinnor ska uppgå till minst 35 procent.

Bedömning i kapitel 4

Myndighetens uppgift i instruktionen: Myndigheten ska, inom ramen för sitt verksamhetsområde, verka för att upprätthålla arbetslöshetsförsäkringens funktion som omställningsförsäkring samt legitimiteten i de arbetsmarknadspolitiska ersättningsystemen. Myndigheten ska i detta syfte särskilt kontrollera att de arbets sökande som får arbetslöshetsersättning eller andra arbetsmarknadspolitiska ersättningar aktivt vidtar relevanta åtgärder för att ta sig ur sin arbetslöshet. Bedömning görs utifrån nedanstående mått:

- Genomsnittligt antal sökta arbeten per månad för arbets sökande som är eller riskerar bli långtidsarbetslösa ska öka jämfört med 2022.
- Andel aktivitetsrapporter granskade inom 14 dagar.

²⁰⁴ Med särskild insats menas lönebidrag för anställning, lönebidrag för trygghet i anställning, lönebidrag för utveckling samt skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare.

- Skickade meddelanden i sanktionsärenden till a-kassorna, antal per 1 000 arbetssökande med arbetslöshetsförsäkring.
- Skickade meddelanden i sanktionsärenden för programdeltagare med aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning, antal per 1 000 arbetssökande.

Bedömning i kapitel 5

Mål i regleringsbrev: Arbetsförmedlingen ska bidra till det övergripande målet att utbetalningarna från välfärdssystemen ska vara korrekta, andelen felaktiga utbetalningar ska minska och fel ska motverkas. Andelen felaktiga utbetalningar från de ersättningar som Arbetsförmedlingen hanterar ska därför minska. Bedömning görs utifrån nedanstående mått:

- Antal utredda ärenden.
- Återkravsbelopp per ärende.

11.2.2 Mått för resultat till arbete eller studier

Sedan 2017 redovisar Arbetsförmedlingen sin målpuppfyllelse i årsredovisningen avseende resultat till arbete eller studier²⁰⁵ som andel unika (enskilda) individer som övergår till arbete och studier någon gång under året. I myndighetens interna styrning och uppföljning används däremot ett omsättningsmått. Det finns olika syften med årsredovisningen och den interna uppföljningen under året som ligger till grund för att vi använder olika mått. Övergripande kan sägas att övergångsmåttet har ett externt resultatperspektiv medan omsättningsmåttet har ett internt produktionsperspektiv.

Årsredovisningen ska innehålla väsentlig information om vad myndigheten har presterat i förhållande till uppgifter och mål som regeringen har beslutat för myndighetens verksamhet. Bakgrunden till att myndigheten började använda övergångsmåttet i årsredovisningen var att det bedömdes ge en mer rättvisande bild av myndighetens resultat. Nedan framgår hur de två olika måtten beräknas.

$$\text{Övergångar till arbete för perioden } X = \frac{\text{Antal unika individer i målgrupp } Y \text{ med en övergång till arbete någon gång under perioden } X}{\text{Antal unika individer som tillhörde målgruppen } Y \text{ någon gång under perioden } X}$$

$$\text{Omsättning till arbete per månad} = \frac{\text{Antal personer med arbete som status den sista i månaden bland individer i målgrupp } Z}{\text{Antal individer som tillhörde målgruppen } Z \text{ vid ingången av månaden}}$$

Det finns flera skillnader mellan måtten. Övergångsmåttet kan redovisas för vilken tidsperiod man vill. I årsredovisningen redovisas övergångsmåttet ackumulerat för hela året. Det innebär alltså att andelen övergångar till arbete under ett år avser det totala antalet unika individer i målgruppen som haft övergång till arbete under året i förhållande till det totala antalet unika individer i målgruppen under året. Omsättningsmåttet mäter i stället antalet händelser under ett år där varje unik individ kan ha ett antal händelser. Omsättningsmåttet redovisas alltid som

²⁰⁵ Övergångar till studier avser övergångar till reguljära studier genomgående i årsredovisningen.

genomsnitt per månad oavsett uppföljningsperiod. På årsbasis beräknas omsättningsmättet därför som ett viktat medelvärde av de 12 månadsutfallen.

Det finns också skillnader i definition av resultat. Övergångsmättet redovisar antalet unika individer i målgruppen som haft en övergång till arbete. Omsättningsmättet redovisar i stället antal personer med arbete som status den sista i månaden för personer i målgruppen. Har en individ haft två övergångar till arbete under perioden räknas den individen endast en gång i resultatet och ingår endast en gång i målgruppen när det gäller övergångsmättet. Om övergången till arbete sker vid två olika månader kommer det dock generera ett resultat i omsättningsmättet vid två tillfällen. Skillnaderna i definitionerna av resultat speglar de olika perspektiven, där övergångsmättet har ett externt resultatperspektiv medan omsättningsmättet har ett internt produktionsperspektiv.²⁰⁶

11.2.3 Resultatmätt efter insats

Resultat 90 dagar efter insats

Mättet beskriver antalet personer som dag 90 efter programslut är i någon av sökandekategorierna som kopplar till arbete (med eller utan stöd) eller till studier (eller som har lämnat (avaktualiserats) till arbete) dividerat med det totala antalet personer genomgått insatsen under samma period (och därmed också uppnått 90 dagar efter programslut).

Resultatmätt för rusta och matcha samt rusta och matcha 2

Resultatmättet för matchningstjänsterna rusta och matcha samt rusta och matcha 2 tar sin utgångspunkt i ersättningsmodellerna för dessa tjänster. Mättet är ett så kallat kohortmätt och mäter resultatet (andel övergångar till arbete eller studier) för deltagare upp till 6 månader efter att deltagare påbörjat tjänsten.²⁰⁷

11.3 Huvudkällor i resultatredovisningen

11.3.1 Datalager och verksamhetssystem

Arbetsförmedlingens datalager är en databas som samlar information från flera produktionssystem i syfte att sammanställa rapporter och statistik. Informationen i datalagret används för att ta fram och sammanställa verksamhetsstatistik. I datalagret finns bland annat information om:

- Arbetssökande: bakgrundsdata såsom utbildningsnivå, sökt yrke, sökandekategori och geografiskt sökområde inklusive händelser (förändring i status, programbeslut etcetera.).
- Arbetsgivare: bakgrundsdata såsom storlek, arbetsgivarklass och näringsgren.
- Program/ärenden: bakgrundsdata såsom start- och slutdatum, avbrott, programkod och anordnare.

²⁰⁶ För en mer detaljerad beskrivning av måtten och skillnaderna mellan måtten, se Arbetsförmedlingen (2023), *Förtydliganden av måtten övergångar till arbete och omsättning till arbete*, Af-2022/0111 2738.

²⁰⁷ För en mer detaljerad beskrivning av måtten och skillnaderna mellan måtten, se Arbetsförmedlingen (2023), *Förslag på nytt resultatmätt för matchningstjänster i årsredovisningen*, Af-2023/0125 6203.

Arbetsförmedlingens datalager är en stor och komplex databas där data under tiden mellan två uttagstillfällen kan skilja sig. Det kan bero på skäl som kan förklaras men ofta är orsakssambanden till dessa förändringar för komplexa att utreda orsaken till. Det medför att statistiken i undantagsfall kan skilja sig från föregående årsredovisning. Vid marginella förändringar kommenteras inte anledningen till detta i fotnot i anslutning till uppgiften. Många förändringar jämfört med årsredovisningen 2023 beror på ändrat åldersintervall för statistik över inskrivna (se avsnitt 11.1), dessa förändringar kommenteras inte i fotnot till respektive uppgift. Vid större förändringar som beror på exempelvis kända systemförändringar eller förändringar av definitioner utöver ändrat åldersintervall kommenteras alltid anledningen till förändringen i anslutning till uppgiften.

11.3.2 Kundundersökningarna

Arbetsförmedlingen använder sig av urvalsundersökningar för att samla in data som inte kan eller är svåra att erhålla via registerdata. Sökandeundersökningen är en urvalsundersökning som omfattar öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd som varit inskrivna på Arbetsförmedlingen i minst tre månader. Totalurvalet 2023 var 14 208 arbetssökande (2022: 16 400, 2021: 16 800). Svarefrekvensen uppgick till 55 procent (2022: 48 procent, 2021: 59 procent) och antalet svarande var 7 836 (2022: 7 963, 2021: 9 950).

Undersökningen genomförs vanligtvis varje månad men under 2023 kunde undersökningen inte genomföras i december (till följd av förändringar i databas för urvalsdragning) och insamlingsperiod 2023 är därför något annorlunda än tidigare år. Skillnaden bedöms efter närmare analys inte påverka resultaten då resultaten från tidigare år om vi exkluderar svaren från december knappt förändras. En bortfallsanalys visar att personer med högre ålder, gymnasial eller högre utbildning och som är inrikes födda deltar i undersökningen i något högre utsträckning. Det finns indikationer på att språksvårigheter är en av anledningarna till att personer inte besvarar enkäten, som i nuläget finns på svenska och engelska. Det pågår ett arbete för att se över hanteringen av bortfall i undersökningen. Utifrån den genomförda bortfallsanalysen ser bortfallsmönstret snarlikt ut för åren 2021–2023.

Arbetsgivarundersökningen är en urvalsundersökning som omfattar arbetsgivare som anmält ledig tjänst (order) till Arbetsförmedlingen som avrapporterats under den senaste månaden. Totalurvalet för 2023 var 12 002 (2022: 14 200, 2021: 14 400) och svarefrekvensen var 44 procent (2022: 37 procent, 2021: 44 procent). Antalet svar uppgick under 2023 till 5 274 (2022: 5 251, 2021: 6 273).

11.3.3 Tidredovisning

Den 1 oktober 2018 införde Arbetsförmedlingen tidredovisningssystemet Tajma. Tidredovisningen bygger huvudsakligen på uppföljning från detta system. I Tajma redovisar medarbetarna sin arbetade tid på olika aktiviteter som består av en eller flera arbetsuppgifter. Tiden redovisas per dag och vecka. Varje aktivitet i tidredovisningen är kopplad till ett ärendeslag och ett ärendeslag är i sin tur kopplad till ett ärende. För att få fram kostnaden per ärende multipliceras myndighetens totala förvaltningskostnad med andel tid som är nedlagd per ärendeslag.

Arbetsförmedlingen redovisar nedlagd tid enligt följande sju olika ärendeslag samt tre ärende i årsredovisningen.

- Matchning
 - *Tillhandahålla infrastruktur för matchning* - Bland annat arbete med att tillhandahålla nuvarande och kommande matchningsinstrument.
 - *Rekryteringstjänster arbetsgivare* - Exempelvis allmänt arbete med arbetsgivare, branschråd och ackvirering.
 - *Tjänster för att söka arbete* - Arbete kopplat till inskrivning, arbetsmarknadspolitisk bedömning, handlingsplan, matchningsarbetsarbete etc.
- Rusta
 - *Program och aktiviteter med aktivitetsstöd* - Arbete med att förbereda, fatta beslut, anvisa och följa upp program och aktiviteter med aktivitetsstöd.
 - *Subventionerade anställningar* - Arbete med att förbereda, fatta beslut, anvisa och följa upp anställningar med stöd.
 - *Rustande/stärkande insatser* - Arbete med att rusta arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden, utöver program och anställningsstöd.
- Säkerställa arbetslöshetsförsäkring
 - *Säkerställa arbetslöshetsförsäkring* - Främst arbete med att följa upp arbetssökande utifrån regelverket för aktivitetsstöd och arbetslöshetsförsäkring.

Förändringar har gjorts i ärendestrukturen jämfört med årsredovisningen 2022 för att anpassa redovisning mot intentionerna i 3 kap. 1§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag. I årsredovisningen 2023 har gemensamma kostnader²⁰⁸ som återfanns på posten "Övrigt" i tabell 9.2 under avsnitt 9.1.1 i årsredovisningen 2022 fördelats ut andelsmässigt på de sju ärendeslag som beskrivs ovan. Den andelsmässiga fördelningen görs då det inte går att härleda lednings- och stödfunktioners arbetstid mot de olika ärendeslagen.

Viktning (uppräknig) av redovisad tid samt riktad insats

Användningen av Tajma är låg och uppgick under 2023 till 27 procent (2022: 30 procent, 2021: 34 procent). Det finns även en signifikant variation i användning mellan myndighetens avdelningar. Lägst är användningen inom verksamhetsområdet Lokal arbetsmarknad²⁰⁹ med en svarsfrekvens på 3,5 procent. Användningen för övriga verksamhetsområden och avdelningar inom myndigheten är 4–87 procent.²¹⁰ Detta innebär att myndighetens uppföljning inom området blir osäker och det finns en betydande risk för snedvridning av hur myndighetens medarbetare fördelar sin arbetstid. Jämfört med 2022 har det använts två olika metoder för att beräkna nedlagd tid per ärende och ärendeslag.

För att inhämta mer kvalitativt data inom verksamhetsområde Lokal arbetsmarknad om nedlagda tid per ärende och ärendeslag under 2023 har 330 medarbetare av 6500

²⁰⁸ Gemensamma kostnader inkluderar tid som läggs på tydliga ledningsuppgifter, andra funktioner exempelvis assistenter och fackligt arbete, allt tid för personal inom de olika funktionerna på myndighetens huvudkontor samt tid som läggs på anställdas kompetensutveckling.

²⁰⁹ Verksamhetsområdet är en del av kärnverksamheten.

²¹⁰ Användningen av Tajma totalt exklusive verksamhetsområde Lokal arbetsmarknad är 62 procent. Högst är användningen inom de två andra verksamhetsområdena som helt eller delvis räknas in i kärnverksamheten.

valts ut slumpmässigt för att tidsredovisa under fyra veckor (oktober-november 2023), som bedöms vara en representativ period. Svarsfrekvensen under redovisningsperioden var 80 procent, vilket var enligt förväntan då visst bortfall hade räknats in i urvalet. Utfallet har därefter räknats upp med hänsyn tagen till antalet månader under 2023 samt andelen utvalda medarbetare av total antal medarbetare.

För verksamhetsområden samt lednings- och stödfunktioner har inrapporterade timmar hämtas för samtliga ärendeslag från den löpande redovisningen som har gjorts under hela året i tidredovisningssystemet. För dessa funktioner viktas inrapporterade timmar per ärendeslag upp med inversen av svarsfrekvensen. Svartsfrekvensen beräknas, för alla funktioner, genom att dividera antalet aktiva användare av Tajma med antalet anställda inom respektive avdelning. De viktade timmarna för kärnverksamheten och lednings- och stödfunktioner summeras till ett nytt antal totala timmar.

Därför redovisas viktade värden för myndighetens tidredovisning. Viktade värden har bedömts ge den mest rättvisande bilden av hur myndigheten fördelar sin tid mellan olika aktiviteter. Det är dock värt att notera att de viktade värdena är behäftade med osäkerhet vilket innebär att resultatet behöver tolkas med viss försiktighet.

Viktningen av inrapporterade timmar innebär att svartsfrekvensen, för varje avdelning, blir 100 procent. Detta innebär implicit ett antagande om att den tid som är rapporterad på olika aktiviteter motsvarar den faktiska nedlagda tiden på dessa aktiviteter.

Styckkostnader

Ytterligare åtgärd som gjorts under 2023 för att förbättra myndighetens ärenderedovisning samt för att möta intentionerna i 3 kap. 1 § förordning om årsredovisning och budgetunderlag är att utveckla myndighetens styckkostnader per ärendeslag. I denna årsredovisning redovisar myndigheten styckkostnader för tre ärendeslag jämfört med två tidigare år. Det ärendeslag som lagts till 2023 är säkerställa arbetslöshetsförsäkringen.²¹¹

²¹¹ Här ingår handlagda ärenden inom området kontroll av arbetssökande såsom exempelvis aktivitetsrapporter som sorterats ut för manuell granskning, avvikelserapporter från leverantörer, ärenden avseende att den arbetssökande missat besök/kontakt, ärenden som initierats av signaler från arbetsförmedlare och läkarintyg.

12 Finansiell redovisning

12.1 Tilläggsupplysningar

12.2 Tillämpade redovisningsprinciper med mera

12.2.1 Allmänt

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring, kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) och anslagsförordningen (2011:223) i dessa förordningars senaste lydelse jämte Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd till dessa förordningar.

Upplupna intäkter och kostnader och förutbetalda intäkter och kostnader periodiseras när kostnaden eller intäkten överstiger 50 tkr. Skadestånd periodiseras i sin helhet oavsett belopp.

Den löpande bokföringen har avslutats den 5 januari 2024 som är gemensam brytdag för statliga myndigheter vid räkenskapsåret 2023.

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma.

12.2.2 Anslagsredovisning

Anslagsredovisningen visar Arbetsförmedlingens redovisning mot statens budget.

Ingående överföringsbelopp per anslag är lika med utgående överföringsbelopp per anslag enligt årsredovisningen för 2022. I kolumnen för årets tilldelning framgår belopp enligt regleringsbrev från Arbetsmarknadsdepartementet den 22 december 2022 avseende 2023 med ändringar daterade 22 juni och 7 december 2023.

Avvikelser mellan anslagsutfall och tilldelade medel på minst 10 procent eller minst 100 miljoner kronor kommenteras i noterna 42–56. Avvikelsen kan anges både i belopp och i procent. I de fall ytterligare anslagmedel erhållits under året har bakgrunden till detta angivits.

Kassamässig anslagsavräkning enligt 12 § p. 1 i anslagsförordningen (2011:223) har tillämpats för arbetsmarknadspolitiska program exklusive transfereringar till enskild vilket avser bidrag/förmån som utbetalas till arbetssökande.

Arbetsförmedlingen redovisar kostnader för köp av utbildningar och köp av tjänster från kompletterande aktörer. Dessa tjänster anslagsavräknas i enlighet med 12 § p. 2 anslagsförordningen (2011:223). Det innebär att köp av utbildning och köp av tjänster redovisas mot anslag det budgetår som kostnaderna hänför sig till och redovisas i transfereringsavsnittet.

Köp av AUB (Arbetsmarknadsutbildningar) från inomstatliga myndigheter redovisas under verksamhetens kostnader och således även i verksamhetsutfallet.

När det gäller återkrav av bidrag redovisar Arbetsförmedlingen återkraven kostnadsmässigt men reglering mot anslag sker kassamässigt.

Försäkringskassan ansvarar för utbetalning av aktivitetsstöd, utvecklingsersättning och etableringsersättning. Arbetsförmedlingen har dispositionsrätt till berörda anslag och betalar bidrag till Försäkringskassan. Det innebär att de bidrag som Arbetsförmedlingen lämnar till Försäkringskassan ingår i kolumnen *Nettoutgifter* i anslagsredovisningen och i resultaträkningen under transfereringar på raden *Lämnade bidrag* (not 10) och i not 11 på raden *Periodisering Lämnade bidrag, inomstatliga*. Motsvarande anslagsintäkt finns på raden *Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag*.

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har båda fordringar avseende återkrav av aktivitetsstöd och etableringsersättning i sin bokföring. Arbetsförmedlingen gentemot Försäkringskassan och Försäkringskassan gentemot den försäkrade. Arbetsförmedlingen redovisar sin del, inklusive värdereglering, i balansräkningen på raden *Fordringar hos andra myndigheter*.

De bidrag som Arbetsförmedlingen erhåller från andra myndigheter till myndighetens egen förvaltning återfinns i resultaträkningen under verksamhetens intäkter på raden *Intäkter av bidrag*. De bidrag som Arbetsförmedlingen erhåller från andra myndigheter för transfereringar återfinns i resultaträkningen under transfereringar på raden *Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag*.

Bemyndiganderedovisning

I enlighet med det som framgår under övriga bestämmelser punkt 7 i regleringsbrevet för Arbetsförmedlingen redovisas de ekonomiska åtagandena för resultatbaserade matchningstjänster med prognostiserade belopp av vad som faktiskt bedöms leda till ett infriande. Övriga program och insatser redovisas utifrån samma principer som tidigare år. Se även *Undantag från det ekonomiadministrativa regelverket*

12.2.3 Värderingar av fordringar och skulder

Fordringarna har upptagits till det belopp varmed de beräknas inflyta. Fordringar som bedöms som osäkra bokförs som befarad förlust.

Fordringar där 30 dagar har passerat sedan förfallodag värderas utifrån kravets ålder i kombination med inbetalningshistoriken. En genomsnittlig procentsats baserad på tre års utfall används. Fordringar där särskilda förutsättningar finns bedöms individuellt. Fordringar med andra myndigheter, kommuner och regioner som motpart, skrivs ej ned.

Skulder har upptagits till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta är omräknade till Riksbankens växelkurs på balansdagen.

12.2.4 Ansvarsförbindelser

Arbetsförmedlingen har en pågående rättstvist. Den har för året redovisats som en ansvarsförbindelse, det vill säga möjlig förpliktelse, som härrör från inträffad händelse. Utfallet av denna händelse ligger delvis utanför myndighetens kontroll och

är därmed osäker. Ansvarsförbindelser redovisas i anslutning till balansräkningen och i not.

12.2.5 Anpassning av myndighetens huvudkontor och kontorsnät

Under 2019 tog Arbetsförmedlingen ett verksamhetsbeslut om att avveckla 132 kontor. För åren 2019 & 2020 gjordes avsättningar gällande hyra för lokaler som inte kommer att användas. Under 2019 gjordes avsättningar för 35 kontor vilket återfördes i sin helhet under 2020. Under 2020 gjordes avsättningar för 21 av de kontor som då fått beslut om nedläggning. Av dessa avsättningar kvarstår nu ingenting då det sista är återfört under 2023.

12.2.6 Lån för verksamhetsinvesteringar

Lån ska tas upp för anläggningstillgångar som är färdigställda och som har levererats till myndigheten under perioden. För anläggningstillgångar som är under uppförande ska lån tas upp för utgifter som uppkommit i verksamheten och som bedöms ingå i anskaffningsvärdet. Det innebär att i not 29 & 30 avseende lån och krediter i Riksgäldskontoret ingår även det preliminära beloppet men i not 13 & 14 avseende anläggningstillgångar är bara faktiska kostnader upptagna.

12.2.7 Anläggningstillgångar

En anläggningstillgång är en tillgång avsedd för stadigvarande bruk eller innehav, till exempel maskiner, inventarier och bilar. Tillgångens värde ska uppgå till 20 000 kr och ha en nyttjandeperiod på minst 3 år. I anskaffningsvärdet ingår kostnader för installation, transport, tull och motsvarande.

Större anskaffningar av likartade tillgångar ska tillgångsredovisas när anskaffningsvärdet för den enskilda tillgången är 6 000 kr och den totala anskaffningen överstiger 1 000 000 kr.

Förbättringsutgifter på annans fastighet ska ha en anskaffningskostnad på minst 100 000 kr.

Immateriell anläggningstillgång bestående av helt eller delvis egenutvecklade it-system och program ska ha ett anskaffningsvärde på minst 5 000 000 kr.

Tillämpad princip innebär att objekt som understiger det fastställda beloppet men som tillhör en fungerande enhet läggs ihop med övriga objekt och betraktas som en enhet.

Planenlig avskrivning tillämpas, det vill säga att avskrivning påbörjas den månad då anläggningen tas i drift.

Avskrivningstider för anläggningstillgångar

3 år persondatorer mm

5 år bilar, möbler och övriga datorer

3-5 år egenutvecklade och köpta it-system och program

5 år förbättringsutgift på annans fastighet

Anläggningstillgångar har värderats till anskaffningskostnad med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan. Avskrivningarna baseras på tillgångarnas nyttjandeperiod.

Omsättningstillgångar

Tillgångar har värderats till lägsta värdets princip, det vill säga det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

12.2.8 Undantag från det ekonomiadministrativa regelverket

I Arbetsförmedlingens regleringsbrev för budgetåret 2023, under Övriga bestämmelser, finns följande undantag från det ekonomiadministrativa regelverket:

”Arbetsförmedlingen får under anslaget 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd och anslaget 1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar och anslaget 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare, fatta beslut som innebär ekonomiska åtaganden som medför framtida behov av anslag utan särskilt bemyndigande.”

Arbetsförmedlingen har utestående åtaganden på anslagen 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd och anslaget 1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar samt anslaget 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare, där det inte finns några krav på bemyndiganderedovisning.

13 Resultaträkning

Belopp anges i tusentals kronor			
Verksamhetens intäkter	Not	2023	2022
Intäkter av anslag	1	8 208 059	8 362 820
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	41 970	37 089
Intäkter av bidrag	3	908 480	628 597
Finansiella intäkter	4	29 272	8 771
Summa verksamhetens intäkter		9 187 781	9 037 276
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-7 119 028	-6 883 097
Kostnader för lokaler	6	-596 411	-562 737
Övriga driftkostnader	7	-1 274 145	-1 445 957
Finansiella kostnader	8	-18 721	-3 603
Avskrivningar och nedskrivningar		-155 541	-180 588
Summa verksamhetens kostnader		-9 163 846	-9 075 982
Verksamhetsutfall		23 934	-38 705
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		24 678	37 305
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-24 678	-37 305
Saldo uppbördsverksamhet	9	0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		58 558 688	58 578 967
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		971 128	936 393
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		-	-2 146
Finansiella intäkter		1 855	1 290
Finansiella kostnader		-	-
Lämnade bidrag	10	-59 583 018	-59 476 697
Saldo transfereringar	11	-51 347	37 807
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	12	-27 413	-899

14 Balansräkning

TILLGÅNGAR (Belopp anges i tusentals kronor)			
Immateriella anläggningstillgångar	Not	2023-12-31	2022-12-31
Balanserade utgifter för utveckling	13	466 818	289 994
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	14	23 209	30 109
Summa immateriella anläggningstillgångar		490 026	320 103
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	15	31 967	47 874
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	16	149 506	126 379
Summa materiella anläggningstillgångar		181 473	174 253
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	17	200	200
Summa finansiella anläggningstillgångar		200	200
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	18	10 305	11 607
Fordringar hos andra myndigheter	19	273 692	419 510
Övriga kortfristiga fordringar	20	49 511	58 119
Summa kortfristiga fordringar		333 508	489 236
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	21	273 377	271 522
Upplupna bidragsintäkter	22	53 634	142 047
Övriga upplupna intäkter	23	567	992
Summa periodavgränsningsposter		327 578	414 561
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	24	393 242	325 931
Summa avräkning med statsverket		393 242	325 931
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	25	831 908	982 870
Kassa, postgiro och bank		54 928	47 195
Summa kassa och bank		886 836	1 030 065
SUMMA TILLGÅNGAR		2 612 863	2 754 350

KAPITAL OCH SKULDER (Belopp anges i tusentals kronor)			
Myndighetskapital	Not	2023-12-31	2022-12-31
Statskapital		2 372	2 448
Balanserad kapitalförändring		154 192	155 091
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-27 413	-899
Summa myndighetskapital	26	129 151	156 640
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	27	2 684	4 288
Övriga avsättningar	28	85 672	77 787
Summa avsättningar		88 356	82 075
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	29	447 845	340 409
Övriga krediter i Riksgäldskontoret	30	207 430	148 792
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	31	223 748	144 390
Leverantörsskulder	32	557 512	782 382
Övriga kortfristiga skulder	33	153 004	159 961
Summa skulder m.m.		1 589 539	1 575 934
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	34	783 118	797 897
Oförbrukade bidrag	35	22 162	136 176
Övriga förutbetalda intäkter	36	537	5 628
Summa periodavgränsningsposter		805 817	939 700
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		2 612 863	2 754 350
Ansvarsförbindelser			
1. Statliga garantier för lån och krediter		Inga	Inga
2. Övriga ansvarsförbindelser, Pågående rättsliga tvister	37	17 225	-

15 Finansieringsanalys

Belopp anges i tusentals kronor	Not	2023	2022
DRIFT			
Kostnader	38	-9 001 494	-8 860 772*
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		8 208 059	8 362 820
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	39	41 450	36 415*
Intäkter av bidrag		908 480	628 597
Övriga intäkter		29 272	8 770
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		9 187 261	9 036 602*
Ökning (-) minskning (+) av lager		-	-
Ökning (-) minskning (+) av kortfristiga fordringar	40	67 750	10 527
Ökning (+) minskning (-) av kortfristiga skulder	41	13 395	-172 618
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL DRIFT		266 912	13 739*
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar		-76 926	-87 995
Investeringar i immateriella tillgångar		-256 857	-150 351
Summa investeringsutgifter		-333 783	-238 346
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		266 314	219 385*
- amorteringar		-158 879	-199 846
Kreditiv från Riksgäldskontoret		58 639	-16 100
Ökning av statskapital med medel från statens budget		-	-*
Försäljning av anläggningstillgångar		1 012	1 566*
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		167 086	5 006*
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		16 756	-2 273
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL INVESTERINGAR		-149 941	-235 613*
UPPBÖRDSVERKSAMHET (EAK, EU)			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		24 678	37 305
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		639	1 074
Inbetalningar i uppbördsverksamhet		25 317	38 380
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-24 678	-37 305
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL UPPBÖRDSVERKSAMHET		639	1 074

TRANSFERERINGSVERKSAMHET		
Lämnade bidrag	-59 583 018	-59 476 698
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	-142 181	455 730
Utbetalningar i transfereringsverksamhet	-59 725 199	-59 020 968
Finansiering av transfereringsverksamhet		
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	58 558 688	58 578 967
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag	971 128	936 393
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	1 855	-856
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet	59 531 671	59 514 504
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL TRANSFERERINGSVERKSAMHET	-193 528	493 536*
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	-75 918	272 736
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		
Likvida medel vid årets början	1 355 996	1 083 260
Ökning (+) minskning (-) av kassa och bank	7 733	7 307
Ökning (+) minskning (-) av tillgodohavande Riksgäldskontoret	-150 961	-27 096
Ökning (+) minskning (-) av avräkning med statsverket	67 310	292 525
Summa förändring av likvida medel	-75 918	272 736
Likvida medel vid årets slut	1 280 078	1 355 996

*Jämförelsesiffror 2022 har korrigerats mot siffror i årsredovisning 2022. Korrigering beror på ej likviditetspåverkande poster som identifieras i efterhand. Mindre justeringar av beloppstecken och belopp har även gjorts till följd av detta.

16 Anslagsredovisning

16.1 Redovisning mot anslag

Anslag (Belopp anges i tkr)	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivnet	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Nettoutgifter	Utgående överföringsbelopp
1:1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader		205 631	7 641 264	0		0	7 846 895	-7 675 173	171 722
Uo 14 1:1:1 Förvaltningskostnader för AF	42	205 631	7 641 264	0		0	7 846 895	-7 675 173	171 722
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd		8 496 051	38 432 392	0		-8 496 051	38 432 392	-35 331 235	3 101 157
Uo 14 1:2:1 Aktivitetsstöd	43	2 841 025	17 512 283	0		-2 841 025	17 512 283	-16 558 322	953 961
Uo 14 1:2:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning	44	5 655 026	17 423 338	0		-5 655 026	17 423 338	-15 276 143	2 147 195
Uo 14 1:2:3 Statliga ålderspensionsavgifter		0	3 496 771	0		0	3 496 771	-3 496 771	0
Uo 14 1:3									
Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser		2 025 660	6 856 487	865		-2 235 625	6 647 387	-6 057 079	590 308
Uo 14 1:3:1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	45	1 985 246	6 776 487	865		-2 195 211	6 567 387	-6 012 011	555 376
Uo 14 1:3:3 Främjande och utvecklingsinsatser för att påskynda nyanländas etablering	46	40 414	70 000	0		-40 414	70 000	-44 725	25 275
Uo 14 1:3:5 Statsbidrag till arbetstagarorganisationer för yttrande inför program och insatser (ram)	47	0	10 000	0		0	10 000	-344	9 656
Uo 14 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.		1 776 373	14 204 153	0		-1 776 373	14 204 153	-11 992 103	2 212 050
Uo 14 1:4:1 Lönebidrag m.m.	48	1 776 373	14 204 153	0		-1 776 373	14 204 153	-11 992 103	2 212 050
Uo 14 1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar		1 661 020	8 129 311	0		-1 661 020	8 129 311	-4 811 063	3 318 248
Uo 14 1:13:1 Nystartsjobb	49	1 342 113	7 500 119	-10 000		-1 342 113	7 490 119	-4 729 942	2 760 177
Uo 14 1:13:2 Stöd för yrkesintroduktionsanställningar	50	2 057	18 192	10 000		-2 057	28 192	-21 256	6 936
Uo 14 1:13:3 Etableringsjobb	51	316 850	551 135	0		-316 850	551 135	0	551 135
Uo 14 1:13:5 Statliga ålderspensionsavgifter		0	59 865	0		0	59 865	-59 865	0
Uo 14 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare		185 192	1 119 813	0		-185 192	1 119 813	-904 986	214 827
Uo 14 1:14:1 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	52	185 192	1 119 813	0		-185 192	1 119 813	-904 986	214 827
Summa totalt		14 349 927	76 383 420	865		-14 354 261	76 379 951	-66 771 639	9 608 312
Avslutade anslag									
Uo 14 1:3:2 Statsbidrag till kommuner för främjande av lokala överenskommelser		865	-	-865		-	-	-	0
Summa avslutade anslag		865	-	-865		-	-	-	0
Summa totalt inklusive avslutade anslag		14 350 792	76 383 420	-		-14 354 261	76 379 951	-66 771 639	9 608 312

16.2 Finansiella villkor, anslagskredit (tkr)

Anslag	Beviljad anslagskredit	Utnyttjad anslagskredit
Uo 14 1:1:1 Arbetsförmedlingens Förvaltningskostnader (ram)	229 237	0
Uo 14 1:2:1 Aktivitetsstöd (ram)	875 614	0
Uo 14 1:2:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning (ram)	871 166	0
Uo 14 1:3:1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser (ram)	338 824	0
Uo 14 1:4:1 Lönebidrag m.m. (ram)	710 207	0
Uo 14 1:13:1 Nystartsjobb (ram)	374 505	0
Uo 14 1:13:2 Stöd för yrkesintroduktionsanställningar (ram)	1 409	0
Uo 14 1:13:3 Etableringsjobb (ram)	27 556	0
Uo 14 :14:1 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare (ram)	55 990	0

16.3 Finansiella villkor, i övrigt (tkr)

Anslag	Not	Enligt regleringsbrev	Nettoutgifter	Saldo
Högstbestämningar				
Uo 14 1:1:1 Kompetenskartläggning till asylsökande (ram)	53	55 000	-1 481	53 519
Uo 14 1:1:1 Minska felaktiga utbetalningar (ram)	54	32 000		*
Uo 14 1:3:1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser (ram)	55	750 000	0	750 000
Uo 14 1:3:1 Jobb för ungdomar	56	150 000	-134 384	15 616

*Arbetsförmedlingen har använt mer än 32 000 tkr under 2023 och arbetet beskrivs mer i resultatredovisningen kapitel 5 Arbetsförmedlingens arbete mot felaktiga utbetalningar och i not 55.

16.4 Redovisning mot inkomsttitel (tkr)

Inkomsttitel	Benämning	Beräknat belopp	Inkomster
2394 101	Övriga ränteinkomster	0	-
2811 104	Övriga inkomster av statens verksamhet	0	24 678*
	Saldo inkomsttitlar	0	24 678

* Intäkter av andra ersättningar består av återbetalda anslagsmedel avseende främst Jobb för unga, Folkbildningsrådet samt Statsbidrag för särskilt främjande- och utvecklingsinsatser för att påskynda nyanländas etablering som utbetalats tidigare år

16.5 Redovisning mot bemyndiganden (tkr)

Anslag	Tilldelad bemyndiganderam	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år			Not
				2024	2025	2026- Slutår	
Uo 14 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser							
ap.1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	7 000 000	5 098 136	4 262 416	3 856 435	292 259	113 723	57
Villkor enligt regleringsbrev	7 000 000			5 011 000	1 568 000	421 000	2032
Uo 14 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.							
ap.1 Lönebidrag m.m.	18 000 000	14 926 135	14 649 297	9 976 650	3 750 519	922 128	
Villkor enligt regleringsbrev	18 000 000			11 880 000	5 101 000	1 019 000	2027
Summa	25 000 000	20 024 271	18 911 713	13 833 085	4 042 778	1 035 851	

"Arbetsförmedlingen får under anslaget 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd, anslaget 1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar samt anslaget 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare fatta beslut som innebär ekonomiska åtaganden som medför framtida behov av anslag utan särskilt bemyndigande."

Detta framgår från regleringsbrevet – Övriga bestämmelser.

Tilldelade bemyndiganderamar enligt regleringsbrev är indikativa.

17 Noter och tilläggsupplysningar

17.1 Resultaträkningen (tkr)

NOT 1 Intäkter av anslag	2023	2022
14 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	31 221	33 850
14 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	506 558	460 390
14 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader*	7 670 280	7 868 580
Intäkter av anslag	8 208 059	8 362 820

Samtliga ovanstående intäkter finansieras med medel från statens budget.

*Skillnaden mellan intäkter av anslag för Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader och utgifter för Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader i anslagsredovisningen på 4,9 mnkr beror på anslagsavräknad semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 enligt övergångsbestämmelse till 16 § anslagsförordningen.

NOT 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2023	2022
Uthyrning av lokaler	21 485	23 395
- varav inomstatliga	19 664	22 183
Konsultuppdrag	7 197	7 464
- varav inomstatliga	2 363	2 972
- varav tjänsteexport	3 320	3 696
Övriga intäkter	13 288	6 230
- varav offentligrättslig verksamhet	88	47
- varav inomstatliga	67	178
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	41 970	37 089

Konsultuppdrag, varav tjänsteexport är även den inomstatlig och avser SIDA.

Samtliga ovanstående avgiftsintäkter är fördelade enligt 4 § avgiftsförordningen (1992:191).

NOT 3 Intäkter av bidrag	2023	2022
Intäkter av bidrag	908 480	628 597
- varav inomstatliga	843 838	565 929
- varav periodisering	110 267	-115 963

Största delen av bidragsintäkterna avser Rehabsamverkan från Försäkringskassan samt bidrag för Kickstart React EU.

Det står även för ökningen av intäkter av bidrag.

Förändringen i periodisering beror på periodisering av ESF-bidrag, främst Kickstart React EU.

NOT 4 Finansiella intäkter	2023	2022
Ränteintäkter	468	88
- varav inomstatliga	25	3
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	28 709	8 600
Övriga finansiella intäkter	94	83
Finansiella intäkter	29 272	8 771

Riksgälden följer Riksbankens styrränta och från maj 2022 är räntan inte längre 0 procent. Under år 2023 höjdes styrräntan löpande under året och per 231231 uppgick räntan till 4 procent.

NOT 5 Kostnader för personal	2023	2022
Lönekostnader exkl. sociala avgifter	-4 727 855	-4 542 242
- varav arvode till styrelse och andra uppdragstagare	-635	-670
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier, övriga avgifter och kostnader	-2 391 173	-2 340 855
Kostnader för personal	-7 119 028	-6 883 097

Antalet anställda ökade i början av året för att sedan minska från andra kvartalet med anledning av återhållsamhet inför minskat förvaltningsanslag 2024.

NOT 6 Kostnader för lokaler	2023	2022
Kostnader för lokaler	-596 411	-562 737
- varav inomstatliga	-1 661	-1 508

Förändringen på posten Kostnader för lokaler består främst av indexhöjning.

NOT 7 Övriga driftkostnader	2023	2022
Övriga driftkostnader	-1 274 145	-1 445 957
Inköp av tjänster	-1 063 412	-1 113 738
Inköp av tjänster för transferering, arbetsmarknadsutbildning	-30 812	-34 887
Inköp av varor	-61 503	-101 444
Licensavgifter	-203 207	-187 175
Reparationer och underhåll	-22 715	-47 360
Resor, representation	-65 958	-56 351
Aktivering av immateriella kostnader	173 461	94 998

Minskning av övriga driftkostnader beror främst på en återhållsamhet inom myndigheten. Detta har resulterat i lägre kostnader för inköp av varor och tjänster samt minskade kostnader för reparationer och underhåll.

Förändringen av Inköp av tjänster för transferering, arbetsmarknadsutbildning beror på färre antal deltagare.

Ökningen av posten Licensavgifter beror till stor del på tidigare underlicensiering samt utökade licenser i och med fler anställda under 2023.

Kostnader för resor och representation har återigen börjat öka, i och med att restriktionerna som fanns under pandemin till stor del tagits bort.

Ökning av posten Aktivering av immateriella kostnader beror på att vi under året nyttjat låneramen för att aktivera tillgångar i större utsträckning än tidigare.

NOT 8 Finansiella kostnader	2023	2022
Räntekostnader lån i Riksgäldskontoret	-18 543	-3 412
Övriga räntekostnader	-109	-72
- varav inomstatliga	-33	-25
Övriga finansiella kostnader	-69	-119
Finansiella kostnader	-18 721	-3 603

Riksgälden följer Riksbankens styrränta och från maj 2022 är räntan inte längre 0 procent. Under år 2023 höjdes styrräntan löpande under året och per 231231 uppgick räntan till 4 procent.

NOT 9 Uppbördsverksamhet	2023	2022
Intäkter av andra ersättningar	24 678	37 305
Medel som förts till och från statsbudgeten	-24 678	-37 305
Uppbördsverksamhet	0	0

Intäkter av andra ersättningar består av återbetalda anslagsmedel avseende främst Folkbildningsrådet, Jobb för unga samt Främjande och utvecklingsinsatser för att påskynda nyanländas etablering som utbetalats tidigare år.

NOT 10	Lämnade bidrag	2023	2022
Uo 14:1:2	Aktivitetsstöd	-35 331 243	-34 641 552
	14:1:2:1 Aktivitetsstöd	-16 558 329	-16 459 146
	14:1:2:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning	-15 276 143	-14 355 637
	14:1:2:3 Statliga ålderspensionsavgifter	-3 496 771	-3 826 769
Uo 14:1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	-6 025 712	-7 140 404
	14:1:3:1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	-5 980 643	-7 081 683
	14:1:3:2 Statsbidrag till kommuner för främjande av lokala överenskommelser	-	-19 135
	14:1:3:3 Främjande och utvecklingsinsatser för att påskynda nyanländas etablering	-44 725	-39 586
	14:1:3:5 Statsbidrag till arbetstagarorganisationer för yttranden inför program och insatser	-344	
	<i>varav Köp av utbildning</i>	<i>-845 036</i>	<i>-975 471</i>
	<i>varav Köp av tjänst från kompletterande aktörer</i>	<i>-2 599 172</i>	<i>-2 876 082</i>
Uo 14:1:4	Lönebidrag Samhall m.m.	-11 485 906	-11 821 878
	14:1:4:1 Lönebidrag Samhall m.m.	-11 485 906	-11 821 878
Uo 14:1:13	Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	-4 811 890	-4 002 079
	14:1:13:1 Nystartsjobb	-4 730 769	-3 978 002
	14:1:13:2 Yrkesintroduktionsanställningar	-21 256	-15 927
	14:1:13:4 Statliga ålderspensionsavgifter	-59 865	-8 150
Uo 14:1:14	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	-904 986	-1 010 703
	14:1:14:1 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	-904 986	-1 010 703
	Samarbete med Försäkringskassan*	-22 436	-54 090
	<i>varav Köp av utbildning</i>	<i>-746</i>	<i>-1 846</i>
	<i>varav Köp av tjänst från kompletterande aktörer</i>	<i>-16 773</i>	<i>-40 648</i>
	ESF-rådet*	-944 672	-864 511
	<i>varav Köp av utbildning</i>	<i>-392 228</i>	<i>-72 970</i>
	<i>varav Köp av tjänst från kompletterande aktörer</i>	<i>-363 515</i>	<i>-249 055</i>
	Samordningsuppdrag*	-1 530	-17 157
	Periodiseringar	19 915	143 581
	Konstaterade och befarade förluster	-74 558	-67 904
	Summa Lämnade bidrag	-59 583 018	-59 476 697

* Lämnade bidrag finansierade av andra myndigheter.

De tre största bidragsmottagarna som ingår i posten lämnade bidrag är Försäkringskassan 17 519 mnkr, Skatteverket 13 992 mnkr och Pensionsmyndigheten 3 557 mnkr.

Ersättning till arbetslöshetskassorna har ökat med 921 mnkr till följd av högre ersättning per dag i snitt jämfört med tidigare år.

Statliga ålderspensionsavgifter 14:1:2:3 har minskat med 330 mnkr till följd av lägre tilldelning av aktivitetsstöd och bidrag till arbetslöshetsersättning.

Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser har minskat med 1 101 mnkr till följd av att extratjänster fasats ut.

Kostnader för lönebidrag och Samhall m.m. har minskat med 336 mnkr till följd av färre deltagare.

Nystartsjobb har ökat med 753 mnkr, vilket förklaras av att ersättningsnivån varit högre.

Etableringsersättning har minskat med 106 mnkr, eftersom antalet deltagare i etableringsuppdraget har minskat.

NOT 11 Transfereringar	2023	2022
Periodisering Lämnade bidrag, inomstatliga	-35 427	43 878
Återkrav av bidrag	20 211	37 651
Extern finansiering	2 580	-2 874
Befarade förluster	-38 711	-40 848
Summa Transfereringar	-51 347	37 807

NOT 12 Årets kapitalförändring	2023	2022
Konstaterade och befarade förluster samt värdering	-38 711	-40 848
Externfinansierade projekt per finansiär		
Försäkringskassan	37 136	-34 794
Samordningsförbunden	138	15 947
Sida	280	651
EU	5 300	-6 850
Resultat Tjänsteexport	-	-
Erhållna bidrag för projektverksamhet, bl.a. ESF-rådet	-16 233	-457
Övrigt		
Återkrav	20 211	22 254
Periodiseringsposter	-35 533	43 198
Årets kapitalförändring	-27 413	-899

Kapitalförändringen har främst påverkats av posten Försäkringskassan. Förändringen av denna post kan härledas till att den obetalda rekvisitionen som redovisades år 2022 har betalats in under året.

17.2 Balansräkningen (tkr)

NOT 13 Balanserade utgifter för utveckling	2023-12-31	2022-12-31
Egenutvecklade it-system och program		
Ingående anskaffningsvärde	976 503	893 298
- varav pågående, avskrivning ej påbörjad	150 001	49 132
Omklassificering immateriella pågående ackumulerat	-	-19 499
Årets anskaffningar	239 060	149 101
- varav pågående, avskrivning ej påbörjad	166 307	144 453
Årets försäljningar/utrangeringar	-59 470	-46 397
Utgående anskaffningsvärde	1 156 093	976 503
Ingående ackumulerade avskrivningar	-686 509	-659 978
Årets avskrivningar	-62 236	-68 304
Årets försäljningar/utrangeringar	59 470	41 773
Utgående ackumulerade avskrivningar	-689 275	-686 509
Bokfört restvärde egenutvecklade it-system och program	466 818	289 994

Ökningen av posten Årets anskaffning beror på två stora pågående projekt av egenutvecklade system, BÄR (Beslut och ärende) och tjänster kring fristående aktörer.

NOT 14 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2023-12-31	2022-12-31
Köpta it-system och program		
Ingående anskaffningsvärde	174 114	198 296
- varav pågående, avskrivning ej påbörjat	-	-
Årets anskaffningar	17 797	1 249
- varav pågående, avskrivning ej påbörjat	-	-
Årets försäljningar/utrangeringar	-668	-25 431
Utgående anskaffningsvärde	191 243	174 114
Ingående ackumulerade avskrivningar	-144 005	-118 139
Årets avskrivningar	-24 614	-33 982
Årets försäljningar/utrangeringar	585	8 116
Utgående ackumulerade avskrivningar	-168 034	-144 005
Bokfört restvärde köpta it-system och program	23 209	30 109

Ökningen av posten Årets anskaffningar avser inköp av licenser och utökning av befintliga licenser.

NOT 15 Förbättringsutgifter på annans fastighet	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	467 824	478 130
- varav pågående, avskrivning ej påbörjat	-	3 637
Årets anskaffningar	6 911	4 095
- varav pågående, avskrivning ej påbörjat	5 576	-
Årets försäljningar/utrangeringar	-14 525	-14 401
Utgående anskaffningsvärde	460 210	467 824
Ingående ackumulerade avskrivningar	-419 950	-403 149
Årets avskrivningar	-22 611	-30 981
Årets försäljningar/utrangeringar	14 318	14 180
Utgående ackumulerade avskrivningar	-428 243	-419 950
Bokfört restvärde förbättringsutgift på annans fastighet	31 967	47 874

NOT 16 Maskiner inventarier, installationer m.m	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	38 926	36 911
Årets anskaffningar	18 121	2 362
Årets försäljningar/utrangeringar	-29 742	-347
Utgående anskaffningsvärde	27 305	38 926
Ingående ackumulerade avskrivningar	-36 213	-36 181
Årets avskrivningar	-1 304	-377
Årets försäljningar/utrangeringar	29 742	345
Utgående ackumulerade avskrivningar	-7 775	-36 213
Bokfört restvärde maskiner, inventarier, installationer mm*	19 530	2 713
Datorer		
Ingående anskaffningsvärde	304 191	295 330
Årets anskaffningar	49 620	78 262
Årets försäljningar/utrangeringar	-8 155	-69 401
Utgående anskaffningsvärde	345 656	304 191

Ingående ackumulerade avskrivningar	-204 176	-245 654
Årets avskrivningar	-33 106	-27 923
Årets försäljningar/utrangeringar	7 545	69 401
Utgående ackumulerade avskrivningar	-229 737	-204 176
Bokfört restvärde datorer	115 919	100 015
Bilar & andra transportmedel		
Ingående anskaffningsvärde	5 425	5 986
Årets anskaffningar	1 569	1 980
Årets försäljningar/utrangeringar	-2 279	-2 541
Utgående anskaffningsvärde	4 715	5 425
Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 856	-3 520
Årets avskrivningar	-683	-789
Årets försäljningar/utrangeringar	1 624	1 453
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 915	-2 856
Bokfört restvärde bilar & andra transportmedel	2 800	2 569
Övriga inventarier, möbler mm.		
Ingående anskaffningsvärde	87 060	87 958
Årets anskaffningar	706	1 297
Årets försäljningar/utrangeringar	-2 966	-2 195
Utgående anskaffningsvärde	84 800	87 060
Ingående ackumulerade avskrivningar	-68 426	-59 174
Årets avskrivningar	-10 455	-11 410
Årets försäljningar/utrangeringar	2 966	2 158
Utgående ackumulerade avskrivningar	-75 915	-68 426
Bokfört restvärde övriga inventarier, möbler m.m	8 885	18 634
Konst		
Ingående anskaffningsvärde	2 448	172
Årets förändring*	-76	2 276
Årets anskaffning	-	-
Utgående anskaffningsvärde	2 372	2 448
Bokfört restvärde	2 372	2 448
Summa maskiner, inventarier, installationer (inkl datorer, bilar, övriga inventarier och konst)	149 506	126 379

Ökningen av posten Årets anskaffningar avseende maskiner, inventarier, installationer m.m avser inköp av nya skrivare till myndigheten. Förändringen på posten årets försäljningar/utrangeringar beror på utrangering av gamla skrivare. Posten Årets avskrivningar avseende maskiner, inventarier, installationer m.m har ökat på grund av inköp av skärmar i december 2022 samt årets anskaffning av ny skrivare till myndigheten under 2023.

Minskningen på posten årets anskaffning av datorer härrör sig till att anskaffningsvärdet 2022 var högt. Det i sin tur berodde på att planerade aktiviteter under 2021 inte kunde genomföras på grund av leveransproblem från leverantörer. *Arbetsförmedlingen har under 2023 befriats vårdansvar för statlig konst från Statens konstråd till ett värde om 76 tkr. Under 2022 tilldelades Arbetsförmedlingen vårdansvar till ett värde om 2 276 tkr. Utifrån detta har uppställningen av noten förtydligats och därmed har jämförelsetal för 2022 ändrats jämfört med årsredovisningen 2022.

NOT 17 Andra långfristiga värdepappersinnehav	2023-12-31	2022-12-31
Anskaffningsvärde bostadsrätt	200	200
Andra långfristiga värdepappersinnehav	200	200

NOT 18 Kundfordringar	2023-12-31	2022-12-31
Kundfordringar	10 305	11 607
Summa kundfordringar	10 305	11 607

NOT 19 Fordringar hos andra myndigheter	2023-12-31	2022-12-31
Fordringar hos andra myndigheter	273 692	419 510
- varav återkrav	113 822	163 181
Summar fordringar hos andra myndigheter	273 692	419 510

Fordringar hos andra myndigheter har minskat med ca 146 mnkr från föregående år. Det beror främst på att momsfordran minskat med 69 mnkr och att återkraven för aktivitetsstöd och etableringsersättning har minskat med 44 mnkr. Dessa återkrav hanteras och värderas av Försäkringskassan.

NOT 20 Övriga kortfristiga fordringar	2023-12-31	2022-12-31
Övriga kortfristiga fordringar	49 511	58 119
- varav återkrav	48 718	57 960
Summa övriga kortfristiga fordringar	49 511	58 119

NOT 21 Förutbetalda kostnader	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda kostnader	147 545	143 382
- varav inomstatliga	28	60
Förutbetalda hyror	125 832	128 140
- varav inomstatliga	440	415
Summa förutbetalda kostnader	273 377	271 522

NOT 22 Upplupna bidragsintäkter	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna bidragsintäkter	53 634	142 047
- varav inomstatliga	37 555	114 217
Summa upplupna bidragsintäkter	53 634	142 047

Upplupna bidragsintäkter har minskat från föregående år och beror på att 2022 hade en stor ökning som främst hänförde sig till Kickstart React EU med 103 mnkr. Projektet är avslutat under 2023.

NOT 23 Övriga upplupna intäkter	2023-12-31	2022-12-31
Övriga upplupna intäkter	567	992
- varav inomstatliga	567	992
Summar övriga upplupna intäkter	567	992

NOT 24 Avräkning med statsverket	2023-12-31	2022-12-31
Uppbörd		
Ingående balans		0
Redovisat mot inkomstitel	-24 678	-37 307
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	24 678	37 307
Medel från räntekonto som tillförts inkomstitel	-	-
Fordringar/skulder avseende uppbörd	0	0
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	-	-
Redovisat mot anslag	59 096 466	59 073 206
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-59 096 466	-59 073 206
Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-205 631	-218 052
Redovisat mot anslag	7 675 173	7 873 674
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-7 641 264	-7 861 253
Återbetalning av anslagsmedel		
Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	-171 722	-205 631
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	29 354	34 448
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-4 893	-5 094
Fordringar avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	24 462	29 354
Övriga skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	502 208	217 010
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	3 378 064	3 734 297
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-62 411 558	-62 484 998
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	59 071 788	59 035 899
Övriga skulder på statens centralkonto i Riksbanken	540 502	502 208
Avräkning med statsverket	393 242	325 931
NOT 25 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
Anslagsmedel	831 908	982 870
- varav intäkter av bidrag	29 820	36 398
Avgifter	-	-
Räntekontokredit	300 000	
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	831 908	982 870

NOT 26 Förändring av myndighetskapital					
	Statskapital	Balanserad kapitalförändring anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring bidragsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkning	Summa
Utgående balans 2022	2 448	303 237	-148 147	-899	156 639
Ingående balans 2023	2 448	303 237	-148 147	-899	156 639
Föregående års kapitalförändring	-	24 604	-25 503	899	-
Årets kapitalförändring	76			-27 413	-
Summa årets förändring	76	24 604	-25 503	-27 413	-27 489
Utgående balans 2023	2 372	327 841	-173 649	-27 413	129 151

Förändringen i statskapitalet är hänförlig till konsten som förklaras i not 16.

NOT 27 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2023-12-31	2022-12-31
Ingående avsättning	4 288	3 974
Årets pensionskostnad	988	2 448
Årets pensionsutbetalningar	-2 592	-2 134
Summa avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2 684	4 288

Avsättning görs till arbetstagare som beviljats avgång med pensionsersättning enligt Trygghetsavtalets regler.

NOT 28 Övriga avsättningar	2023-12-31	2022-12-31
Ingående avsättning	77 005	71 581
Årets avsättning	14 205	13 702
Årets utbetalningar	-6 076	-8 278
Lokalt aktivt omställningsarbete	85 134	77 005
Ingående avsättning	61	5 445
Årets avsättning	-	-5 384
Årets utbetalningar	-61	0
Omställning lokaler	-	61
Ingående avsättning	721	1 524
Årets avsättning	-	1
Årets utbetalningar	-183	-804
Övriga avsättningar	538	721
Summa övriga avsättningar	85 672	77 787

Posten Övriga avsättningar avser avsättning för ett skadestånd som utbetalas årsvis fram till år 2026.

NOT 29 Lån i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
Ingående balans	340 409	320 870
Årets nyupptagna lån	87 584	89 022
Omvandling kreditiv till lån	178 731	130 363
Årets amorteringar	-158 879	-199 846
Lån i Riksgäldskontoret	447 845	340 409
Beviljad låneram	750 000	
Utnyttjad låneram	655 275	
- Kreditiv för utvecklingskostnader	207 430	

Under posten Omvandling kreditiv till lån består förändringen främst av fler färdigställda egenutvecklade it-system under 2023.

Under posten Kreditiv för utvecklingskostnader ingår det preliminära beloppet för november och december 2023 med 27 284 tkr.

NOT 30 Övriga krediter i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
Övriga krediter i Riksgäldskontoret	207 430	148 792

Övriga krediter består av kreditiv som tas upp medan utvecklingskostnader för egenutvecklat it-system pågår. I posten ingår det preliminära beloppet för november och december 2023 med 27 284 tkr.

NOT 31 Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2023-12-31	2022-12-31
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	223 748	144 390
Skatteverket, skuld arbetsgivaravgift	120 570	130 207
Leverantörsskulder inomstatliga	102 978	13 340
Skatteverket, skuld mervärdesskatt	199	183
Övriga kortfristiga skulder	-	659

Ökningen av posten inomstatliga leverantörsskulder avser ett ännu ej utbetalt aktivitetsstöd till Försäkringskassan.

NOT 32 Leverantörsskulder	2023-12-31	2022-12-31
Leverantörsskulder	557 512	782 382

Leverantörsskulder har minskat med ca 225 mnkr. Det beror främst på att leverantörsskuldena för rusta och matcha samt IT har minskat.

De tre största leverantörerna är Atea Sverige AB 51 930 tkr, Arcus Utbildning & Jobbförmedling AB 25 574 tkr och Arbetslivsresurs AR AB 24 826 tkr.

NOT 33 Övriga kortfristiga skulder	2023-12-31	2022-12-31
Övriga kortfristiga skulder	153 004	159 961
Skatteverket, skuld preliminärskatt	97 731	112 245
Your First Eures Job	55 101	47 320
Övrigt	173	396

NOT 34 Upplupna kostnader	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna löner	6 116	6 323
upplupna arbetsgivaravgifter på upplupna löner	1 899	1 957
upplupna premier avtalsförsäkringar på upplupna löner	1 019	1 069
Upplupna semesterlöner	316 501	320 149
upplupna arbetsgivaravgifter på upplupna semesterlöner	98 583	99 316
upplupna premier avtalsförsäkringar på upplupna semesterlöner	54 467	55 155
Övriga upplupna förvaltningskostnader*	18 574	45 567
Övriga upplupna kostnader i transfereringsverksamhet*	285 959	268 361
Summa upplupna kostnader	783 118	797 897

Minskningen beror på att de totala semesterlönekostnaderna är lägre och att övriga upplupna förvaltningskostnader har minskat. Det i sin tur beror på att det 2022 reserverades mer kostnader för IT-konsulter.

*Upställningen av noten har förtydligats och därmed har jämförelsetal för 2022 ändrats jämfört med årsredovisningen 2022.

NOT 35 Oförbrukade bidrag	2023-12-31	2022-12-31
Oförbrukade bidrag	22 162	136 175
- varav inomstatliga	17 918	134 974

Minskningen av oförbrukade bidrag beror till största delen på att 2022 hade en påverkan av Kickstart React EU som då stod för 87 mnkr av utfallet.

Projektet är avslutat under första halvan av 2023.

Förbrukningstakt på oförbrukade bidrag	
Inom 3 mån	6 468
4–12 mån	9 581
13–36 mån	6 113
mer än 36 mån	-
Totalt	22 162

NOT 36 Övriga förutbetalda intäkter	2023-12-31	2022-12-31
Övriga oförbrukade medel	537	5 628
- varav inomstatliga	537	5 628
Summar övriga förutbetalda intäkter	537	5 628

NOT 37 Ansvarsförbindelser	2023-12-31	2022-12-31
Pågående rättsliga tvister	17 225	-

Arbetsförmedlingen har en pågående rättstvist. Tvisten avser avtalsbrott gällande arbetsmarknadspolitiska tjänster där motparten anser att avtalet garanterar volymen av antalet anvisade personer medan Arbetsförmedlingen anser att det är en uppskattad volym. Tvisten tas upp i tingsrätten för muntlig förberedelse i mars 2024. Risken värderas till medelrisk. Om Arbetsförmedlingen förlorar tvisten kan myndigheten bli skyldig att betala motpartens krav samt rättegångskostnader.

17.3 Finansieringsanalys (tkr)

NOT 38 Kostnader	2023	2022
Kostnader enligt resultaträkningen	-9 163 846	-9 075 982
Justeringar:		
Avskrivningar och nedskrivningar	155 541	180 588*
Realisationsförlust	531	15 571*
Ej likviditetspåverkande poster	-	19 499*
Avsättningar	6 280	-448*
Kostnader enligt finansieringsanalysen	-9 001 494	-8 860 772*

* Jämförelsesiffror 2022 har korrigerats mot siffror i årsredovisning 2022. Korrigeringsberor på ej likviditetspåverkande poster som identifieras i efterhand. Mindre justeringar av beloppstecken och belopp har även gjorts till följd av detta.

NOT 39 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2023	2022
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen	41 970	37 090*
Justeringar:		
Realisationsvinst	-520	-675*
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	41 450	36 415*

* Jämförelsesiffror 2022 har korrigerats mot siffror i årsredovisning 2022. Korrigeringsberor på ej likviditetspåverkande poster som identifieras i efterhand. Mindre justeringar av beloppstecken och belopp har även gjorts till följd av detta.

NOT 40 Kortfristiga fordringar	2023	2022
Fordringar och periodavgränsningsposter enligt balansräkningen, IB	-903 797	-711 043
Fordringar och periodavgränsningsposter enligt balansräkningen, UB	661 086	903 797
Justeringar:		
Återkrav av bidrag och aktivitetsstöd, Transferering	174 322	-204 355
Återkrav skattereduktion, Uppbörd	639	1 074
Kortfristiga fordringar	-67 750	-10 527

NOT 41 Kortfristiga skulder	2023	2022
Skulder m.m. och periodavgränsningsposter enligt balansräkning, IB	-2 026 433	-1 541 240
Skulder m.m. och periodavgränsningsposter enligt balansräkning, UB	1 740 080	2 026 433
Justeringar:		
Upplupna kostnader, Transfereringar	316 504	-660 084
Upplupna kostnader, Investeringar	-16 756	2 273
Kortfristiga skulder	13 395	-172 618

17.4 Anslagsredovisningen

NOT 42 14:1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader (ramanslag) 14:1:1:1 Förvaltningskostnader för Arbetsförmedlingen (ram)

Enligt ett ändringsbeslut av regleringsbrevet för budgetåret 2023 daterat 2023-06-22, har anslaget ökat med 50 mnkr för arbete med beredskapsuppdraget. Myndigheten redovisar ett anslagssparande om 172 mnkr, vilket i huvudsak beror på det planerade anslagssparande som beslutades om 100 miljoner kronor. Beslutet togs för att balansera neddragningen på förvaltningsanslaget 2024.

NOT 43 14:1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd (ramanslag) 14:1:2:1 Aktivitetsstöd (ram)

Anslaget har ett sparande på totalt 954 mnkr vilket förklaras av en starkare arbetsmarknad än beräknat under första halvåret och därmed färre deltagare med aktivitetsstöd än vad anslaget var dimensionerat för.

NOT 44 14:1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd (ramanslag) 14:1:2:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning (ram)

Anslaget har ett sparande på totalt 2 147 mnkr och beror på att arbetsmarknaden var oväntat motståndskraftig under första halvåret vilket innebar att färre personer fick ersättning från en arbetslöshetskassa än vad anslaget var dimensionerat för.

NOT 45 14:1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser (ramanslag) 14:1:3:1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser (ram)

Enligt ändringsbeslut av regleringsbrevet för budgetåret 2023 har anslaget minskat med 50 mnkr 2023-06-22 och 209 mnkr 2023-12-07. Anslaget har ett sparande på totalt 555 mnkr. De främsta orsakerna var att extratjänsterna fasades ut och att kostnaderna för matchningstjänster och arbetsmarknadsutbildning var lägre till följd av färre deltagare.

NOT 46 14:1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser (ramanslag) 14:1:3:3 Främjande och utvecklingsinsatser för att påskynda nyanländas etablering (ram)

Uppdraget under anslaget för myndigheten är att fördela ut statsbidrag till arbetsmarknadens parter i syfte att påskynda nyanländas etablering på arbetsmarknaden. För bidragsåret 2023 genomförde Arbetsförmedlingen

totalt två utlysningar av medel inom ramen för det disponibla anslaget. 24 av 26 ansökningar beviljades till ett belopp på 44,7 miljoner kronor. Kvarstående medel för bidragsåret 2023 är 25 mnkr.

**NOT 47 14:1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser (ramanslag)
14:1:3:5 Statsbidrag till arbetstagarorganisationer för yttrande inför program och insatser (ram)**

Anslagsposten får användas för statsbidrag i enlighet med förordningen (2022:1346) om statsbidrag till arbetstagarorganisationer för kostnader för att ge in yttranden till Arbetsförmedlingen inför arbetsplatsförlagda program och insatser. För bidragsåret 2022 med utbetalningsår 2023 ansökte 7 fackförbund om bidrag till ett belopp på 344 tkr. Kvarstående medel för 2023 är 9,7 mnkr.

**NOT 48 14:1:4 Lönebidrag och Samhall m.m. (ramanslag)
14:1:4:1 Lönebidrag m.m. (ram)**

Anslagssparandet på 2 212 mnkr förklaras av färre beslut än föregående år. Lönebidragsanställningar är en form av beslut som ställer höga krav på myndighetens kapacitet i form av kompetens och resurser.

**NOT 49 14:1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar (ramanslag)
14:1:13:1 Nystartsjobb (ram)**

Enligt ändringsbeslut av regleringsbrevet för budgetåret 2023 daterat 2023-12-07 har anslaget minskat med 10 mnkr. Anslaget fick ett sparande om totalt 2 760 mnkr. Antalet deltagare minskade jämfört med 2022 samtidigt som kostnaden ökade. Minskningen av antal beslut tros bero på den konjunkturförsvagning som skedde under 2023 vilket kan ha bidragit till att viljan att anställa med stöd minskade bland arbetsgivare inom vissa branscher. Kostnadsökningen beror på det ändrade regelverket med ökade ersättningsnivåer från den 1 april 2022 har fått genomslag på hela 2023, även ersättningsnivåerna var generellt högre.

**NOT 50 14:1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar (ramanslag)
14:1:13:2 Stöd till yrkesintroduktionsanställningar (ram)**

Enligt ändringsbeslut av regleringsbrevet för budgetåret 2023 daterat 2023-12-07 har anslaget ökat med 10 mnkr. Antalet deltagare minskade jämfört med 2022. Anslagssparandet blir 7 mnkr.

**NOT 51 14:1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar (ramanslag)
14:1:13:3 Etableringsjobb (ram)**

Starten av etableringsjobb har fördröjts och inga anvisningar har skett under 2023. Det innebär att anslaget i sin helhet inte har använts under året vilket i sin tur resulterat i ett anslagssparande om 551 mnkr.

**NOT 52 14:1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare (ramanslag)
14:1:14:1 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare (ram)**

Anslaget avser etableringsersättning som utbetalas till de nyanlända. Ersättningen är en rättighet varför anslagsbelastningen påverkas av antalet nyanlända som omfattas av lagstiftningen. Anslagssparandet på 215 mnkr beror på att antalet deltagare i etableringsuppdraget var färre än vad anslaget dimensionerats för. Anslaget dimensioneras enligt Migrationsverkets planeringsantagande.

NOT 53 Finansiella villkor, i övrigt

Av anslaget får högst 55 000 tkr användas för att erbjuda kompetenskartläggning till asylsökande. Bokförda kostnader under året uppgår till 1 481 tkr.

NOT 54 Finansiella villkor, i övrigt

Av anslaget får 32 000 tkr endast användas för att finansiera insatser, återrapportering och uppdrag kopplade till det övergripande målet om minskade felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och Arbetsförmedlingens deltagande i uppdrag för att motverka felaktiga utbetalningar och bidragsbrott. Arbetsförmedlingen har använt mer än 32 000 tkr under 2023 och arbetet beskrivs mer i resultatredovisningen kapitel 5 Arbetsförmedlingens arbete mot felaktiga utbetalningar.

NOT 55 Finansiella villkor, i övrigt

Enligt ett ändringsbeslut av regleringsbrevet för budgetåret 2023 daterat 2023-12-07, har utbyttbarheten mellan anslagen 14:1:2:1 och 14:1:3:1 på 750 000 tkr tagits bort. Möjligheten att flytta 750 000 tkr från anslag 14:1:3:1 till 14:1:2:1 kvarstår. Den möjligheten har inte nyttjats då anslagsposten redovisar ett anslagssparande 2023.

NOT 56 Finansiella villkor, i övrigt

Av anslaget får högst 150 mnkr användas för bidrag till kommunerna för att skapa jobb för ungdomar. Kommuner kan vid behov använda medel för sommarjobb under sommarmånaderna. Bokförda kostnader under året uppgår till 134 mnkr där 63 mnkr avser jobb för unga och 71 mnkr avser sommarjobb.

17.5 Bemyndigande

**NOT 57 14:1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser
14:1:3:1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser**

Antalet deltagare i matchningstjänster har varit färre än beräknat, vilket främst beror på en bättre arbetsmarknad. Detta medför att åtagandena har minskat och att bemyndiganderamen därmed nyttjas i lägre omfattning.

18 Intern styrning och kontroll

Myndighetsledningen ansvarar enligt förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll för att det finns en process för intern styrning och kontroll vid myndigheten som fungerar på ett betryggande sätt. Denna process ska säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel. Myndighetsledningen ska säkerställa att det inom myndigheten finns en god intern miljö som skapar förutsättningar för en väl fungerande process för intern styrning och kontroll. Processen för intern styrning och kontroll ska även förebygga att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter. Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas.

Enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndighetsledningen, vid de förvaltningsmyndigheter under regeringen som omfattas av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll, i anslutning till underskriften i årsredovisningen redovisa en bedömning av om den interna styrningen och kontrollen har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser. Om ledningen bedömer att det har funnits brister i den interna styrningen och kontrollen, ska väsentliga brister kortfattat redovisas.

18.1 Arbetsförmedlingens process för intern styrning och kontroll

Arbetsförmedlingens process för intern styrning och kontroll utgår från COSO-modellen²¹² och består av totalt 24 delkomponenter som är fördelade under komponenterna intern miljö, riskhantering, åtgärder och kontroller, information och kommunikation samt uppföljning och utvärdering. Enligt generaldirektörens arbetsordning för Arbetsförmedlingen ansvarar alla chefer inom myndigheten för intern styrning och kontroll inom sin verksamhet. Chefer på flera nivåer ska årligen utvärdera och bedöma enligt myndighetens självskattningsmodell i ett digitalt systemstöd, samt lämna ett intygande om huruvida den egna verksamhetens interna styrning och kontroll är betryggande eller om det föreligger brister. Verksamhetsområden, avdelningar och staber, direkt underställda generaldirektören, har ett ansvar för att få delkomponenterna att fungera på myndighetsövergripande nivå inom sitt ansvarsområde.

För att göra en bedömning av de 24 delkomponenterna används tre bedömningsnivåer: otillfredsställande, grundläggande och etablerad. Delkomponent som bedöms otillfredsställande utgör ett område som identifierats i behov av att åtgärdas. Grundläggande nivå indikerar att arbetet gått enligt plan. För att uppnå grundläggande nivå ska de delar av kriterierna som delkomponenten innefattas av tillämpas och spårbarhet ska finnas. För att uppnå etablerad nivå ska de delar av

²¹² <https://www.coso.org>

kriterierna som delkomponenten innefattas av, förutom att de tillämpas och spårbarhet finns, även utvärderas och utvecklas.

18.2 Övergripande utvärdering

Den utvärdering Arbetsförmedlingen gör av intern styrning och kontroll för 2023 ligger till grund för myndighetsledningens bedömning²¹³. Den sammantagna bedömningen baseras på fortlöpande uppföljningar, utvärderingar och rapporteringar från verksamheten, verksamhetens bedömningar enligt självskattningsmodellen och intyganden, rekommendationer från internrevisionen och Riksrevisionen samt från granskningar och yttranden från externa granskare. Under 2023 etablerade myndigheten ett nätverk med syfte att stärka uppföljning och utvärdering av processen på myndighetsövergripande nivå. Nätverket representeras av samtliga staber, verksamhetsområden och enheter på myndighetsövergripande nivå och bidrar därmed till att ge en heltäckande bild av processens 24 delkomponenter vid uppföljning och bedömning.

18.3 Bedömning av intern styrning och kontroll 2023

Arbetsförmedlingens process för intern styrning och kontroll utgår ifrån en modell som är etablerad i myndigheten och tillämpas av samtliga chefer. Den innefattas av totalt 24 delkomponenter som tillsammans bidrar till att fånga hela myndighetens interna styrning och kontroll.

Sammantaget bedöms myndighetens process för den interna styrningen och kontrollen för 2023 vara betryggande. Modellen har bidragit till att myndigheten har hanterat de brister som identifierades i processen för 2022. Myndigheten hade 2022 identifierat en del avvikelser och svagheter där vissa var av sådan allvarlig karaktär att myndigheten bedömde att det förelåg en brist i den interna styrningen och kontrollen. Brister i arbetet med kontroll och uppföljning inom delkomponenterna redovisning och rapportering samt uppföljning av verksamhet och ekonomi resulterade i att myndigheten överskred sin bemyndiganderam för lönebidrag 1:4. Delkomponenterna krishantering och beredskapsplanering och intern styrning och kontroll, vilka bedömdes otillfredsställande för 2022, är också hanterade.

Dock kvarstår det utmaningar inom delkomponenten effektivitet, vilken fortsatt bedöms otillfredsställande. Även delkomponenten informationssäkerhet bedöms ligga på en otillfredsställande nivå.

18.3.1 Områden där det identifierats avvikelser och svagheter

Nedan beskrivs de områden där myndigheten har identifierat avvikelser och svagheter i intern styrning och kontroll men som inte bedöms utgöra en väsentlig brist i processen för intern styrning och kontroll. För de av de 24 delkomponenter som bedöms otillfredsställande finns planerade åtgärder i en fortsatt hantering under år 2024.

²¹³ Arbetsförmedlingen (2023), *PM för styrelsens utvärdering 2023 av intern styrning och kontroll på Arbetsförmedlingen*, Af-2023/0038 4904.

För delkomponenten effektivitet, som fortsatt bedöms otillfredsställande, finns en stor bredd av åtgärder som myndigheten påbörjat. På sikt bör dessa åtgärder kunna hantera att myndigheten på flera sätt utvecklar förmågan att beskriva, mäta och följa upp effektivitet. Myndigheten har sedan ett par år tillbaka rapporterat svårigheter med att kunna följa upp och mäta tidsåtgång för olika arbetsmoment (se 11.3.3). En översyn av styrning av utvecklingsverksamhet har gjorts där ett antal utmaningar identifierats som ligger till grund för fortsatt arbete och utveckling. Detta förväntas bland annat förbättra myndighetens förmåga att följa upp effekter av verksamhetsutveckling med it-innehåll. Vidare har myndigheten inför 2024 tydliggjort utvecklingsmålen för de kommande tre åren, hur de kommer följas upp och hur de bedöms bidra till att på sikt förbättra myndighetens prestationer och resultat.²¹⁴

Informationssäkerhet bedöms otillfredsställande då det i tidigare granskning av intern revisionen²¹⁵ och i ledningens genomgång²¹⁶ har identifierats utmaningar och hinder i arbetet med att förbättra och utveckla myndighetens systematiska informationssäkerhetsarbete. Att förtydliga informationsägarens roll och ansvar är en central fråga för att utveckla myndighetens systematiska informationssäkerhetsarbete. Myndigheten har idag utmaningar med att definiera vilka befattningar som ansvarar för informationsklassning, hur verksamhets- och riskansvariga chefer involveras, när och i vilka situationer informationsklassning ska genomföras samt vilka kriterier som ska användas för bedömning av konsekvens.

18.4 Styrelsens övervägande

Styrelsens sammanvägda bedömning är att den interna styrningen och kontrollen i huvudsak är betryggande då myndigheten har en etablerad modell för processen vilken syftar till att fånga, och i stora delar täcka, hela myndighetens interna styrning och kontroll tillsammans med den bedömning av processen som cheferna gör. Styrelsen bedömer att de identifierade svagheter och förbättringsbehoven inom delar av processen rörande delkomponenterna effektivitet och informationssäkerhet fortsatt behöver hanteras under 2024 men utgör inte en väsentlig brist i processen.

I årsredovisning 2022 bedömde styrelsen att det fanns brister i den interna styrningen och kontrollen under den period som årsredovisningen avsåg enligt följande: Arbetsförmedlingen har brustit i sitt arbete med kontroll och uppföljning inom delkomponenterna redovisning och rapportering samt uppföljning av verksamhet och ekonomi vilket resulterat i att myndigheten överskridit sin bemyndiganderam för lönebidrag 1:4. En upprättad åtgärdsplan har under 2023 hanterat bristerna och styrelsen bedömer därmed att bristerna är hanterade. Bedömningen för 2022 visade även på svagheter inom delkomponenterna krishantering och beredskapsplanering och intern styrning och kontroll vilka också är hanterade genom den upprättade åtgärdsplanen.

²¹⁴ Arbetsförmedlingens verksamhetsplan 2024 version 1.0, Af-2023/0037 7922.

²¹⁵ Internrevisionsrapport 2021:4 Intern styrning och kontroll av informationssäkerhet Af-2021/ 0043 4910.

²¹⁶ Ledningens genomgång. Ledningssystem för informationssäkerhet -LIS, Af-2023/0050 6088.

Styrelsens underskrifter

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

21 februari 2024

Urban Hansson Brusewitz

Ordförande

Anna Wallin Krasse, vice ordförande

Boel Godner

Roger Fredriksson

Petra Sernulf

Günther Mårder

Staffan Furusten

Helena Dyrssen

Lars Lööv
vikarierande generaldirektör

ARBETSFÖRMEDLINGEN
SWEDISH PUBLIC EMPLOYMENT SERVICE

arbetsformedlingen.se